

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΛΑΟΥ.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Ζ'. — ΙΟΥΛΙΟΣ 1855.

ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ.

Ἄν καὶ εἶπομεν καὶ περὶ δημοδιδασκάλων καὶ περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ λαοῦ, ἴσως καὶ τοῦ ἱκανοῦ πλειότερα, οὐχ ἦττον ὅμως δὲν θέλομεν βαρυνθῆναι νὰ λαμβάνωμεν τὸν κάλαμον, ὁσάκις παρουσιάζεται ἀρμοδία περίστασις, ἂν καὶ δυστυχῶς ὀλίγη ἐλπίς θεραπείας ὑπάρχη, τοῦλάχιστον κατὰ τὴν ἰδέαν ἡμῶν, διότι δὲν βλέπομεν οὐδεμίαν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως αὐτῶν, ἢ μικρὰ καὶ ἀτήμαντα πράγματα, μὴ δυνάμενα οὐσιωδῶς νὰ συντελέσωσιν εἰς βελτίωσιν οὔτε τῆς τύχης τῶν δημοδιδασκάλων, οὔτε τῆς καταστάσεως τοῦ λαοῦ.

Τὸ μεγαλύτερον δυστύχημα εἶναι, ὄχι μόνον ὡς πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἀλλ' ἐν γένει πρὸς ὅλα τὰ ὑπουργεῖα, ἢ συχνὴ μεταβολὴ τῶν ὑπουργῶν, οἵτινες δὲν λαμβάνουν καιρὸν νὰ ἐξοικειωθῶσι μὲ τὴν ὑπηρεσίαν, καὶ γενόμενοι ἐντελῶς κάτοχοι αὐτῆς νὰ ἐπιχειρήσωσι καὶ μεταδρῦθίσεις, τὰς ὁποίας δὲν τολμοῦν ἄλλως νὰ ἀναδεχθῶσι, μὴ ἔχοντες τὴν ἐκ τῆς πείρας πεποίθησιν. Συμβαίνει δὲ δυστυχῶς νὰ ἐπικρατῆ καθ' ὅλα τὰ ὑπουργεῖα ἐν πνεῦμα ὑπλληλοκρατίας, ἢ γραφειοκρατίας, τὸ ὁποῖον καθίσταται ἰσχυρότερον καὶ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς θελήσεως καὶ αὐτῶν τῶν ὑπουργῶν, καὶ τοῦτο θέλει ὑπάρχει τὸ μεγαλύτερον πρὸς βελτίωσιν τῶν πραγμάτων πρόσκομμα, ἕως οὗ ἰσχυρὸς καὶ τὸν νοῦν καὶ τὴν θέλησιν ὑ-

πουργός αποφασίσῃ νὰ ἐξάξῃ τὴν διοικητικὴν μηχανὴν τοῦ πλημελοῦς κύκλου εἰς ἃν αὕτη περιστρέφεται σήμερον, διὰ τὸ ὁποῖον ἀποβαίνει ἀνέφικτος ἢ ἐπιχειρήσις καὶ ἐκτέλεις μεγάλων καὶ ὠφελίμων εἰς τὸν λαὸν μεταβολῶν. Περὶ τούτου θέλομεν ἀκολούθως ὁμιλήσῃ γενικώτερον καὶ κατ' ἕκτασιν, περιοριζόμεθα δὲ σήμερον νὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὴν πρόνοιαν τοῦ νῦν ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπουργοῦ ὡς πρὸς τὴν ἀποκατάστασιν τῶν δημοδιδασκάλων, καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐπέκτασιν τινῶν μέσων τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ λαοῦ.

Ἐπάρχει ἤδη πανδήμως ὁμολογούμενον ὅτι λαὸς φωτισμένος ὀπωποῦν καὶ γνωρίζων τὰ δικαιώματα καὶ τὰς υποχρεώσεις του, ἐκπίπτει σπανιώτερον εἰς τὰ κακουργήματα, καὶ μάλιστα ἐκεῖνα τὰ ὅποια κλονίζουν τὴν κοινωνίαν καὶ εἰς αὐτὰς τὰς βάσεις της. Ἡ μεγαλύτερα λοιπὸν προσοχὴ τῆς κυβερνήσεως πρέπει νὰ στραφῇ εἰς τὸ νὰ ἐξαλείψῃ τὸ κακὸν ἀπὸ τὴν ρίζαν διὰ τοῦ φωτισμοῦ, τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς ἀρμοδίου ἀνατροφῆς τοῦ λαοῦ, παρὰ νὰ καταδιώκῃ τὸ ἔγκλημα διὰ στρατῶν, διὰ δικαστηρίων καὶ διὰ λαιμοτόμων. Ἐὰν ἐξοδεύσῃ σήμερον πρὸς ἐκπαίδευσιν τοῦ λαοῦ ὅσα πρέπει, θέλει ἐλαττώσῃ αὖριον τὰ ὑπέρογκα ἐξοδα τῶν ἐνόρκων καὶ τῶν φυλακῶν.

Εἶπομεν ἄλλοτε ὅτι ἡ δαπάνη τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ λαοῦ πρέπει νὰ γένη παρὰ τοῦ δημοσίου κατὰ προτίμησιν καὶ αὐτῶν τῶν ἐξόδων τοῦ πανεπιστημίου, εἰς ποτὲ ἔπρεπε νὰ ἔλθωμεν εἰς σύγκρισιν καὶ προτίμησιν. Εἶπομεν τοῦτο μετὰ πάσης πεποιθήσεως, διότι ἡ γενικὴ τοῦ λαοῦ ἐκπαίδευσίς εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν εὐημερίαν ἐν γένει τῆς κοινωνίας, διὰ τὸ ὁποῖον μάλι-

στα νομίζομεν ὅτι καὶ νὰ ἐπιβληθῇ ἀκόμη εἰς τὸν λαὸν διὰ τῆς βίας εἶναι δίκαιον, εἰς τυχὸν δὲν ἤθελεν ἔχει τὴν προαίρεσιν νὰ φωτισθῇ ὁ ἴδιος· ἀλλ' ἡ ἀνωτάτη ἐκπαίδευσίς, καὶ ἂν ἀνάλογα μέσα δὲν ἤθελον χορηγηθῇ, πάλιν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴν ὑπάρξῃ καὶ προοδύση, διότι οἱ εὐπορώτεροι τοῦ κράτους, θηρεύοντες διὰ τῆς παιδείας μέσα ἀποκαταστάσεως, θέλουν καταβάλλει τὰ ἀναγκαῖα πρὸς τὰς σπουδὰς αὐτῶν ἐξοδα. Δὲν θέλομεν νὰ ὑποστηρίξωμεν ὅτι τὸ δημόσιον δὲν πρέπει νὰ συντρέχῃ εἰς χορήγησιν τῶν μέσων τῆς ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως, ἀλλ' ἤλθομεν εἰς τὴν σύγκρισιν ταύτην μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἀποδείξωμεν πόσον πρέπει νὰ φροντίσῃ ἡ κυβέρνησις διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ λαοῦ, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον, ὅσον πλέον ὠφελιμώτερον εἶναι, καὶ ὅσον πλέον σπουδαιότερον πρέπει νὰ θεωρηθῇ, τόσον πλειότερον παρημελημένον ὑπάρχει τὴν σήμερον.

Εἶπομεν προλαβόντως ὅτι καλητέρα πρόνοια ἐπὶ τῆς μοναρχιακῆς περιουσίας ἠδύνατο νὰ προμηθεύσῃ ὅλα τὰ ἐξοδα τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ λαοῦ, χωρὶς νὰ δώσῃ ὀλοτελῶς θάρος εἰς τὴν λοιπὴν περιουσίαν τοῦ δημοσίου. Ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ὑπάρχει ἡ τολμηρὰ ἀπόφασις τοῦ νὰ διασπάσῃ τὰς ἀλύσεις τῆς ὑπαλληλοκρατίας, καὶ νὰ πράξουν, καὶ ἀκούσῃς αὐτῆς, τὸ καλὸν καὶ ὠφέλιμον.

Ἐλλ' εἰς τέλος πάντων, ἡ δὲν ὑπάρχει ἡ τολμηρὰ αὕτη θέλησις, ἡ ἡμεῖς νομίζομεθα ἡπατημένοι εἰς τὰς σκέψεις μας, καὶ αἱ μεγάλαι καὶ ριζικαὶ διορθώσεις, τὰς ὁποίας ἐπικυλούμεθα, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκτελεσθῶσι, μήπως ἔχειν καὶ ὅσα δὲν ἀπαιτοῦν

χρηματικὰς θυσίας; Καθημέραν βλέπομεν εἰς τὰς ἐφημερίδας σταυροφορίας εἰς ἀνθρώπους πολλάκις ἀγνώστους, καὶ διὰ πράξεις, τῶν ὁποίων ἐνίοτε ἡ ὑπαρξίς ἀμφιβάλλεται, καὶ ἡ ὠφέλιχ δὲν ἀναγνωρίζεται. Μεταξὺ τοῦ κύκλου τῶν δημοδιδασκάλων δὲν ὑπάρχουν ἄρα γε ἄνθρωποι ὑπηρετήσαντες διαρκῶς ἐπὶ πολλὰ ἔτη, καὶ ἐκπληρώσαντες ἀκριβῶς τὰ χρέη των, ὥστε νὰ κριθῶσι καὶ αὐτοὶ σταυροφορίας ἄξιαι; Ὁμολογοῦμεν ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα ἐναντίοι καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀρχὴν αὐτὴν τοῦ περὶ σταυροφορίας συστήματος, διότι τὰ παράσημα δίδονται συνήθως εἰς ὄσους ὀλιγώτερον ἀνήκουσιν, πρὸ πάντων ὅμως, διότι ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ ἔχη ἀναπαυμένην τὴν συνείδησίν του ὅτι ἔπραξε τὸ κατῆχόν του, καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ μεγαλητέρα ἀμοιβὴ διὰ τὸν εὐσυνείδητον, ἐνῶ ὁ σταυρὸς, ὅστις παρ' ἀξίαν δίδεται εἰς τινα, θέλει εἶσθαι συνειδήσεως ἀνάμνησις καὶ τῆς οἰκείας αὐτοῦ ἀνικανότητος καὶ τῆς ἀδικίας τῆς ἐξουσίας, καὶ τότε, ὁ ἔχων τοιοῦτον σταυρὸν θέλει εὐρίσκεσθαι αὐτὸς ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ ὄχι ὁ σταυρὸς ἐπ' αὐτόν. Ἄλλ' ἐπειδὴ τοιαύτη εἶναι ἡ ὁδὸς τῶν πραγμάτων, διατί καὶ ἡ τάξις αὕτη τῶν ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους, ἐγὼ τοῦλάχιστον, θεωρῶ ὡς τὰ κυριώτερα ὄργανα τῆς εὐημερίας τοῦ ἔθνους μας, νὰ μένη οὕτω παρηγηκωσιμένη καὶ ὡς πρὸς τοῦτο τὸ ἀντικείμενον.

Βλέπομεν ὅτι ἡμέραν παρ' ἡμέραν βελτιοῦται ἡ τύχη τοῦ στρατιωτικοῦ διὰ τῶν συντάξεων, τοῦ κανονισμοῦ τῶν μισθῶν, τῶν ἀμοιβῶν κτλ. κτλ. Βεβαίως ἄνθρωποι ἀγωνιζόμενοι διὰ τὸ ὅλον τῆς κοινωνίας εἶναι δίκαιον νὰ ἐξασφαλισθῶσιν καὶ ὡς πρὸς τὸ μέλλον

των ἀπὸ τὰς περιπατείας τῶν περιστάσεων, ἀλλὰ μήπως οἱ δημοδιδάσκαλοι, ἐργαζόμενοι διὰ τὸ σημαντικώτερον πρᾶγμα, τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ λαοῦ, καὶ ἐπομένως τὴν εὐημερίαν τῆς κοινωνίας, εἶναι ὀλιγώτερον ἄξιοι συντάξεως; Ἀπολαύοντες εὐτελεῆ καὶ ἄθλιον μισθόν, ἐξ οὗ μόλις δύνανται ν' ἀποζῶσι, ποίαν ἀσφάλειαν μέλλοντος δύνανται νὰ ἔχωσιν, ἐὰν κατατραθῶσιν ἀνίκανοι; ἢ ἂν ἀποθάνωσι, ποῖον πόρον ζωῆς ἀρίνουσιν εἰς τὰς συζύγους καὶ τὰ τέκνα των; Ἐὰν θέλωμεν νὰ προσηλωθῶσιν εἰς τὸ ἔργον των, πρέπει διὰ τοιούτων μέσων νὰ τοὺς ἐνθαρρύνωμεν, καὶ ὄχι μὲ λόγους μόνον καὶ παραινέσεις, τῶν ὁποίων ἡ ἐντύπωσις ἐξαλείφεται ἀπὸ τὸν θεινὸν καὶ ἀδίκιοπον φόβον τῆς ἀβεβαιότητος ὡς πρὸς τὴν μέλλουσαν τύχην των.

Ἄλλ' ὡς πότε καὶ ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος θέλει μένει εἰς τοιαύτην βαθεῖαν ἀναλγησίαν, ὥστε νὰ μὴν ἐπικαλεῖται συνεχῶς καὶ διὰ παντὸς μέσου παρὰ τῆς ἐξουσίας τὴν περὶ γενικωτέρας ἐκπαιδεύσεως πρόνοιαν αὐτῆς; Διὰ τί νὰ μὴν φροντίζη καὶ ὁ ἴδιος, ἐκ τῶν ἐνόνητων αὐτῶν μέσων, νὰ συνδράμη εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὸν κύκλον του; Τὸ μεγαλεῖον τοῦ Ἑλλήνου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπέλθῃ ἄλλως εἰμὴ διὰ τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως, μεταδιδόμενων καὶ εἰς τὰς κατωτάτας τάξεις. Οἱ πρόγονοι ἡμῶν διὰ τῶν φώτων καὶ τῆς παιδείας μᾶλλον, ἢ δι' ἄλλου τινος μέσου κατέστησαν ἐπίσημοι καὶ ἡμεῖς ἄς βαδίσωμεν εἰς τὰ ἴχνη ἐκείνων, διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸν μέγαν προορισμὸν τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς. Ὅλος ὁ κόσμος συγκαίεται περὶ ἡμᾶς,

ας προσπαθήσωμεν νὰ δείξωμεν ὅτι εἴμεθα ἄξιαι νὰ καθέξωμεν τὸν τόπον τὸν ὁποῖον αἱ περιστάσεις θέλουν ἀφεύκτως κενώσει ἐνώπιόν μας. Μόνος δὲ τρόπος τοῦ νὰ φανῶμεν ἄξιοι εἶναι τὸ νὰ φροντίσωμεν περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τοῦ φωτισμοῦ ὁλοκλήρου τῆς κοινωνίας, συνιστῶντες σχολεῖα ὄχι μόνον κατὰ δήμους, ἀλλ' εἰς ἐκάστην κοινότητα.

ΦΙΛΑΝΘΡΟΥ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΛΗΘΑΣΙΣ

"Ἐκεῖτο ἐξαπλωμένος ἐπὶ κλίνης νέος, ὠραῖος μὲν καὶ εὐειδής εἰς ὑπερβολήν, κατασπαραττόμενος ὅμως ἀπὸ δεινὴν ἀνησυχίαν, ἣτις ἐφαίνετο καὶ ἀπὸ τὴν κατάστασιν τοῦ προσώπου του, καὶ ἀπὸ διάφορα κινήματα τῶν χειρῶν καὶ τοῦ σώματος αὐτοῦ. "Ἐμπροσθεν τῆς κλίνης ἐκάθητο ἐπὶ σκίμποδος γυνὴ νέα καὶ τρυφερά, ἐξαισίου ὠραιότητος, τῆς ὁποίας ὅμως τὰ ὄμματα ἦσαν ἱκανῶς ἐρυθρά, καὶ ὑγρά ἀπὸ δάκρυα· ἐκράτει δὲ περιπαθῶς καὶ ἐσφιγγεν ἐντὸς τῶν δύο χειρῶν τῆς τὴν χεῖρα τοῦ ἐπὶ τῆς κλίνης κειμένου. "Ἐμπροσθεν αὐτῆς ἴσταντο ἀκουμπῶντα ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς, ὡς δύο γραπτοὶ ἄγγελοι, δύο ὠραῖα καὶ γλαφυρὰ παιδάρια, τὸ μὲν ἄρσεν τὸ δὲ θῆλυ, ἀτενίζοντα ἀλληλοδιαδόχως πότε πρὸς τὸν ἓνα καὶ πότε πρὸς τὸν ἕτερον τῶν δύο τούτων συνδιαλεγομένων προσώπων κατὰ τὴν ὥραν τῆς ὁμιλίας ἐκάστου· συνδιετίθεντο δὲ καὶ ταῦτα κατὰ τὴν κυριεύουσαν τοὺς διαλεγομένους διάθεσιν, καθ' ὅσον ἐσυμπαίραινον αὐτὴν ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν σημείων τοῦ προσώπου καὶ τοῦ τόνου τῆς φωνῆς, καὶ ἐξεφέροντο ἐνίοτε καὶ εἰς δάκρυα, ὅταν ἔβλεπον ὑγραιομένους

καὶ τῶν ἄλλων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπὸ δάκρυα.

— 'Αγαπητέ μου "Ἀδραστε, εἶπεν ἡ νέα, ἣτις ἦτον ἡ "Ἀλκηστις, μὴν ἀπελπίζεσαι· ἴσως . . — Πῶς νὰ μὴν ἀπελπισθῶ; ἀπήτησεν ὁ "Ἀδραστος, διακόπτων ταχέως καὶ μὲ τόνον ἀπελπισίας τὴν συνέχειαν τῆς ὁμιλίας τῆς "Ἀλκῆστιδος. Μετεχειρίσθην ὅλα τὰ δυνατὰ μέσα διὰ νὰ δυνηθῶ νὰ εὕρω ἄνθρωπον νὰ προσφέρῃ εὐχαρίστως ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ εἰς τὸν θάνατον. "Ἀπέτεινα τὰς παρακλήσεις μου, συνωδευμένα· καὶ μὲ μεγίστας δωρεάς, πρὸς τοὺς πικμένους μου, πρὸς τοὺς ὑπέρβητας μου, πρὸς πτωχοὺς οἰκογενειάρχας, καταπιεζομένους ἀπὸ τὸ βάρος μεγάλου ἀριθμοῦ τέκνων, τῶν ὁποίων οὐδ' ἀπλὴν τροφὴν ἦσαν ἱκανοὶ νὰ χορηγήσωσι, καὶ τὰ ὁποῖα περιφέρονται γυμνά καὶ ἀνυπόδητα εἰς τὰς ὁδοὺς, ἐνῶ διὰ τῶν δωρημάτων μου ἠδύναντο νὰ κατασταθῶσιν εὐτυχῆ. "Ὡς καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ζητοῦντας καθ' ἡμέραν ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν κομμάτια ἄρτων χωλοὺς καὶ ἀναπήρους κατέφυγον, ἀλλ' ὅλοι ἀπεποιήθησαν νὰ στερηθῶσι τὴν ζωὴν των ὑπὲρ ἐμοῦ, καὶ κατεφρόνησαν ὅλα τὰ χαρίσματα καὶ τὰς ὠφελείας, τὰ ὁποῖα ὑπεσχόμην ἀρθόνως νὰ προμηθεύσω εἰς αὐτοὺς. Τί λέγω; "Ὡς καὶ αὐτοὶ οἱ γονεῖς μου ἐπεποιήθησαν νὰ προσφέρωσιν ἑαυτοὺς ὑπὲρ ἐμοῦ εἰς τὸν θάνατον. "Ὁ πατήρ μου εἶναι ἤδη ἑβδομηκοντούτης, ὀλίγον διάστημα ζωῆς μένει ἀκόμη φυσικὰ εἰς αὐτόν, καὶ τοῦτο μᾶλλον ἢμπορεῖ νὰ θεωρηθῆ βάρος, ἢ ἀπόλαυσις, διότι ἡμβλύνθησαν οἱ ὀφθαλμοί, ἐβαρύνθη ἡ ἀκοή, οἱ ὀδόντες ἔπεσαν, ὥστε οὐδεμίαν, ἢ μικρὰν ἠδονὴν δύναται νὰ αἰσθανθῆ ἀπὸ τὴν τροφὴν· περιπατεῖ βραδύτατα καὶ μόνον βοηθούμενος ἀπὸ τὴν βάρβδον του· κάμ-

μίαν δὲ τῶν ἡδονῶν, τὰς ὁποίας ἀπολαύει ὁ ἐν ἀκμῇ τῆς ἡλικίας ἄνθρωπος, δὲν αἰσθάνεται, καὶ μολαπαῦτα δὲν ἠθέλησε νὰ θυσιάσῃ τὸ ὀλίγον ἔτι τῆς ζωῆς του διάστημα ὑπὲρ ἐνὸς υἱοῦ, τὸν ὁποῖον μόνον ἔχει ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ διὰ τοῦ ὁποίου ἐλπίζει νὰ διαιωνίσῃ τὸ ὄνομα τῆς γενεᾶς του, ὅπερ τοσοῦτον ἐπιθυμητὸν εἶναι εἰς τοὺς πατέρας, ὥστε μεγίστην λύπην αἰσθάνονται διὰ τὴν ἔλλειψιν ἀρρένων τέκνων καὶ δεινὸν δυστύχημα θεωροῦν τὴν ἔλλειψιν ταύτην. Ὑστερον ἀπ' ὅλα ταῦτα, ἀμφιβάλλεις πλέον, ἀγαπητῆ μου, ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι ὅλως θεραπείας ἀνεπίδεκτον, αἱ δὲ παρηγορίαι σου ἀποβαίνουν πλέον ἄκαρποι;— Ὑπάρχει θεραπεία, εἶπε μὲ πολλὴν ἀγαθότητα ἡ "Ἀλκηστις· καὶ ἐλαφρὸν μειδίαμα κατέστησε λαμπροτέραν τὴν εἰκόνα τοῦ προσώπου της, πρὸς τὴν ὁποίαν ἀτενίσας ὁ "Ἀδμητος προσήλωσε ζωηρῶς τὰ ὄμματα, ζητῶν νὰ ἀρπάσῃ τρόπον τινὰ, ὅσον ἔνεστι ταχύτερον, τὴν βεβαίωσιν ὅτι ὑπάρχει σωτηρίας ἐλπίς.— Καὶ ποία εἶναι αὕτη; ἠρώτησε μετ' ἀνυπομόνου ἀνησυχίας ὁ "Ἀδμητος;— Ἐγὼ, ἀπήντησε μὲ ἀταραξίαν ψυχῆς ἡ "Ἀλκηστις· ἐγὼ, προσφέρουσα ἑμαυτὴν ἀντὶ σοῦ εἰς τὸν θάνατον.— "Ἀχ! φιλιτάτη μου, ἀπήντησεν ὁ "Ἀδμητος, διευθύνων βλέμμα θαυμασμοῦ ἐπ' αὐτῆς. Τοῦτο δὲν εἶναι θεραπεία, ἀλλὰ μεταβολὴ τοῦ κακοῦ. Ἐν τῶν σημαντικωτέρων πραγμάτων, τὰ ὅπ' ἴα ἐλκύουν καὶ προσηλόνουν τρόπον τινὰ ἐμὲ εἰς τὴν ζωὴν εἶναι καὶ ἡ εὐτυχία τοῦ ὅτι ἀπήλαυσα τοιαύτην σύζυγον. Ἐμπορῶ νὰ ἐπιθυμῶ τὴν ζωὴν στερούμενος τοιοῦτου ἀγαθοῦ; Ἐμπορῶ νὰ αἰσθανθῶ ἡδονὴν εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῶν ἀγαθῶν τοῦ βίου, ὅταν ἔχω πάντοτε εἰς τὸν νοῦν μου

ὅτι τῶν ἀγαθῶν τούτων τὴν ἀπόλαυσιν σὺ τὴν ἐστερήθης δι' ἐμέ; "Ἀχ! φιλιτάτη μου, παῦσαι ἀπὸ τὰς ματαίας ταύτας προτάσεις· ἐγὼ πρέπει ν' ἀποθάνω, καὶ ἡ βραδύτης εἶναι μεγαλητέρα ἀνησυχία καὶ τυραννία δι' ἐμέ.— Ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν θέλῃς νὰ παραδεχθῆς τὴν πρότασίν μου πρὸς ὄφελός σου, ἀπήντησε σοβαρῶς ἡ "Ἀλκηστις, ὀφείλεις ὅμως νὰ τὴν παραδεχθῆς ὑπὲρ τῶν φιλιτάτων τούτων τέκνων, (καὶ ἐναγκαλισθεῖσα ταῦτα περιπαθῶς τὰ κατέβρεχε μὲ τὰ χρουνηδὸν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς αὐτῆς ῥέοντα δάκρυα.) Διὰ τοὺς μικροὺς τούτους ἀγγέλους ἡ μήτηρ δὲν εἶναι ὅ,τι δύναται νὰ ἦναι ὁ πατήρ. Ἐχοντα τὸν πατέρα δὲν φοβούνται νὰ περιφρονηθῶσιν, οὔτε νὰ στερηθῶσι τινὸς τῶν ἀναγκαίων. Ἐμποροῦν ν' ἀποκατασταθῶσι διὰ τοῦ πατρὸς εἰς τὴν τάξιν τῆς κοινωνίας, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ κατέχωσιν. Ἀλλὰ μήτηρ, νέα καὶ ἄπειρος τοῦ κόσμου, ὡς ἐγὼ, εἰς τί δύναμαι νὰ κατασταθῶ εἰς αὐτὰ ὠφέλιμος; Πολλάκις οἱ πενθεροί, ὅταν ἡ νύμφη μείνη χήρα καὶ ἔρημος τῆς προστασίας τοῦ συζύγου της, περιφρονοῦν ταύτην, τὴν ἀποβάλλουν τῆς οἰκίας, καὶ ἐνίοτε, διὰ νὰ δικαιοῦσιν τὸν κατ' αὐτῆς σκληρὸν τρόπον των, τῆς ἀποδίδουσιν ἰδιότητος καὶ ἐλαττώματα προσβάλλοντα οὐσιωδῶς τὴν ὑπόληψίν της, ἐνῶ ταῦτα εἶναι ὅλως ἀνύπαρκτα. Διὰ ταῦτα, ὅταν ἀπαραιτήτως εἰς τῶν δύο γονέων πρέπει νὰ λείψῃ, πρέπει προτιμητότερον νὰ λείψῃ ἡ μήτηρ. Ἡ ἀπόφασίς μου εἶναι ὀριστικὴ καὶ ἀμετάκλητος, καὶ παῦσαι πλέον ἀπὸ τοῦ νὰ ἀνησυχῆς.— Ὡ ἀξιοθαύμαστη γυνή! ἀνεφώνησε μετὰ θαυμασμοῦ καὶ ἐκπλήξεως ὁ "Ἀδμητος. Ἐγνωρίζα τὰ προτερήματά σου, ἀλλὰ δὲν ἐφανταζό-

μην ὅτι ἡ ἀγάπη καὶ ἡ γεναιότης σου προβαίνουσιν ἕως αὐτοῦ. Ἡ ἀνακάλυψις τοιούτων προτερημάτων εἰς τὴν ψυχὴν σου μὲ κάμνει πολὺ περιστότερον νὰ σὲ ἐκτιμῶ, ὥστε νὰ μὴν παραδεχθῶ τὴν προσφορὰν σου. Ὡς ἐκ τούτων πείθομαι ὅτι γυνή, ὅποιαν σὲ ἀναδεικνύουν τὰ γενναῖά σου αἰσθήματα καὶ ἡ φρόνησις, δὲν εἶναι ὑποδεστέρα ἀνδρὸς, ὥστε ἡ μόνη αἰτία, τὴν ὅποιαν προτείνεις, ἢ μέλλουσα τῶν τέκνων ἡμῶν εὐτυχία, δὲν δύναται πλέον νὰ ἔχη χώραν εἰς τὰ ἐδικά μου ὄμματα· ἢ δὲ γεναιότης μὲ τὴν ὅποιαν ἐδέχθης σὺ τὸν θάνατον ὑπὲρ ἐμοῦ, μὲ κάμνει ν' ἀποφασίσω κ' ἐγὼ νὰ μὴν παραδεχθῶ τὴν ἀπόφασίν σου.— Ἡ ἐδική μου ἀπόφασις, ἀπεκρίθη μετὰ σταθερότητος ἢ Ἀλκηστις, εἶναι ὀριστικὴ καὶ ἀμετάκλητος. Ἀλλ' ὅ,τι θερμῶς θέλω σὲ παρακαλέσει ὑπὲρ τῶν ἰδίων τούτων τέκνων, εἶναι τὸ νὰ μὴν ἐπιβάλλῃς μητρυιὰν ἐπ' αὐτῶν. Ἡ μητρυιὰ εἶναι θηρίον, εἶναι ἀληθὴς ἔχιδνα εἰς τὰ ἐκ τοῦ πρώτου γάμου τέκνα· καὶ καθόσον μὲν ἀφορᾷ τὸν υἱόν μου, οὗτος τρέχων πάντοτε πλησίον τοῦ πατρὸς, καὶ παρακολουθῶν αὐτόν, δύναται ν' ἀποφεύγῃ τὰ φαρμακερὰ ποτήρια, τὰ ὅποια συνήθως αἱ μητρυαὶ κερνῶσιν εἰς τὰ ἐξ ἄλλου γάμου τέκνα, ἀλλ' ἡ θυγάτηρ μου (καὶ ἀρπάσασα αὐτὴν καὶ περιπτύξασα σφικτὰ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ἐξηκολούθησε μὲ διακοπτομένην ἐκ τῶν ὀλοφυρμῶν φωνῆν) εὐρισκόμενη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ μὲνῃ εἰς τὴν γυναικωνίτιν, καὶ νὰ εὐρίσκεται πάντοτε ὑπὸ τὴν φαρμακερὰν τῆς μητρυιᾶς γλῶσσαν, θέλει ὑποστῆ τρομεροὺς πειρασμούς, καὶ θέλει ὑποφέρει πολλὰς πικρίας· καὶ τίς ἠξέουρι ἂν ἡ μητρυιὰ δὲν προσῆ καὶ ἕως νὰ προσβάλλῃ καὶ τὴν ὑπόληψίν της καὶ νὰ

καταστρέψῃ αὐτὴν διὰ παντός; Ἐχουν αὐταὶ τὴν ἐπιτηδειότητα νὰ παριστάνωσι καὶ εἰς τοὺς πατέρας αὐτοὺς τόσον ὁμοιωληθῆ καὶ πιθανὰ τὰ ψεῦδη, ὥστε τὰ ἄθλια κοράτια νὰ μὴν εὐρίσκωσιν οὐδ' εἰς αὐτοὺς παρηγορίαν καὶ ταρύγιον εἰς τὰς θλίψεις των. Διὰ ταῦτα σὲ ἱκετεύω θερμῶς νὰ προφυλάξῃς τὰ τέκνα μας ἀπὸ τοὺς κινδύνους καὶ τὰς πικρίας τοῦ ὑπὸ μητρυιὰν βίου καὶ αὕτη εἶναι ἡ τελευταία καὶ μόνη παραγγελία μου.— Ἐγὼ νὰ ἐνθυμηθῶ ποτὲ εἰς τὴν ζωὴν μου γάμον στερούμενος τοιαύτης ἀξιεράστου γυναικός! εἶπε μὲ μεγίστην συγκίνησιν καὶ μετὰ δακρύων ὁ Ἄδμητος. Δύναται νὰ προξενήτῃ εἰς ἐμὲ τοῦ λοιποῦ διασκέδασίν τινα κἀνὲν εἶδος ἀπολαύσεως, ὅταν συλλογίζωμαι ὅτι σὺ ὑστερήθης ὅλα τοῦ βίου τὰ ἀγαθὰ δι' ἐμέ; Ἐγὼ θέλω κατασκευάσει τὸ ἀγαλμὰ σου ὁμοιότατον μὲ τοὺς σωματικούς σου χαρακτῆρας, θέλω ἀποθέσει αὐτὸ ἐπὶ τῆς κλίνης μου, καὶ εἰς αὐτὸ θέλω ἀποδίδει τὰς περιποιήσεις καὶ φιλοφροσύνας, ὅσας ἤθελον ἀποδίδει πρὸς σὲ ζῶσαν. Γνωρίζω ὅτι ψυχρὰ καὶ ἀδύνατος εἶναι τοιαύτη παρηγορία, ἀλλ' ὅμως θέλει εἶσθαι συνεχῆς καὶ λυπηρὰ ἀνάμνησις ποίου ἀγαθοῦ καὶ προσφιλοῦς συνοίκου ἐστερήθην.

Ἄν καὶ ἡ ἥρωϊκὴ αὕτη αὐταπάρνησις τῆς Ἀλκῆστιδος, ἡ γενναία προσφορὰ τῆς ζωῆς της ὑπὲρ ἐκείνης τοῦ συζύγου της, ἀνήκῃ εἰς τὸν μυθολογικὸν τῆς Ἑλλάδος αἰῶνα, καὶ καλύπτεται μὲ τόπον θαυμάτων κατέχοντα ἐπεισόδια, οὐχ ἥττον ὅμως ἡ θάσις λογίζεται ἀληθῆς. Ἐπειδὴ δὲ εἶναι μοναδικόν, τρόπον τινά, τὸ παράδειγμα τοιαύτης φιλανδρίας, ἐνομίσαμεν ἀναγκαῖον νὰ φέρωμεν τοῦτο εἰς γνῶσιν τοῦ λαοῦ, πρὸς ἐ-

νίσχυσιν τῶν συζυγικῶν καθηκόντων, τῶν ὁποίων ἡ ἀκριβὴς τήρησις, εἶναι βάσις τῆς κοινωνίας.

Ἡ Ἄλκηστις ἦτο θυγάτηρ τοῦ Πελίου, βασιλέως τῆς Ἰωλκοῦ, τοῦ τόπου, ὅπου κατεσκευάσθη ἡ Ἀργώ, τὸ πρῶτον πλοῖον ὅπερ ἔκαμε τὸ τολμηρότερον κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ταξείδιον, νὰ περάσῃ τὰ στενὰ τοῦ Βοσπόρου, νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν Εὐξείνιον Πόντον καὶ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Κολχίδα πρὸς μετακόμισιν τοῦ χρυσοῦ δέρρατος. Τοσοῦτον μέγα ἔργον ἐθεωρήθη ἡ ἐκστρατεία αὕτη, ὥστε ὑπῆρξεν ἀντικείμενον πολλῶν ποιημάτων καὶ συγχρόνων καὶ μεταγενεστέρων.

Ἡ Ἄλκηστις συνεζεύχθη μὲ τὸν Ἄδμητον, υἱὸν τοῦ Φέρητος, βασιλέως τῶν Φερῶν, μιᾶς τῶν σημαντικωτέρων τῆς Θεσσαλίας πόλεων. Ὁ Ἄδμητος ἦτο ἐκ τῶν πλουσιωτέρων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης· ὁ κυριώτερος δὲ αὐτοῦ πλοῦτος συνίστατο εἰς τὴν κτηνοτροφίαν, καὶ ἰδίως ἐθαυμάζοντο αἱ ἀγέλαι τῶν βοῶν αὐτοῦ, αἵτινες ἠξιώθησαν τῆς ἐπιμελείας τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅστις τὰς ἐφύλαξεν ἐπὶ τινι καιρῶν διὰ τὴν ἐξῆς αἰτίαν.

Ὁ Ἀπόλλων εἶχε φονεύσει τοὺς κύκλωπα· ἐκδικούμενος τὸν Δία, διότι εἶχε φονεύσει τὸν Ἀσκληπιὸν, ὄντα υἱὸν τοῦ Ἀπόλλωνος· ὁ δὲ Ζεὺς ὀργισθεὶς κατ' αὐτοῦ τὸν κατεδίκασε νὰ ὑπηρετήσῃ ὡς δούλος ἐπὶ ὀρισμένον χρόνον διάστημα, καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ποινῆς ταύτης ἀνεδέχθη τὰ φυλάξῃ τὴν ἀγέλην τῶν βοῶν τοῦ Ἄδμήτου. Τοσοῦτον δὲ εὐγενὴς ὑπῆρξεν ὁ τρόπος, μεθ' οὗ προτεφέρθη ὁ Ἄδμητος, ὥστε ὁ Ἀπόλλων ἀπὸ εὐγνωμοσύνης πρὸς αὐτὸν, τοῦ ἔδωκε τὴν ὑπόσχεσιν, ὥστε ὅταν πλησιάσῃ εἰς τὸν θάνατον,

νὰ δύναται ν' ἀποφύγῃ τοῦτον, ἐὰν ἄλλος τις προσφέρῃ ἔκουσίως ἑαυτὸν ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ὅταν ἦλθεν ἡ ὥρα τοῦ θανάτου, ὁ Ἄδμητος ἦτον εἰς τὴν λαμπροτέραν ἐποχὴν τοῦ βίου του. Κύριος πολλοῦ πλοῦτου, βασιλεὺς μεγάλης καὶ λαμπρᾶς πόλεως, σύζυγος ἀξιεράστου καὶ νεωτάτης γυναικὸς, τῆς Ἀλκίηστιδος, πατὴρ δύο ὠραίων μικρῶν τέκνων, εἶχε τόσας ἀφορμὰς νὰ μὴν ἐπιθυμῇ τὸν θάνατον, ἀλλ' οὗτος ἦτον ἀκαμπτος, τὸ πεπρωμένον ἔπρεπε νὰ ἐκπληρωθῇ. Ὁ Ἄδμητος κατέφυγε τότε εἰς τὸ δῶρον τοῦ Ἀπόλλωνος, τοῦ ν' ἀποφύγῃ τὸν θάνατον ἀντικαθιστῶν εἰς τόπον τοῦ ἕτερον ἔκουσίως παραδεχόμενον αὐτόν. Ὅλοι αἱ πρὸς διαφόρους ἀνθρώπους διαφόρου τάξεως καὶ καταστάσεως προτάσεις του περὶ τούτου ἀπερρίφθησαν παρὰ πάντων μὲ περιφρόνησιν· ὡς καὶ ὁ ἴδιος αὐτοῦ πατήρ, γέρων ἤδη ὢν, δὲν ἠθέλησε νὰ προσφέρῃ ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ του τὸ ὀλίγον ἔτι καὶ ἐπίμοχλον διάστημα τοῦ βίου του.

Ὅταν ὀλοτελῶς ἀπώλεσε πᾶσαν σωτηρίας ἐλπίδα, καὶ κείμενος ἐπὶ τῆς κλίνης εὐρίσκετο εἰς τὴν τελευταίαν τοῦ θανάτου ἀγωνίαν, ἐξέφρασεν ἡ Ἄλκηστις τὴν τρομερὰν καὶ γενναίαν ἀπόφασιν τοῦ νὰ προσφέρῃ αὐτὴ ἑαυτὴν εἰς θάνατον ὑπὲρ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ. Ὑποθέτομεν ὅτι ἐρρέθησαν ὅσα ἀναφέρονται εἰς τὸν προηγούμενον διάλογον.

Ἄλλὰ τοιαύτη ἀφροσύνη εἰς τὸν σύζυγον, τοιαύτη γενναία ἀπόφασις, τοιαύτη παράδοξος ἐπιμονὴ ἐκ μέρους νέας καὶ ὠραίας γυναικὸς εἰς τὸ νὰ ἐγκαταλείψῃ ἔκουσίως ὅλα τοῦ βίου τὰ ἀγαθὰ καὶ νὰ προσφερθῇ θύμα τῆς πρὸς τὸν σύζυγον ἀγάπης δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μείνη ἀβράβευτος.

Ἐν γένει, ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Θεσσαλίας ἦσαν φιλόξενοι, ἀλλ' ὁ Ἄδμητος εἶχεν ἐκτείνει πολὺ πλεον τῶν ἄλλων τὰ ὅρια τῆς φιλοξενίας. Τῶν φιλοξένων περιποιήσεων τοῦ Ἄδμήτου ἀπήλαυσε πολλάκις καὶ ὁ Ἡρακλῆς, ἀναγκασμένος νὰ διατρέχη πολλὰς χώρας καὶ ἐπικρατείας πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐπιμόχθων ἄθλων του. Ὡς καὶ κατὰ τὴν ὥραν ταύτην, καθ' ἣν ὁ Ἄδμητος εὕρισκετο εἰς τὴν δεινότεραν περίστασιν τοῦ βίου του, τοῦ νὰ ἐκπέμψῃ ἀποθανοῦσαν τὴν προσφιλῆ αὐτοῦ σύζυγον, δὲν ἐλησμόνησε τῆς φιλοξενίας τὰ καθήκοντα. Ἐδέχθη καὶ ἐφιλοξένητε προθύμως τὸν Ἡρακλέα, χωρὶς οὐδὲ κἂν νὰ ἐκφράσῃ εἰς αὐτὸν τὸ δυστύχημα, εἰς τὸ ὁποῖον εὕρισκετο. Ὁ Ἡρακλῆς ὁμῶς μαθὼν παρὰ τῶν ὑπηρετῶν τὸ μέγα τοῦ Ἀδράστου συμβάν, καὶ θαυμάσας διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν φιλοξενίαν, δι' ἣν ἀπεσιώπησε τὸν θάνατον τῆς συζύγου του διὰ νὰ μὴν δώσῃ αἰτίαν ν' ἀπομακρυνθῇ τῆς οἰκίας του ὁ Ἡρακλῆς (διότι ἦτο συνήθεια νὰ μὴν δίδεται φιλοξενία ξένων εἰς τοιαύτας δεινὰς περιστάσεις), ἀπεφάσισε νὰ τὸν ἀνταμείψῃ διὰ τὴν ἀγαθοεργίαν ταύτην ἀποδίδων εἰς αὐτὸν τὸ προσφιλέστατον ὄν, ὅπερ εἶχεν εἰς τὸν κόσμον ὁ Ἀδράστος, καὶ ὅπερ πρὸ ὀλίγου ἀπώλεσε, τὴν ἀξιέραστον αὐτοῦ σύζυγον. Ὁ Ἡρακλῆς μετείχε, κατὰ τὴν μυθολογίαν, θείας δυνάμεως, καὶ δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ ἀντιπαλαίσῃ μὲ τὸν θάνατον καὶ νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν ζωὴν τὴν Ἄλκηστιν. Τοιοῦτον εὐτύχημα ἦτο μέγιστον καὶ διὰ τὸν Ἄδμητον καὶ διὰ τὴν Ἄλκηστιν, ἀλλ' ἐλογίσθη ἀξία ἀμοιβῆς τῆς φιλοξένου μὲν διαθέσεως τοῦ Ἀδράστου, τῆς φιλάνδρου δὲ ἀποφάσεως τῆς Ἄλκηστιδος.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΔΗΜΩΝ ΝΟΜΟΥ.

(Συνέχεια ὀρ. φυλλᾶδ. 5'. σελ. 425.)

Δ.) Δήμαρχος νὰ ἐκλέγῃται καὶ διορίζεται παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τριετίαν, μεταξὺ τῶν λαβόντων ψήφους διὰ τὴν θέσιν Συμβούλου. Οἱ δὲ Δημαρχικοὶ Πάρεδροι καὶ ἐκ τῶν συμπληρωτικῶν μελῶν.

Οἱ Πάρεδροι τῶν χωρίων νὰ ἐκλέγωνται παρὰ τῶν ἰδίων κοινοτήτων, συνεργομένων ἐπὶ τούτῳ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὀριστικοῦ δημαιρισιακοῦ καταλόγου τῶν μελῶν αὐτῆς ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ γηραιότερου καὶ εἰδότος γράμματα. Θέλουν ψηφοφορεῖσθαι δύο πρόσωπα καὶ ὁ μὲν πλειοψηφῶν διορίζεται διὰ Β. Διατάγματος Πάρεδρος ὁ δὲ μειοψηφῶν νόμιμος αὐτοῦ ἀναπληρωτῆς. Οἱ ἐκλεγόμενοι πρέπει νὰ ἤξέυρουν γράμματα. Τὰ περὶ τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς ἐναπόκειται εἰς τὴν προϊσταμένην Διοικητικὴν ἀρχὴν νὰ ἐξελέγξῃ καὶ ἀποφασίσῃ ἐφεσίμως. Ἐκαστος Πάρεδρος χωρίου δέον νὰ λάβῃ ἰδίαν ἐξουσίαν ἐξασκουμένην ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Δημάρχου, καὶ νὰ μὴ θεωρῆται κατὰ τὸ ἄρθρ. 45 τοῦ περὶ Δήμων Νόμου, ὡς ἀπλοῦς βοηθὸς αὐτοῦ.

Ἡ ἐξουσία αὕτη νὰ περιστρέφεται.

1.) Εἰς τὸν διορισμὸν τῶν ἀγροφυλάκων καὶ ἀμπελοφυλάκων, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς γνωμοδοτήσεως τῶν μελῶν τῆς κοινότητος, καὶ ἐνδιαφωνία, τῆς πλειοψηφίας αὐτῶν.

2.) Εἰς τὸν διορισμὸν τοῦ ὑπῆρέτου τοῦ χωρίου.

3.) Εἰς τὴν μεταξὺ τῶν κτηνοτρόφων συγχωρίων του διανομὴν τῆς διὰ τὰ ζῶα τῶν κατσίκων προσδιορισμένης νομῆς.

4.) Εἰς τὴν διανομὴν τοῦ ὕδατος πρὸς πότισμα τῶν γαιῶν, συμπράκτορας ἔχων δύο τῶν συνεγχωρίων ἐκ- λεγομένους παρὰ τῆς κοινότητος.

5.) Εἰς τὴν διανομὴν τῶν στρατιωτικῶν καταλυ- μάτων καὶ τῶν εἰς στρατιωτικὰ ἀποσπάσματα χορη- γουμένων ζώων.

6.) Εἰς τὴν προεδρείαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν συμ- βουλιῶν τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ χωρίου.

7.) Εἰς τὴν κίνησιν τῶν ἐθνοφυλάκων τοῦ χωρίου ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐπὶ τούτῳ ὀριστικοῦ καταλόγου, καὶ συνεπεῖα παραγγελίας τοῦ Δημάρχου.

8.) Εἰς τὴν διεκδίκησιν καὶ διαχείρησιν τῆς κοινο- τικῆς περιουσίας, ἂν ἔχη τοιαύτην τὸ χωρίον, ὑπόχρεος ὢν νὰ δίδῃ περὶ τούτου ἐγγύησιν καὶ λογοδοσίαν εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους ἐνώπιον τῆς προϊσταμένης δημο- τικῆς ἀρχῆς.

Ε.) Οἱ Δημοτικοὶ εἰσπράκτορες νὰ ἐκλέγωνται πα- ρὰ τοῦ Ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου ἐκάστης ἐπαρχίας ἐπὶ τῇ βάσει καταλόγου προσώπων ἐξετασθέντων παρὰ τοῦ ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ἢ διατελεσάντων δημοσίων ταμιῶν καὶ ἀποδεικνυόντων ἰκανότητα καὶ ἐντιμον δια- γωγῆν. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκλογῆς ταύτης νὰ διορί- ζηται ὁ προτεινόμενος διὰ Β. Διατάγματος. Ἐκα- στος εἰσπράκτωρ νὰ διορίζηται, δι' ὀλόκληρον τὴν ἐ- παρχίαν, καὶ ἂν αὕτη σύγκειται ἀπὸ πολλοὺς Δήμους καὶ ἀποβαίνει δύσκολος ἢ παρ' ἑνὸς ἀκριβῆς τοῦ ἔργου ἐκπλήρωσις, νὰ δύνανται νὰ διορισθῶσι δύο, διαιρου- μένων τῶν Δήμων τῆς ἐπαρχίας εἰς δύο τμήματα.

Ὁ Εἰσπράκτωρ νὰ λαμβάνῃ τακτικὸν μισθὸν καὶ ἐ- πιχορήγησιν ἀνάλογον δι' ἐνοίκιον καὶ γραφικὰ ἔξοδα,

πληρωτέα πάντα παρὰ τῶν Δήμων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν εἰσοδημάτων ἐκάστου. Ὁ εἰσπράκτωρ νὰ υποβάλλεται εἰς ἐγγυοδοσίαν καὶ νὰ τηρῇ τὰς λογιστικὰς διατάξεις τὰς διεπούσας τὸ λογιστικὸν τοῦ Κράτους. Ἄν δὲν καταστρώτῃ καὶ υποβάλλῃ τὸν ἀπολογισμὸν ἐκάστου δήμου εἰς τὴν σχετικὴν Δημοτικὴν ἀρχὴν ἐντὸς δύο μηνῶν, ἀπὸ τῆς λήξεως ἐκάστου ἔτους νὰ παύσῃ τῆς θέσεώς του, καὶ νὰ ἐπιρροτίζεται ἄλλος, δι' ἐξόδων του, πρὸς κατὰστροφῶν τοῦ καθυστερήσαντος ἀπολογισμοῦ. Εἶναι ἀνάγκη νὰ παύσῃ ἢ εἰς πάντα δήμον ὕπαρξις δη- μοτικοῦ εἰσπράκτορος καὶ ἢ ἄνευ περιορισμοῦ ἐκλογῆ αὐτῶν παρὰ τῶν Δημοτικῶν Συμβουλιῶν, διότι ταῦτα μέχρι τοῦδε δὲν ἔκαμον καλὴν χρῆσιν τοῦ τοιοῦτου δικαιώματος· ἐκτὸς τούτου δὲν δύνανται οἱ Δήμοι νὰ πληρώσωσι, ἰδίᾳ ἕκαστος, ἰκανὸν δημοτικὸν εἰσπρά- κτορα, ἐκτὸς πολλὰν ὀλίγων Δήμων τοῦ Κράτους.

ΣΤ.) Τῶν Δημοτικῶν συμβουλιῶν αἱ πράξεις νὰ μὴ ἰσχύωσιν εἰμὴ ἀφοῦ ἐπικυρωθῶσι παρὰ τοῦ Νο- μάρχου. Ὁ Νομάρχης νὰ ἔχη τὸ δικαίωμα νὰ ἐπι- φέρῃ αἰτιολογημένως οἷας ἐγκρίνει ἐπ' αὐτῶν τρο- ποποιήσεις, ἢ δὲ ἀπόφασίς του νὰ ὑπόκειται εἰς ἔφε- σιν ἐνώπιον τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν. Εἶναι ἀναγκαῖα ἢ τροποποιήσεις, διότι καθὰ προκύπτει ἐκ τῶν ἄρ. 107. 108. καὶ 118. τοῦ περὶ Δήμων Νόμου, δὲν δίδει ὁ Νόμος τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Νομάρχην, εἰμὴ τῆς ἐγκρίσεως ἢ τῆς ἀπορρίψεως τῶν ἀποφάσεων τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου οὐχὶ δὲ καὶ τὸ τῆς τροποποιή- σεως αὐτῶν, (ἐκτὸς ἂν τὸ τοιοῦτον εἶναι ἀποτέλεσμα ἐσφαλμένης συντάξεως τῶν ἄρθρων καὶ οὐχὶ πρόθεσις τοῦ Νομοθέτου) ἢ δὲ πολυχρόνιος πῆρα ἀπέδειξεν,

ὅτι πολλὰ τῶν Δημοτικῶν συμβουλίων παρατυρόμενα ἀπὸ κομματικὰς εἰσηγήσεις, ἀπὸ ἰδιοτέλειαν ἢ ἐξ ἀπειρίας καὶ ὀλιγώρου σκέψεως, προϋπολογίζουσιν ὡς ἔσοδα ποσὰ, ὧν ἡ εἴσπραξις ἀποβαίνει φαντασιώδης, ἢ κατὰ τὸ πολοστημόριον πραγματοποιηθησομένη; καὶ ἐκτούτου, ἐξογκουμένου τοῦ κεφαλαίου τῶν ἐσόδων, προϋπολογίζουσι δαπάνας, αἵτινες ὅλαι πραγματοποιοῦνται, καὶ ἐντεῦθεν προκύπτει ἔλλειμα ἐπιβαρύνον πολυειδῶς τὸν Δῆμον· καὶ ἐπὶ διαφόρων ἄλλων ἀντικειμένων ἀποφαίνονται πλημμελῶς, αἱ δὲ ἀποφάσεις αὗται ἀναγκαίως; πρέπει νὰ τροποποιηθῶσιν. Ἐὰν δὲ ἀρκεσθῇ ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ νὰ ἀκυρώσῃ τὴν τοιαύτην ἔλλειπῆ πρᾶξιν καὶ προσκαλέσῃ τὸν Δῆμον. Συμβούλιον νὰ ἐπινορθώσῃ τὰ ἡμαρτημένα διὰ νέας πράξεως, τοῦτο ἢ θέλει προσπαθῇ διὰ τῆς βραδύτητος καὶ τῶν ἀναβολῶν νὰ ὑπεκφύγῃ τὴν διόρθωσιν, ἢ θέλει ἀρνηθῇ τοῦτο ῥητῶς, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει· δὲν ὑπάρχει μέσον θεραπείας.

Ἐὰν τὸ συμβούλιον συγκαλούμενον ἀρνήται νὰ συνέλθῃ, καὶ προτραπὲν παρὰ τοῦ Ἐπαρχοῦ ἐμμένει εἰς τὴν ἀρνήσιν του, διαλύεται διὰ Β. Διατάγματος, καὶ ἐνεργεῖται νέα ἐκλογή μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως ταύτης ν' ἀναπληρῶσι τοὺς διαλυθέντας συμβούλους τὰ συμπληρωτικὰ μέλη, εἰδοποιούμενα περὶ τούτου.

Ζ.) Ν' ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὰς Δημοτικὰς ἀρχὰς ἡ ἀξυνομικὴ καὶ ἀγορανομικὴ ἐξουσία, ἢν ἀπεδείχθησαν ἐντελῶς ἀνίκανοι νὰ ἐκπληρώσωσι, καὶ ἥτις ἐχρησίμευσεν ὡς μέσον καταδιωγμοῦ τῶν ἐναντίων τῆς Δημοτικῆς ἀρχῆς, ν' ἀναλάβῃ δὲ ταύτην ἡ Κυβέρνησις διορίζουσα ἰδίους ἀστυνόμους εἰς τὰς πρωτεύουσας τῶν ἐπαρχιῶν

ἀφεύκτως, εἰς δὲ τοὺς ἄλλους Δήμους, ὅπου ἡ ἀνάγκη ἤθελε κριθῇ μεγαλητέρα. Εἰς τοὺς ἀστυνόμους τούτους δύνανται ν' ἀνατεθῶσι καὶ τὰ τοῦ ληξιάρχου καθήκοντα τὰ ὅποια μὲ μεγάλην ζημίαν τοῦ Κράτους μένωσιν ἤδη εἰς ἀχρηστίαν.

Ἐὰν δὲν ἐγκριθῇ τὸ μέτρον τοῦτο διὰ λόγους οικονομικοὺς ἢ ἄλλους, οἱ Δημοτικοὶ ἀστυνόμοι ἀνάγκη νὰ ἐκλέγωνται παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, διότι αἱ Δημοτικαὶ ἀρχαὶ ἔκαμον μέχρι τοῦδε κακὴν χρῆσιν τοῦ περὶ προτάσεως δημοστυνόμων δικαιώματος τοῦ ἀρθροῦ 42· τοῦ περὶ Δήμων Νόμου.

Η.) Νὰ ὀρισθῶσιν αὐστηραὶ πειθαρχικαὶ ποιναὶ κατὰ τῶν Δημοτικῶν ὑπαλλήλων, ἀνάλογοι μὲ τὴν ἠθικὴν τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν κατάστασιν· τὴν προσωρινὴν πειθαρχικὴν παῦσιν ἀπέδειξεν ἡ πείρα ὡς τὸ τελεσφορότερον μέτρον. Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς νὰ περιληφθῶσι καὶ οἱ Δημοτικοὶ σύμβουλοι.

Θ.) Θεωροῦμεν ἐσφαλμένην τὴν ἰδέαν τινῶν ὅτι τὸ ἄμισθον τῆς Δημαρχικῆς θέσεως θέλει καταστήσει ταύτην ἥττον περιμάχητον. Οἱ σπουδαρχοῦντες δὲν κινοῦνται ἐκ μόνης τῆς προσδοκίας τῆς ἀπολαβῆς τῆς Δημαρχικῆς ἀντιμισθίας· ἔχουσι πρὸ ὀφθαλμῶν κυρίως τὴν μεγάλην ἰσχὺν, ἣν παρέχει εἰς αὐτοὺς ἡ ἀστυνομικὴ καὶ ἀγορανομικὴ ἐξουσία καὶ τὰς ἐκτούτων ἀθεμίτους ὠφελείας, τὴν διευκόλυνσιν τῆς ἐκδικήσεως προσωπικῶν ἀντιπαθειῶν, καὶ περιποιήσεως τῶν ὁμοφρονούντων αὐτοῖς, τὴν ἐνέργειαν τοῦ περὶ ἀπογραφῆς Νόμου, καὶ τὰς ἐκ τούτου καταχρήσεις, καὶ πολλὰ ἄλλα ἀντικείμενα, τῶν ὁποίων ἡ ἐκτέλεσις εἶναι ἀνατεθειμένη ἤδη εἰς τὰς Δημοτικὰς ἀρχὰς. Ἐὰν λοιπὸν

ἀφαιρεθῆ παρ' αὐτῶν ἡ δημορχική ἀντιμισθία οὐδόλως θέλει ἐλαττωθῆ ἢ σπουδαρχία, θέλουν φροντίσει μόνον νὰ εὐρωσι τὰ μέτα τοῦ ν' ἀποζημιωθῶσιν ἄλλως, μὲ μεγαλητέραν τῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν πολιτῶν ζημίαν. Διὰ τοῦτο φρονοῦμεν, ὅτι ἡ Δημορχική ἀντιμισθία δὲν συμφέρει νὰ ἀφαιρεθῆ.

Θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ μὴ παραβλεφθῆ καὶ τὸ τοῦ Δημορχικοῦ γραμματέως ἀντικείμενον. Εἶναι γνωστὸν, ὅτι τὰ ἐννέα δέκατα τῶν Δημάρχων, καὶ τοὶ πλεόν, εἰσὶν ἀμαθεῖς καὶ πολλάκις μόλις γνωρίζουν νὰ θέτωσι τὴν ὑπογραφὴν των εἰς τὰ ὑπὸ τῶν γραμματέων συνταττόμενα ἔγγραφα. Εὐρέθησαν μέχρι τοῦδε πολλοὶ Δημορχικοὶ γραμματεῖς, οἵτινες καταχρώμενοι τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν προϊσταμένων των συνέταξαν ἔγγραφα, ἢ πιστοποιητικὰ παρέχοντα ὕλην ποινικῆς καταδιώξεως ἢ ἄλλως ἐπιβλαβῆ, τὰ ὅποια ὑπέγραψαν οἱ Δημάρχοι εἴτε ἐν ἀγνοίᾳ ἢ ἐν γνώσει μὲν, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ἐννοῶσιν ἐξ ἀμαθείας τὴν εὐθύνην τῆς πράξεως, πολλάκις δὲ μέγα μέρος τοῦ Δημορχικοῦ ἀρχείου ὑπεξαιρέθη παρ' αὐτῶν ἀτιμωρητί, ἐπὶ σκοπῷ ὠφελείας ἢ βλάβης προσώπων, καὶ πρὸς βλάβην τοῦ Δήμου. Διὰ νὰ τεθῆ φραγμὸς εἰς τὴν τοιαύτην κατάχρησιν, θεωροῦμεν πολλὰ ἀναγκαῖον τὸ νὰ κανονισθῆ ἐκ τῶ Νόμῳ ὥστε ὁ Δημορχικὸς Γραμματεὺς νὰ προσλαμβάνεται καὶ ἀποπέμπεται τῇ προτάσει τοῦ Δημάρχου καὶ τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ἐπαρχοῦ, ἢ Νομάρχου, νὰ προσυπογράφεται εἰς τὰ ἐκδιδόμενα ἔγγραφα καὶ νὰ θεωρῆται ἀρχαιοφύλαξ τοῦ Δημορχικοῦ ἀρχείου καὶ διὰ τοῦτο προσωπικῶς ὑπεύθυνος, ὑποκείμενος καὶ εἰς κανονισθησομένης πειθαρχικῆς ποινῆς.

I.) Ν' ἀναδεχθῆ ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ δεκαετίαν τὴν μισθοδοσίαν ἐνὸς δημοδιδασκάλου εἰς ἕκαστον Δήμον. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο νὰ ὑποχρεοῦται ἕκαστος Δήμος νὰ καταθέτῃ ἐκ τῶν ἐσόδων του ἐτησίως, ἐν ποσῶν δρ. 300—1000 εἰς τὴν τράπεζαν, διὰ νὰ χρησιμεύτῃ πρὸς ἀνέγερσιν διδαστηρίου καὶ κατοικίης δημοδιδασκάλου.

Ἡ Δημοτικὴ ἐκπαίδευσις εἶναι πολλὰ παρημελημένη, καὶ μετὰ εἰκοσιδύο ἐτῶν εἰρήνην καὶ σύστασιν σχολείων τὰ 3/4 τοῦ λαοῦ εἶναι ἐντελῶς ἀγράμματοι, ἀνάγκη λοιπὸν νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις σύντονα μέτρα, διὰ νὰ εἰσαχθῆ ἡ παιδεία καὶ ἐκλείψωσιν ἐκ τούτου καὶ οἱ ἐπιμόνως ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη κατέχοντες τὰς Δημοτικὰς ἀρχὰς ἀγράμματοι. Εἰς τοῦτο θέλει συντελέσει πολὺ τὸ νὰ διαλάβῃ ὁ Νόμος διατάξιν κατὰ τὴν ὁποίαν, μετὰ τριετίαν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ, νὰ μὴ δύναται νὰ ἐκλεγθῶσι Δημάρχοι, δημορχ. Πάρεδροι καὶ Δημοτ. σύμβουλοι, ἂν δὲν περαιώσωσι τὰς σπουδὰς των τοῦλάχιστον εἰς τὸ ἐπαρχιακὸν σχολεῖον, καὶ φέρωσι περὶ τούτου ἀπλυτήριον.

Ἡ παραδοχὴ τοῦ ἀνωτέρω ὅρου εἴμεθα πεπεισμένοι ὅτι θέλει ἀφαιρέσει τὰς πηγὰς μυρίων ἀτοπημάτων καὶ καταχρήσεων, καὶ ἀρ' ἐνὸς θέλει ἐμπνεύσει διὰ τῶν πειθαρχικῶν ποινῶν σωτήριον φόβον εἰς τοὺς Δημοτικούς ὑπαλλήλους καὶ συμβούλους, οἱ πλείστοι τῶν ὁποίων πᾶν ἄλλο ἔχοντες ὑπ' ὄψιν παρὰ τὴν ἐντολήν των, ἀναμιγνύονται εἰς τὰς βραδιουργίας, καὶ χρησιμεύουσιν ὡς ὄργανα ἀνωτέρων κομματάρχων πρὸς ἐκδίχυσιν κομματικῶν πλῶν, ἢ περιποιήσιν ἀθεμίτων ὠφελειῶν ἐπὶ διαστροφῇ τοῦ Νόμου καὶ πάσης ἀρχῆς

ἠθικῆς καὶ δικαιοσύνης, ἀφ' ἑτέρου θέλει ἐνισχύσει τοὺς ἔχοντας γνώσεις ν' ἀναδειχθῶσιν, ἀποσκορακίζομένης τῆς ἐπιπολαζούσης ἀμαθείας καὶ μοχθηρίας.

Ἡ ἰδέα τῆς ὅσον οἶόν τε ἐπεκτάσεως τῆς ἐλευθέρας καὶ ἀνεπηρεάστου ἐνεργείας τῆς Δημοτικῆς ἐξουσίας, ὅσον καὶ ἂν ὑποτεθῆ κατὰ θεωρίαν καλὴ καὶ ἀναγκαία, διὰ τὴν Ἑλλάδα καθίσταται ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐπιβλαβεστάτη καὶ καταστρεπτικὴ ὡς ἐκ τῆς ἐπικρατούσης ἀμαθείας καὶ τῶν παλαιωμένων κακῶν ἔξεων, διὰ τὴν ἐξάλειψιν τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται ἐπὶ τῶν Δημοτικῶν ὀργάνων κηδεμονία ἀνένδοτος καὶ ἐνδελεχής. Οὐδεὶς σχεδόν, ἐκ τῶν ἐπιδιωκόντων τὰς Δημοτικὰς ἀρχάς, συναισθάνεται τὰ εἰς τὴν θέσιν ταύτην ἐπιβεβλημένα καθήκοντα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις, καὶ δὲν ἔχει ὑπ' ὄψιν εἰμὴ τὰς ἐκ τούτου θεμιτὰς καὶ ἀθεμίτους ὠφελείας, ὥστε ἂν λείψῃ ἀπ' αὐτοῦς ὁ χαλινὸς τῆς ἐξουσίας ἢ χαλαρωθῆ ἢ συντηρητικὴ αὐτῆς ἰσχὺς, τὸ δημοτικὸν οἰκοδόμημα θέλει ἀνατραπῆ μετ' οὐ πολὺ ἄρδην, καὶ μετ' αὐτοῦ ὀλόκληρος ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία θέλει συναισθανθῆ τὰς συνεπείας. Ἀπόδειξις ἢ ἐνεστῶσα κατάστασις αὐτῆς προερχομένη κατὰ μέρος ἐκ τῶν ἐλλείψεων τῶν Δημοτικῶν Νόμων, καὶ τῆς ἀμαθείας καὶ ἐσχάτης ἀθλιότητος τῶν Δημοτικῶν ἀρχῶν τῶν δυνάμει τῶν Νόμων τούτων συστηθειῶν.

ΠΕΡΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ.

(Συνέχεια ὄρα φύλ. σ'. σελ. 456.)

Τοιαῦτα νομίζομεν εἶναι τὰ κυριώτερα αἷτια τῆς διαφθορᾶς καὶ τῶν καταχρήσεων, " Ἄς προβῶμεν ἤδη

καὶ εἰς τὰ μέσα, ἅτινα θεωροῦμεν καταλληλότερα πρὸς διόρθωσιν.

1.) Ὅλοι οἱ ὑπάλληλοι διοικητικοί, οικονομικοὶ καὶ δικαστικοὶ θέλουν εἶσθαι κάτοικοι τοῦ αὐτοῦ νομοῦ, ἐκτὸς τοῦ Νομάρχου, οἱ δὲ ἐπαρχοὶ δύνανται νὰ ᾔναι ἐκ τοῦ αὐτοῦ νομοῦ ἀλλ' ὄχι καὶ τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας κάτοικοι.

Οἱ μισθοὶ τῶν ὑπαλλήλων εἶναι μικροί, καὶ οὐδὲ ἔχει τὸ ἔθνος τὴν δύναμιν διὰ νὰ τοὺς ἀυξήσῃ. Ἐὰν ἕκαστος ὑπάλληλος ὑπηρετῆ εἰς τὴν πατρίδα του, δύνανται νὰ οἰκονομῆ καὶ τὰς ἰδιαιτέρας αὐτοῦ ὑποθέσεις, καὶ νὰ ὠφελῆται καὶ παρ' αὐτῶν. Ἐὰν δὲ περισσεύῃ τι καὶ ἀπὸ τὸν μισθὸν του (ὅταν δὲν εἶναι οἰκογενειάρχης) δύναται νὰ τὸ διαθέτῃ ὠφελίμως, ὥστε μὲ τὸν καιρὸν νὰ ἀυξάνῃ τὴν κατάστασίν του, καὶ νὰ ζῆ μὲ πλειοτέραν ἄνεσιν ὅταν δὲ δὲν ἔχῃ κατεπειγούσας ἀνάγκας, καθίσταται πιθκνότερον ὅτι ἡμπορεῖ νὰ πολιτευθῆ τιμιώτερον.

Ἡ διαμονὴ εἰς τὴν πατρίδα εἶναι εἰς ἕκαστον εὐχάριστος· διότι εὐρίσκεται πλησίον συγγενῶν καὶ φίλων, καὶ ἀπολαύει τὰ ἀγαθὰ τῆς πατρώας γῆς, ἥτις ἐκ φύσεως εἶναι ἀγαπητὴ εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὥστε τὸ νὰ ἔχῃ ὑπηρεσίαν εἰς τὴν πατρίδα του ἕκαστος ὑπάλληλος πρέπει νὰ τὸ θεωρῆ διπλάσιως ὠφελίμον καὶ εὐχάριστον. Ἐκ τούτου θέλει προκύπτει ὅτι καὶ ἡ προσοχὴ τοῦ ὑπαλλήλου, διὰ νὰ μὴν στερηθῆ ὑπηρεσίαν ἐπιθυμητὴν, θέλει κατασταθῆ πολὺ μεγαλητέρα ἀναλόγως τῆς εὐχαριστήσεως.

Λέγουσι τινὲς ὅτι ὁ ὑπάλληλος εἰς τὴν πατρίδα του ἡμπορεῖ νὰ κάμνῃ εὐκολώτερον καταχρήσεις. Ἡ-

μεις φρονοῦμεν τὸ ἐναντίον. Ὁ ὑπάλληλος ἐνεργεῖ εὐκολώτερον τὴν κατάχρησιν μεταξύ τῶς ξένων, παρὰ μεταξύ τῶν συμπατριωτῶν του· διότι τοὺς ξένους δὲν θέλει βλέπει πλέον, ἀφοῦ ἀνχωρήσῃ ἀπὸ τὸν τόπον των, ἀλλὰ τοὺς συμπολίτας του θέλει τοὺς βλέπει πάντοτε, καὶ θέλει ἔχει τὴν αἰσχύνην πρὸ ὀφθαλμῶν διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μείνῃ ἢ κατάχρησις διὰ παντὸς ἀκοινοποίητος.

Ὁ μόνος λόγος τὸν ὁποῖον δύναται τις ν' ἀντιτάξῃ εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο εἶναι ὅτι ὁ ἐντόπιος, ἔχων σχέσεις συγγενείας καὶ φιλίας, ἐνδέχεται νὰ ἐνεργήσῃ μεροληπτικῶς, ἢ νὰ ἔχη εὐκολίας πλειοτέρας διὰ νὰ κάμῃ καταχρήσεις. Ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι ὁ τίμιος πανταχοῦ εἶναι τίμιος καὶ ὁ ἄτιμος ὁμοίως ἄτιμος· εἰς δὲ τὸν καταχραστὴν δὲν λείπουν τὰ μέσα τῆς καταχρήσεως ὅπου καὶ ἂν εὕρεθῇ. Ἡ φροντίς λοιπὸν τῆς ἐξουσίας πρέπει νὰ συνίσταται εἰς τὸ νὰ διορίζῃ τιμίους εἰς τὰς ὑπηρεσίας, καὶ ἃς ἔχη τὴν βεβαιότητα ὅτι ὁ ὑπάλληλος, ὅστις διορίζεται εἰς τὴν πατρίδα του, ἔχων εὐχαρίστησιν διὰ νὰ διαμένῃ εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς του, μεταξύ τῶν συγγενῶν καὶ τῶν φίλων του, ἔχων τὴν εὐκολίαν νὰ οἰκονομῇ καὶ τὰς οἰκιακάς τους ὑποθέσεις, καὶ νὰ ὠφελητῆ καὶ ἐκ τῶν περισσευμάτων τοῦ μισθοῦ του, ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ μίαν πρόοδον βεβαίαν, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴν πολιτευθῇ τιμίως, καὶ ἂν ἀκόμη δὲν εἶχεν ἀπ' ἀρχῆς τοιαύτην διάθεσιν, πολὺ μᾶλλον ὅταν ἦτο τίμιος ἐξ ὑπαρχῆς.

2.) Νὰ μὴν παύωνται οἱ ὑπάλληλοι, εἰμὴ ἀφοῦ κατηγορηθῶσι διὰ καταχρήσεις καὶ μεροληψίας, καὶ εἰσαχθέντες εἰς δίκην καταδικασθῶσιν, ἢ ἀλωθῶσι μὲν

διὰ τὸ μὴ εὐαπόδεικτον τῶν κατηγοριῶν, ἐπιβαρύνονται ὁμως ἱκανῶς ἀπὸ τὰς ἀποδιδόμενας εἰς αὐτοὺς πράξεις.

Ὅταν ὁ ὑπάλληλος γνωρίζῃ ὅτι ἡ θέσις του εἶναι βεβαία, ἂν ὑπηρετῇ τιμίως, θέλει βεβαίως προτιμήσει ν' ἀπολαμβάνῃ τὸν μισθὸν τοῦ ὑπουργήματός του διὰ παντὸς, παρὰ νὰ ρίψοκινδυνεύσῃ τὴν ἀποκατάστασίν του διὰ -ῶν καταχρήσεων, ἐνῶ ἡ ἀβεβαιότης τοῦ μέλλοντος ἤμπορεῖ νὰ ἐμπνεύσῃ καὶ εἰς τὸν πλέον τίμιον τὸν φόβον ἐπελευσομένης ἐνδείας, καὶ νὰ τὸν ἀναγκάσῃ νὰ προσδράμῃ εἰς μέγα ἄτιμα διὰ νὰ προλάβῃ τοιοῦτον κίνδυνον.

Ὅταν ὁ ὑπάλληλος γνωρίζῃ ὅτι δὲν παύεται, εἰμὴ ἔνεκα ἀποδεδειγμένων καταχρήσεων, ὅτι μόνη ἡ καλὴ του διαγωγὴ ἤμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ διὰ τὴν πρόοδόν του, ὄχι μόνον δὲν θέλει γένει ποτὲ καταχραστῆς, ἀλλὰ μάλιστα θέλει ἐνεργεῖ τὰ χρέη του μὲ τιμιότητα, καὶ ἀκόμη μὲ ἱκανὴν ἀνεξαρτησίαν.

3.) Ἐκαστος ἀπ' ἀρχῆς θέλει ὑπηρετεῖ εἰς ἓνα κλάδον, χωρὶς νὰ μετατίθεται ἀπὸ τὸν ἓνα εἰς τὸν ἄλλον.

Ἐκαστος κλάδος ἀπαιτεῖ ἐξειδικασμένας γνώσεις, τὰς ὁποίας δὲν δύναται τις νὰ ἀποκτήσῃ ἐκ θεωρίας· διότι δὲν ὑπάρχουν προγυμνάσεις διὰ τὰς ὑπηρεσίας. Διὰ νὰ ἦναι λοιπὸν ἕκαστος ὑπάλληλος ἱκανὸς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, πρέπει νὰ μένῃ πάντοτε εἰς τὸν ἴδιον κλάδον καὶ νὰ μὴν μετατίθεται ἀπὸ τὸν ἓνα εἰς τὸν ἄλλον· διότι ἡ πείρα, ἣτις εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πολυχρονίου ἐργασίας ἐφ' ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, καθιστᾷ τὸν ὑπάλληλον τελειότερον.

4.) Θέλει προσδιορισθῇ ἱεραρχία τις δι' ὅλους τοὺς

ὕπαλλήλους, ὥστε ὁ ὑποδεέστερος νὰ γνωρίζῃ ὅτι ὑπηρετῶν καλῶς εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται θέσιν, ἔχει δικαίωμα νὰ προβιβασθῇ εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον βαθμόν.

Ἐὰν συστηθῇ ἱεραρχία δι' ἕκαστον κλάδον ὑπηρεσίας, ὁ ὑποδεέστερος ὑπάλληλος θέλει προγυμνάζεσθαι εἰς ἣν εὐρίσκεται θέσιν, καὶ θέλει τελειοποιεῖσθαι διὰ νὰ καθέξῃ ἀξίως καὶ τὴν ἀνωτέραν θέσιν. Ἐχων δὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι αὐτὸς θέλει προτιμᾶσθαι παντὸς ἄλλου διὰ νὰ προβιβασθῇ εἰς τὴν ἀνωτέραν θέσιν, ἐὰν ὑπηρετῇ τιμίως καὶ κατασταθῇ ἰκανός, θέλει ἀφούκτως καταβάλλει ὅλην τὴν προθυμίαν διὰ νὰ ἐπιτύχῃ, καὶ οὕτω χορηγεῖται εἰς τὸν ὑπάλληλον ἐν σημαντικὸν ἐλατήριον διὰ νὰ ἦναι καὶ τίμιος καὶ ἐπιμελής.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἱεραρχίαν ἢ Κυβέρνησις ἔχουσα πρὸ ὀφθαλμῶν ὅτι ὁ κατώτερος τῶν ὑπαλλήλων ἔχει ἀνοικτὸν τὸ στάδιον διὰ νὰ προβῇ μέχρι τοῦ ἀνωτάτου βαθμοῦ, πρέπει νὰ προσδιορίσῃ ὁποίας γνώσεις πρέπει νὰ ἔχωσιν οἱ γραφεῖς, ἤτοι ἡ τελευταία τάξις τῶν ὑπαλλήλων, καὶ νὰ μὴ παραδέχεται οὐδ' εἰς αὐτὴν, εἰμὴ ἀνθρώπους ἔχοντας προσόντα τοιαῦτα, ὥστε νὰ δυνηθῶσι νὰ καθέξωσι μετὰ τινα πείραν καὶ τὴν θέσιν τοῦ ἀνωτάτου ὑπαλλήλου.

5.) Ὁ Ἐπαρχος μὲν διὰ τὴν ἐπαρχίαν, ὁ Νομάρχης δὲ διὰ τὴν Νομαρχίαν, θέλουσιν ἔχει δικαίωμα ἐπιτηρήσεως ἐφ' ὅλων ἐν γένει τῶν ὑπαλλήλων, τὸ ὁποῖον θέλουσιν ἐνεργεῖ διαρκῶς παραδεχόμενοι παράπονα κατὰ παντὸς ὑπαλλήλου, καὶ προμηθευόμενοι καὶ ὅσας πлагίας πληροφορίας δυνηθῶσι, χωρὶς ὅμως νὰ πράξωσι τίποτε κατὰ τοῦ ὑπαλλήλου, ἐκτὸς μόνον ν' ἀπειθῶ-

νωσι νοθεσίας καὶ ν' ἀκούσωσι τὰς δικαιολογήσεις του.

Ἡ ἐπιτήρησις ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων, ἐνεργουμένη συνεχῶς καὶ μετὰ προσοχῆς, παράγει σωτήριον ἀποτέλεσμα ὡς πρὸς τὴν διαγωγὴν αὐτῶν· καὶ ὄχι μόνον οἱ ἰκανοὶ καὶ τίμιοι δὲν παρεκτρέπονται, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀμελεῖς καὶ καταχρασταὶ θέλουσιν μεγάλως προφυλαχθῆ· διότι ἐκ τῆς ἐπιτηρήσεως ἠμπορεῖ νὰ προκύψῃ κίνδυνος εἰς τὸν κατηγορηθῆσόμενον ὑπάλληλον, οὗτος δὲ φοβούμενος τὴν ἀπώλειαν τῆς θέσεώς του, θέλει προσπαθῆσαι ν' ἀποφύγῃ πᾶσαν κατηγορίαν. Διὰ νὰ μὴν ὑπάρξωσι δὲ οὐδ' εἰς τοὺς πολίτας εὐλογα παράπονα, ὄχι μόνον θέλουσιν προσπαθεῖ οἱ ὑπάλληλοι νὰ μὴν θλάπτωσιν, ἢ ἀδικῶσι κανένα, ἀλλὰ μάλιστα θέλουσιν λάβει πρὸς τοὺς ἔχοντας μετ' αὐτῶν ὑποθέσεις πολίτας εὐγενῆ συμπεριφορὰν, ὥστε ὁ πολίτης νὰ μὴν εὐρίσκῃ ὀλοτελῶς ὕλην παραπόνων.

Κατὰ τριμηνίαν, ἢ καθ' ἑξαμηνίαν, θέλουσιν ἀποστέλλεσθαι ὑπάλληλοι τοῦ ἀρμοδίου ὑπουργείου, διὰ νὰ ἐξελέγχωσι τὰ ἔγγραφα, τὴν ὑπηρεσίαν, καὶ τὸ χρηματικόν, (ἐὰν οἱ ἐξελεγχόμενοι ὑπάλληλοι ἔχουσι τοιοῦτον εἰς τὴν διαχείρησίν των.) Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην θέλει ὑποβάλλει καὶ ὁ Νομάρχης ὅσας ἤθελε συλλέξει πληροφορίας περὶ τοῦ ἐξελεγχομένου ὑπαλλήλου, θέλουσιν ἀναφέρει καὶ οἱ πολῖται τὰ τυχόν κατ' αὐτοῦ παράπονα. Περὶ ὅλων τούτων ὁ ἐξελέγχων θέλει συντάττει ἔκθεσιν, εἰς τὴν ὁποίαν θέλει ἐκθέττει καὶ τὴν γνώμην του περὶ τῆς ἀθωότητος, ἢ τῆς ἐνοχῆς τοῦ ἐξελεγχομένου. Ἐὰν δὲ εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἐξελέγξεις ὁ ὑπάλληλος φαίνεται ἰκανῶς ὑποπτος, δύναται νὰ παυθῇ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως. Ἐὰν

δὲ αἱ ἀπὸ πολιτίας ἀποδιδόμεναι εἰς τὸν ὑπάλληλον ἀξιόποιοι πράξεις, ἢ ἰα προκύπτουσαι ἐκ τῆς ἐξελέγγεως, εἶναι τοιαῦται, ὥστε νὰ δύναται νὰ στηριχθῇ ἐπ' αὐτῶν κατηγορία, ὁ ὑπάλληλος νὰ παραπέμπεται εἰς τὰ ἀρμόδια δικαστήρια.

Ἐπειδὴ οἱ Νομάρχαι καὶ οἱ Ἐπαρχοί, διαμένοντες πολὺν καιρὸν μετὰ τῶν λοιπῶν ὑπαλλήλων, καὶ ἀποκτῶντες τρόπον τινὰ σχέσεις, ἐνδέχεται νὰ μὴν ἐνεργῶσι τὴν ἐπιτήρησιν προστηκόντως, εἶναι ἀναγκαία ἡ ἐπιτήρησις τῆς Κυβερνήσεως διὰ τῆς ἀποστολῆς σημαντικῶν ὑποκειμένων εἰς τοὺς κατὰ τοὺς νομοὺς ὑπαλλήλους. Ἡ ἐκλογή αὕτη ἀπαιτεῖ μεγίστην προσοχὴν, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ὁ σκοπὸς τῆς ἀποστολῆς· διότι ἡ προσβολὴ τινος ὑπαλλήλου τόσον σημαντικωτέρα εἶναι, ὅσον μεγάλα καὶ ἀναπόφευκτα τὰ ἀποτελέσματα.

Ἡ ἐξέλεγγις αὕτη διὰ νὰ φέρῃ τὸ ἐπιθυμητὸν ἀποτέλεσμα, πρέπει νὰ ἐνεργῆται μὲ ὄσπν ἀμεροληψίαν καὶ δικαιοσύνην, μὲ ἄλλην τόσπν αὐστηρότητα καὶ ἐπιμονήν. Ἐκάστη πρᾶξις, δι' ἣν κατηγορεῖται ὁ ὑπάλληλος νὰ ἐκτίθεται καθαρὰ, μὲ σαφήνειαν καὶ ἀκρίθειαν, καὶ νὰ ἐξετάζωνται ὅσοι τυχὸν ἔλαβον γνῶσιν αὐτῆς ὀπωσδήποτε, καὶ ὁ ἐξελέγγων νὰ σχηματίσῃ πεποιθησιν περὶ τῆς ἐνοχῆς ἡ ἀθωότητος τοῦ κατηγορουμένου, τὴν ὁποίαν νὰ ἐκθέτῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Ὅταν δὲ ὑπάρχη αἰτία, ἡ δικαιοσύνη πρέπει νὰ ἦναι αὐστηρά.

Τὰ μέτρα ταῦτα ἀφορῶσι τὴν Κυβέρνησιν, ἣτις ὀφείλει νὰ ἐπιτηρῇ τὴν διαγωγὴν τῶν ὑπαλλήλων αὐτῆς. Ἐὰν ὅμως πολῖται ἔχωσιν αἰτίας πρὸς μῆνυσιν καὶ καταδίωξιν τῶν ὑπαλλήλων ἐνεκα ἀξιοποιῶν πρᾶ-

ξεων, δὲν ἐμποδίζονται ἀπὸ τὸ περὶ ἐξελέγγεως μέτρον τῆς ἐξουσίας. Ἡ ἐξουσία ὀφείλει νὰ ἐπιτηρῇ τοὺς ὑπαλλήλους ἐν γένει καὶ διὰ πράξεις, ἡ μὴ τιμωρουμένας ἀπὸ νόμον, ἡ μὴ ἀποδεικνυόμενας ἀρκούντως· ἀλλ' ὁ πολῖτης ὅστις ὑποφέρει ζημίαν ἀπὸ τὸν ὑπάλληλον, ἐνεκα καταχρήσεως ἡ παρανομίας, ἄς διατρέξῃ τὸν ὀδικόν του δρόμον· ἐκτὸς ἀν ἀρκεῖται νὰ χορηγήσῃ μόνον ὕλην κατηγορίας κατὰ τοῦ ὑπαλλήλου.

Ὁ τρόπος, καθ' ὃν πρέπει νὰ ἐνεργεῖται ἡ ἐξέλεγγις, ἡ παῦσις καὶ ἡ εἰς δίκην εἰσαγωγὴ τοῦ ὑπαλλήλου πρέπει νὰ κανονισθῇ διὰ νόμου.

7.) Ὅστις τῶν ὑπαλλήλων παυθῇ ἀπαξ ἐνεκα κατηγοριῶν, ὄχι μόνον δικαστικῶς, ἀλλὰ καὶ διοικητικῶς, νὰ χάνῃ διὰ παντὸς πᾶν δικαίωμα τοῦ νὰ λάβῃ τοῦ λοιποῦ οὐδεμίαν ὑπηρεσίαν.

Ἡ παῦσις εἶναι ποινὴ ἐπιβαλλομένη, ἡ δι' ἀνικανότητα, ἡ διὰ κατάχρησιν. Ὅστις ἀπαξ παυθῇ, πρέπει νὰ φέρῃ ἐν ἑαυτῷ τὸ στίγμα τῆς παύσεως. Ὅστις δὲ φέρει τοιοῦτον στίγμα, δὲν εἶναι οὔτε εὔλογον, οὔτε ὀρθόν νὰ ἐπανερχεται πλέον εἰς τὰ πράγματα, διότι ἡ δικαίως μὲν τὸν ἔπαυσε πρῶτον ἡ Κυβέρνησις, ἀδίκως δὲ ἐπανερχεται αὐθις εἰς τὴν ὑπηρεσίαν· ἡ ἀδίκως μὲν τὸν ἔπαυσε πρῶτον, τὸν δικαιοῖνε δὲ ἤδη διὰ τοῦ νέου διορισμοῦ. Ἐὰν ὑπάρχη τὸ πρῶτον, θέλουσιν προκύψει τὰ ἐξῆς ἀποτελέσματα. Ἡ μὲν Κυβέρνησις θέλει περιφρονηθῇ, διότι φέρει εἰς τὰ πράγματα ἐστιγματισμένον ἄνθρωπον, τὸ ὁποῖον καὶ ἐναντίον τῆς ἠθικῆς εἶναι, καὶ ἐναντίον τῶν συμφερόντων τοῦ Δημοσίου, ὁ δὲ ὑπάλληλος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀπολαύῃ πλέον σέβας ἐκ μέρους τῶν πολιτῶν· ὅλοι δὲ οἱ λοι-

ποι υπάλληλοι, οΐτινες προσπαθοῦν νὰ πολιτευθῶσι καλῶς διὰ νὰ προαχθῶσι, θέλουν συναισθανθῆ μεγίστην δυσαρέσκειαν καὶ ἀπελπισίαν, διότι δὲν γίνεται διάκρισις τοῦ καλοῦ ἀπὸ τὸν κακόν· ἐὰν δὲ τὸ δεύτερον, ἢ Κυβέρνησις θέλει φανῆ ἄκριτος καὶ ἀπρόσεκτος, καταδικάσασθαι ἀθῶον, ἢ ἀσυνεπῆς, κατακρίνουσθαι τὴν ἰδίαν αὐτῆς διαγωγὴν διὰ τοῦ νέου διορισμοῦ.

8.) Τὰ περὶ δωροδοκίας ἄρθρα τοῦ ποινικοῦ νόμου νὰ διορθωθῶσιν εἰς τρόπον ὥστε ὁ δωροδοκῶν, ὅταν αὐτὸς καταμηνύῃ τὴν δωροδοκίαν, νὰ δύναται νὰ χρησιμεύῃ ὡς μάρτυς, καὶ νὰ μὴν λογίζεται συνένοχος.

Δύω αἰτία φέρουν τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν δωροδοκίαν. Ἐὰν τις ἔχων δίκαιον, δὲν δύναται ν' ἀπολαύσῃ τοῦτο, ἔνεκα προσκομμάτων τὰ ὁποῖα παρεμβάλλει ὁ υπάλληλος ἐπὶ σκοπῶν νὰ ἀναγκάσῃ τὸν πολίτην νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ μέσον τῆς δωροδοκίας, ἢ ἂν ἔχων τις ἄδικον, καὶ θέλων νὰ κατορθώσῃ τὸν υπάλληλον νὰ τοῦ δώσῃ ὅ,τι δὲν τοῦ ἀνήκει, μεταχειρίζεται τὴν δωροδοκίαν. Εἰς τὴν πρώτην περίστασιν, καὶ ἂν ὁ πολίτης μεταχειρισθῆ τὴν δωροδοκίαν, ἐπειδὴ θέλει καταφύγει εἰς αὐτὴν ἀναγκασμένος ἀπὸ τὴν διαγωγὴν τοῦ υπάλληλου, δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς συνεργός, ἀλλ' ὡς μάρτυς, τοῦλάχιστον ἐὰν ὁ ἴδιος καταμηνύσῃ τὴν δωροδοκίαν· διότι ὅ,τι ἔπραξε, δὲν τὸ ἔπραξεν, ἐξ οικείας προαιρέσεως, ἀλλὰ θιασμένος ἀπὸ τὸν υπάλληλον· διότι τίς ἔχων τὴν βεβαιότητα ὅτι δύναται νὰ λάβῃ τὸ δίκαιόν του, εὐχαριστεῖται νὰ δωροδοκῆσῃ τὸν υπάλληλον δι' αὐτό; ἔπειτα ἡ αἰτία τῆς δωροδοκίας δὲν ἀποβλέπει πρὸς κέρδος, τὸ ὁποῖον χα-

ρακτηρίζει τὰς ἀξιοποίνους πράξεις, ἀλλὰ τὴν ἀπολαβὴν τοῦ δικαίου τοῦ κινδυνεύοντος ἢ θραδύνοντος· τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει σκοπὸν ἀθέμιτον.

Εἰς τὴν δευτέραν περίστασιν ὁ πολίτης ἔχων σκοπὸν νὰ παρασύρῃ τὸν υπάλληλον διὰ νὰ ἀποδώτῃ εἰς αὐτὸν ὅ,τι δικαίως ἢ νομίμως δὲν τοῦ ἀνήκει, καθίσταται βεβαίως συνυπεύθυνος μὲ τὸν δωροδοκούμενον, καὶ εἰς τοιαύτην περίστασιν ἀναγκαίως πρέπει νὰ τιμωρῆται ὡς συνεργός.

Ἐὰν γένη ἡ ἀνωτέρω διάκρισις τῶν μεταξὺ τῶν ἐκτεθέντων δύο εἰδῶν τῆς δωροδοκίας, θέλει κατασταθῆ εὐκολος ὁπωσοῦν ἢ ἀπόδειξις τῆς πράξεως, λαμβανομένου ὡς μάρτυρος τοῦ δωροδότου, ὅστις καταφεύγων ἄκων εἰς τὸ μέτρον τοῦτο ἤμπορεῖ νὰ φροντίσῃ καὶ περὶ τῶν μέσων τῆς ἀποδείξεως, καὶ νὰ προετοιμάσῃ ταῦτα εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐπιτύχῃ. Τοῦτου γενομένου, θέλομεν ἴσως ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὸ ἥμισυ τῶν ἤδη γινομένων δωροδοκιῶν.

Τὸ δεύτερον ὅμως εἶδος τῆς δωροδοκίας εἶναι ἀναπόδεικτον· διότι τὰ δύο συμφωνοῦντα πρόσωπα ἐνεργοῦσι μὲ μυστικότητα, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ βλαπτόμενος πολίτης εἶναι ἀδύνατον νὰ εἰσδύσῃ. Ἄλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι τόσον εὐκόλον εἰς τὸν υπάλληλον· διότι μίαν προφανῆ παράβασιν καὶ ὅλως ἀδικαιολόγητον δὲν τολμᾷ νὰ τὴν πράξῃ ὁ υπάλληλος ἢ πολλὰ σπανίως. Ἐὰν δὲ τολμήσῃ, θέλουν γεννηθῆ παράπονα, καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐξετάζουσα ταῦτα μὲ ἀκρίβειαν, δύναται νὰ κρίνῃ, ἂν ἐξ ἀγνοίας, ἢ κατὰ δολίαν προαίρεσιν ἐνήργησεν ὁ υπάλληλος, καὶ εἰς ἐπανάληψιν ὁμοίας φύσεως παραπόνων, δύναται νὰ κάμῃ τὴν θεραπείαν διὰ τῆς ἐ-

ξελέγξωις, ὡς εἰς τὰς παρατηρήσεις τοῦ ἔκτου ἄρθρου.

Πολλάκις ὁμως θέλουν παρουσιασθῆ ἀμφίβολοι περιστάσεις, εἰς τὰς ὁποίας δὲν θέλει διακρίνεσθαι εὐκόλως τὸ εἶδος τῆς δωροδοκίας. Εἰς τοιαύτας περιστάσεις ὁ ὑπάλληλος δὲν πρέπει νὰ παραπέμπεται εἰς τὰ δικαστήρια, ἀλλὰ νὰ γίνεται ἀνάκρισις ἀπὸ τὸν ἐξελέγγχοντα, καὶ ὅταν πολλαὶ πράξεις, καὶ συνεχῶς, ἀποδοθῶσιν εἰς τὸν ὑπάλληλον, ἢ Κυβέρνησις ἄς ἐνεργῇ τὴν παῦσίν του κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἔκτου ἄρθρου.

Ἐὰν τεθῶσιν εἰς ἐνέργειαν ὅλα τὰ εἰρημένα, τὰ κατὰ καιρὸν ὑπουργεῖα θέλουν ἀπαλλαγῆ τῶν Βουλευτικῶν ἐπιθέσεων· διότι, μὴ γινομένων παύσεων καὶ μεταθέσεων, δὲν θέλουν ὑπάρξει συστάσεις Βουλευτικαί, οἱ δὲ ὑποψήφιοι Βουλευταὶ δὲν θέλουν δώσει τοῦ λοιποῦ εἰς τοὺς πολίτας ὑποσχέσεις περὶ ὑπουργημάτων, καὶ οὕτως ὁ λαὸς θέλει ὀδηγηθῆ εἰς τὰς Βουλευτικὰς ἐκλογὰς ἀπὸ τὸ γενικὸν συμφέρον, καὶ ὄχι ἀπὸ ἀτομικὰς προσδοκίας.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸ μεγαλύτερον ἐλατήριον διὰ τὰς Βουλευτικὰς ἐκλογὰς τὴν σήμερον εἶναι ἡ περὶ διορισμοῦ εἰς ὑπηρεσίας ὑπόσχεσις, καὶ εἰς τὴν ὑπόσχεσιν ταύτην στηρίζονται οἱ κατ' ἐπαρχίας κομματάρχαι· διὰ τοῦτο, τὸ μέτρον τοῦτο δὲν θέλει φανῆ ὀλοτελῶς ὠφέλιμον εἰς τοὺς ἰδιοτελεῖς αὐτῶν σκοπούς· ἀλλ' ὁ λαὸς πρέπει νὰ κλείσῃ τὰ ὦτα εἰς τοὺς τοιούτους ραδιούργους, ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν ὅτι ὁ ὑπάλληλος καθιστάμενος ἀνεξάρτητος, ἦτοι ἀνώτερος τῆς ἐπιτρόχης τοῦ Βουλευτοῦ, θέλει ἐνεργεῖ ἀμερολήπτως τὰ καθήκοντά του, καὶ οὕτως ὁ πολίτης δὲν ἔχει νὰ φοβηθῆ καταπιέσεις ἢ προτιμήσεις ὑπαγορευομένας εἰς

τὸν ὑπάλληλον. Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ οἱ ἔχοντες ἐλπίδας βουλευτικῆς ὑποψηφιότητος ἐνδέχεται νὰ ἐπιθυμῶσι τὴν ἐνεστῶσαν κατάστασιν τῶν πραγμάτων διὰ νὰ ἔχωσι τὴν δύναμιν νὰ διορίζωσιν αὐτοὶ ὅσους θέλουσιν ὑπαλλήλους εἰς τὰς ἐπαρχίας, ὅταν ἐπιτύχωσι, καὶ νὰ ἔχωσι δι' αὐτῶν ἐπιτροχὴν, δὲν θέλουν παραδεχθῆ τὸ ὅποῖον προτείνομεν μέτρον διορθώσεως· ἡ δὲ Κυβέρνησις, θέλουσα καὶ αὐτὴ νὰ ἔχη ὑπὸ τὴν ἐπιτροχὴν τῆς τοὺς Βουλευτὰς μὲ τὸ ἀνέξοδον τοῦτο μέσον τῶν διορισμῶν, εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ μὴν τὸ παραδεχθῆ, διὰ ταῦτα ἡμεῖς τὸ συνιστῶμεν εἰς τοὺς λαοὺς τῶν ἐπαρχιῶν, καὶ ὅταν οὗτοι βεβαιωθῶσιν ὅτι τὸ σχέδιον τοῦτο δύναται νὰ ἀποβῆ πραγματικῶς ὠφέλιμον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν κοινωνίαν, νὰ ἀπαιτήσωσιν ἀπὸ τοὺς ὁποίους πρόκειται νὰ διορίσωσι Βουλευτὰς νὰ τὸ θάλωσιν εἰς ἐνέργειαν, ἅμα ἀναλάβωσι τὰ ἔργα τοῦ Βουλευτοῦ. Νὰ μὴν χορηγήσωσι δὲ τὸν ψῆφόν των, εἰς ἐγγράφως δὲν δώσωσι τὴν ὑπόσχεσιν ταύτην ὅσοι ἐπιθυμοῦσι νὰ τεθῶσιν εἰς τὴν σειρὰν τῶν ὑποψηφίων.

ΠΕΡΙ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΩΝ.

(Caisses d'épargnes)

Βάτκανος δαίμων ὡσεὶ φαίνεται, τὴν Ἑλλάδα νὰ ἀπομιμῆται καὶ νὰ παραδέχεται τυφλῶς καὶ ἀνεξετάστως ὅλα τὰ κακὰ καὶ τὰ ἐλαττώματα τῶν Εὐρωπαίων, νὰ μὴ θέλῃ δὲ ποτὲ νὰ ὠφεληθῆ ἀπὸ τὰ καλὰ αὐτῶν παραδείγματα. Ἡ ἰδέα αὕτη, ἐπαναλαμβανομένη ὑπὸ πολλῶν φρονίμων ἀνδρῶν, ἐνισχύθη ἔτι μαλλον εἰς τὴν κερκλήν μας, ὅτε ἀνέγνωμεν πραγ-

ματείαν περί τῶν ἐν διαφόροις τῆς Εὐρώπης ἐπικρα-
τείαις, καὶ ἰδίως ἐν τῇ περὶ φωτισμένη Γαλλίᾳ, ὑπαρ-
χόντων Ταμιευτηρίων, (Caisses d'épargne), εἰς τὰ
ὅποια οἱ πτωχοὶ πρὸ πάντων καταθέτοντες κατὰ πᾶ-
σαν ἐβδομάδα ὅσα ἠδυνήθησαν νὰ οἰκονομήσωσι, σχη-
ματίζουσιν ἀνεπαισθήτως κεφάλαια, δι' ὧν ἐξασφαλί-
ζονται κατὰ τὸ γῆρας ἢ τὰς δυστυχεῖς τῶν ἡμέρας·
δύο μεγάλα καὶ ἀνεκτίμητα καλὰ ὑπῆρξαν ἡ ἄμεσος
συνέπεια τῆς συστάσεως τῶν τοιούτων καταστημά-
των· ἀφ' ἐνὸς εἰσῆχθη πνεῦμα τάξεως καὶ οἰκονομίας
εἰς τὰς τάξεις τῶν ἐργατῶν, οἱ ὅποιοι, βλέποντες ὅτι
καὶ αἱ ἐλάχισται οἰκονομίαι τῶν δύνανται νὰ λάβωσι
σημασίαν, ἀποφεύγουσι πᾶν περιττὸν ἐξοδόν, καὶ αὐ-
ξάνοντες διὰ τῆς αὐστηρᾶς οἰκονομίας τὰ ποσὰ τῶν
καταθέσεων τῶν ἐσχημάτισαν σημαντικὰ κεφάλαια,
διὰ τῶν ὁποίων οὐ μόνον διετηρήθησαν ἀνέτως ἐν και-
ρῷ κοινῶν ἢ μερικῶν δυστυχιῶν, ἀλλὰ πολλοὶ ἐξ αὐ-
τῶν εὐρέθησαν εἰς τὴν εὐάρεστον θέσιν νὰ συστήσωσιν
ἴδια ἐργαστάσια καὶ ἀπὸ ἀπλῶν ἐργατῶν νὰ γενῶσιν
εὐποροὶ ἐργοστασιάρχαι καὶ νὰ ἴδωσι τὰ τέκνα τῶν
ἀνουφόμενα εἰς τὰς ὑψηλοτέρας τῆς κοινωνικῆς τά-
ξεως βαθμίδας· ἀφ' ἐτέρου δὲ διὰ τῆς συγκεντρώσεως
τῶν τοιούτων οἰκονομιῶν, αἱ ὅποια αὐταὶ καθ' ἑαυ-
τὰς εἶναι ἀσήμαντοι, ἐσχηματίσθησαν ὑπερμεγέθη κε-
φάλαια, τὰ ὅποια τιθέμενα εἰς ἐνέργειαν ἀπὸ τὰς δι-
ευθύνσεις τῶν Ταμιευτηρίων, ἐχρησίμευσαν καὶ χρη-
σιμεύουσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν πολλῶν μεγάλων καὶ
κοινωφελῶν ἔργων. Τοσαύτη δὲ εἶναι ἡ πίστις, τὴν ὁ-
ποίαν ἐμπνέουσιν τὰ καταστήματα ταῦτα, καὶ τοσοῦτον
σπεύδει ἡ κοινωνία νὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ τὴν εὐεργετικὴν

αὐτῶν ὑπαρξίν, ὥστε κατὰ τὸ 1854 ἠριθμοῦντο ἐν
Γαλλίᾳ τριακόσια ἐβδομήκοντα πέντε Ταμιευτήρια, τὰ
ὅποια περιεῖχον τριακόσια πενήκοντα ἑκατομμύρια
φράγκων (1), μ' ὅλον ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ὑπὸ τὴν προ-
στασίαν καὶ τὴν ἐγγύησιν τῆς ὁποίας διατελοῦσι,
βλέπουσα τὴν μεγάλην συρροὴν τῶν καταθέσεων, καὶ
φοβουμένη μήπως εἰς δυστυχή τινα καιρὸν ἤθελεν εὐ-
ρεθῆ ἐκτεθειμένη εἰς τὴν ἀπαίτησιν πολλῶν ἑκατοντά-
δων ἑκατομμυρίων, ὑπεβίβασε τὸν τόκον εἰς 4.0|0 καὶ
ἐθέσπισε νὰ παύῃ καὶ οὗτος δι' ἐκείνους τῶν πιστω-
τῶν, τῶν ὁποίων αἱ καταθέσεις ἤθελον φθάσει μετὰ
τῶν τόκων τὰς δύο χιλιάδας φράγκων.

Ἄφου δὲ εἰς τὴν Εὐρώπην τοσοῦτον περὶ πολλοῦ
ποιοῦνται τὰ Ταμιευτήρια ὡς ἀποδειχθέντα τοιούτων
καὶ τηλικούτων ὠφελειῶν πρόξενα, κατὰ πολὺ πε-
ρισσότερον λόγον ἔπρεπε νὰ θεωρηθῶσιν ἀναγκαῖα διὰ
τὴν Ἑλλάδα, καὶ οἱ κυβερνῶντες αὐτὴν ὠφείλον νὰ
λάβουν πρὸ πολλοῦ πρόνοιαν περὶ τῆς συστάσεώς των,
διότι ἐκεῖ καὶ ἄνευ αὐτῶν ὁ οἰκονόμος καὶ προβλεπτι-
κὸς ἐργάτης ἢ ὑπάλληλος εὐρίσκει νὰ τοποθετῇ τὰς

(1) Εἰς τὰ Ταμιευτήρια τῆς Ἀγγλίας εἶναι συγκεντρωμένα
36 ἑκατομμύρια λίραι στερλίνας. Εἰς τὰ τῆς Αὐστρίας 34 ἑ-
κατομμύρια φλορίνια. Εἰς τὰ τῆς Σαξωνίας ἑπτὰ ἑκατομμύ-
ρια Γερμαν. Τάλληρα. Εἰς τὰ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς
Ἀμερικῆς 18 ἑκατομμύρια Μεξικανικὰ Τάλληρα. Εἰς τὴν Ἑλ-
βετίαν, τῆς ὁποίας ὁ πληθυσμὸς ἀνικαίνει εἰς 2,300,000
καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἐσυστήθη τὸ πρῶτον Ταμιευτήριον τοῦ Κό-
σμου ἐν ἔτει 1787, ὑπάρχουν 167 Ταμιευτήρια περιέχοντα
60 ἑκατομμύρια φράγκων.

οικονομίας του είτε εις χείρας τιμίων εμπόρων και τριπεζιτών, είτε εις αγοράν ἔθνικῶν χρεωγράφων ἢ μετοχῶν διαφόρων εταιριῶν, οὐδεμίαν δὲ ἀνάγκην ἔχει ὁ τόπος συγκεντρώσεως κεφαλαίων, διότι ὑπάρχουν ἰδιῶται μὲ μεγάλας χρηματικὰς καταστάσεις, τὸ δὲ πνεῦμα τοῦ συνεταιρισμοῦ ἔλαβε τοσαύτην ἀνάπτυξιν, ὥστε οἱ θέλοντες νὰ ἀναλάβωσιν ἐπιχειρήσιν τινα, ἔστω καὶ τὴν πλέον μεγάλην καὶ δαπανηρὰν, εὐρίσκουσιν εἰς τὴν στιγμὴν μετόχους, καὶ συγκεντρώνουσιν ἄπειρα κεφάλαια. Ἐν Ἑλλάδι ὁμως ὁ ὑπάλληλος, ὁ ὑπὲρτης καὶ ὁ ἐργάτης δὲν ἔχουσι ποῦ νὰ τοποθετήσωσιν, ἂν τοῖς περισσεύσωσιν ὀλίγα δραχμαί, καὶ διὰ τοῦτο τὰς ἐξοδεύουσι καὶ αὐτὰς πολλάκις χωρὶς ἀνάγκην, προτιμῶντες νὰ τὰς ἀπολαύωσιν αὐτοὶ παρὰ νὰ τὰς δώσωσιν εἰς ἄλλον τινὰ καὶ νὰ τὰς χάσωσιν ἀπ' ἑτέρου δὲ ἢ ἔλλειψις τῶν κεφαλαίων εἶναι τοσοῦτον μεγάλη, ὥστε οὐ μόνον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκτελεσθῇ οὐδὲν μέγα καὶ κοινωφελὲς ἔργον, ἀλλὰ καὶ οἱ λαμβάνοντες ἀνάγκην νὰ δανεισθῶσι γεωργοὶ καὶ κτηματῖαι πληρῶνουσιν ὑπερόγκους τόκους ἢ προστυχιζοῦσι τὰ προϊόντα των εἰς εὐτελεστίτας τιμὰς. (1) Διὰ τὴν μεγάλην ταύτην ἔλλειψιν τῶν

(2). Ἀπίστευτος εἶναι ἡ τοκογλυφία, ἣτις ἐξασκεῖται εἰς διαφόρους ἐπαρχίας τοῦ Κράτους, νὰ ἀπορροφᾷ τοὺς ἰδρωτάς τῆς γεωργικῆς τάξεως· οἱ γεωργοὶ συνήθως δανείζονται διὰ 3—6 μῆνας, καὶ ὅμως διὰ τὸ μικρὸν τοῦτο διάστημα πληρῶνουσι τόκον 20—40 πῆς 0|0. Εἰς τὴν Ἠλείαν μὲ ἐξεβαίωσαν, ὅτι δανείζονται τινες μὴ συμφωνίαν τοῦ νὰ πληρῶνωσι διὰ τόκον ἐκάστου ταλλήρου ἓν ὀβολάκι (ἦτοι τρεῖς λεπ-

κεφαλαίων, ἦτο μάλιστα ἀνυπατάειον νὰ νομοθετηθῇ, ὥστε ὅλοι οἱ πολιτικοὶ ὑπάλληλοι ἀνεξαιρέτως νὰ καταθέτωσιν ὑποχρεωτικῶς εἰς τὰ Ταμειυτήρια μέρος

τά) τὴν ἡμέραν, τὸ ὅποιον φέρει 182 1)2 τοῖς 0,0 τὸν χρόνον· ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ τοιοῦτοι ὑπέρογκοι τόκοι ἐθεωρήθησαν παράνομοι ἀπὸ τὰ Δικαστήρια καὶ ἀπεβίβησαν, οἱ αἰσχροὶ τοκογλύφοι, ἢ (ὡς τοὺς ὀνόμαζεν εὐρύτης τις Ἱεροκῆρυξ καὶ σήμερον Ἱεράρχης) ὄστεογλύφοι καὶ ψυχογλύφοι τοῦ ταλαιπώρου λαοῦ, εὗρον ἄλλο μέσον, διὰ τοῦ ὁποῦ ἐξασκοῦσιν ἀφόβως καὶ καλύπτουσιν ὑπὸ τὸν πέπλον τῆς νομιμότητος τὸ ἐδαφρὸν ἐπαγγελημάτων· ἀναγκάζουσι τοὺς ἀθλίους γεωργοὺς καὶ κτηματῖας νὰ τοῖς προστυχιζῶσιν ἢ προπωλῶσι τὸ πρῶτον τῆς μελλούσης ἐσοδείας των εἰς τὸ ἤμισυ καὶ ἔτι ὀλιγώτερον τῆς τιμῆς, καθ' ἣν θέλει πωληθῇ ἐν καιρῷ τῆς συγκομιδῆς· τοιοῦτοτρόπως πωλεῖται τὸ ἔλαιον κατὰ τὸν Ἰόνιον ἢ Ἀγούστον πρὸς 25—30 δραχμάς τὴν Βαρέλιν, ἐν ᾧ ἐπὶ τῶν ἐλαιοτριβείων εἶναι βέβαιον ὅτι θέλει πωληθῇ ἐπέκεινα τῶν 50 ἢ 60 δραχμῶν σὺν καὶ τῆς Μετσηνίας πωλοῦνται κατὰ τὸν Μάρτιον καὶ τὸν Ἀπρίλιον πρὸς 60—80 δρ. τὴν χιλιάδα, ἐν ᾧ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θέλουσι πωληθῇ κατὰ τὴν ὥραν τῆς συγκομιδῆς πρὸς 160 ἢ καὶ 200. Πολλοὶ ἔλαβον κατὰ τὸν Φεβρουάριον ἢ τὸν Μάρτιον μίαν ὀκτὸν ἀραβοσίτου ἐπὶ συμφωνίᾳ τοῦ νὰ ἀποδώσωσι κατὰ τὸ θέρος δύο ἢ καὶ τρεῖς ὀκάδας σίτου κλ. Γάλλος τις συγγραφεὺς λέγει· ὁ ὅρος τοῦ τρέχοντος τόκου εἰς τινα ἐπικράτειαν ἐποδεικνύει τὸν βαθμὸν τῆς ἐννομίας τῆς· διὰ τοῦτο εἰς τὴν Τουρκίαν εἶναι πρὸς 20 0,0. Εἰς τὴν Περσίαν πρὸς 25, καὶ εἰς τοῦ Μογγόλ πρὸς 30.!!! Ἐὰν θελήτη τις νὰ παραδεχθῇ τὴν θεωρίαν ταύτην ὡς ἀληθῆ, θέλει ἐξαγάγει τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν ὑπάρχει ἔθνος χειρότερα διοικούμενον ἀπὸ τὸ Ἑλληνικόν.

της μισθοδοσίας των και να μη δύναται να λαμβάνωσι τα κατατιθέμενα ουδέ τον τόκον αυτών, ενόσω διατελοῦσιν εν τῇ υπηρεσίᾳ· δια τοῦ μέτρου δὲ τούτου ἡ Κυβέρνησις ἤθελε κάμει συνάμα τὴν μεγαλητέραν εὐεργεσίαν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους της, καὶ ἤθελεν ἀποκτήσει ἀπαράγραπτα δικαιώματα εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην των, διότι δι' ἀνεπαισθήτου κρατήσεως ἤθελον ἀποκτᾶ και οὔτοι μετὰ τινα ἔτη ὄχι εὐκαταφρόνητον κεφάλαιον, εν ᾧ σήμερον πολλοὶ ἐξ αυτών ἀπολυόμενοι μετὰ πολυετῆ υπηρεσίαν δὲν ἔχουν τον ἄρτον της ἐπιούσης, ἡ ἀποθνήσκοντες ἐγκαταλείπουν τὰς οἰκογενείας των εἰς τὴν ἐσχάτην πενίαν και ἀπόγνωσιν· δια να ἐννοήσῃ δὲ ἕκαστος τὴν εὐάρεστον θέσιν, εἰς τὴν δια της προσωρινῆς ταύτης θυσίας θέλει εὐρεθῆ ἡ τάξις των ὑπαλλήλων, ἀρκεῖ να σημειώσωμεν, ὅτι ὁ καταθέτων ἑκατὸν δραχμῶν κατ' ἔτος με τόκον 5 τοῖς 0|0 και ἀρίνων τοὺς τόκους να συγκεφαλαιώνωνται με τὸ κεφάλαιον θέλει ἔχει μετὰ πέντε ἔτη δρ. 580. μετὰ δέκα 1320. μετὰ δέκα πέντε 2266, μετὰ εἴκοσι 3472. και μετὰ εἴκοσι πέντε 5011.

Ἡ παροῦσα Κυβέρνησις, ἣτις φαίνεται μεριμνῶσα ὀπωσοῦν περὶ βελτιώσεως τῶν πραγμάτων, ὀφείλει να λάβῃ σύντονον πρόνοιαν περὶ τοῦ οὐσιωδουμένου τούτου ἀντικειμένου, τὸ ὅποιον παρημελήθη, ὡς μὴ ὤφειλε, μέχρι τοῦδε, και να ἐπιταχύνη τὴν σύστασιν Ταμειυτηρίων καθ' ὅλας τὰς ἐπαρχίας τοῦ Κράτους. Ἴδου δὲ, καθ' ἡμᾶς, ὑπὸ ποίους ὄρους δύναται να εὐδοκιμήσῃσι τὰ κατοστήματα ταῦτα εν Ἑλλάδι, να ἀποκτήσῃσι τὴν ἀναγκαίαν πίστιν, να συγ-

κεντρώωσι ταχέως πολλὰ κεφάλαια και να διατηρηθῶσι με ὀλίγιστα ἔξοδα.

α.) Ἡ Διεύθυνσις των Ταμειυτηρίων να τεθῆ εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν, ἣτις ἔχει και ἤδη τοιοῦτον εν Ἀθήναις, και ἡ ὁποία ἀποκτήσασα ἱκανὴν ὑπόληψιν παρέχει τὰ πιστὰ εἰς ὅλους τοὺς Ἑλληνας. Ἐπειδὴ δὲ θεωρεῖται ἀναγκαῖον να ὑπάρχωσι Ταμειυτήρια καθ' ὅλας τὰς ἐπαρχίας τοῦ Κράτους, ἡ Τράπεζα θέλει ἀναθέτει τὴν υπηρεσίαν των Ταμειυτηρίων εἰς τοὺς ἐπαρχιακοὺς Ταμίας, ὅπου δὲν ἔχει ἴδια ὑποκαταστήματα.

β.) Ὁ τόκος των καταθέσεων να κανονισθῆ εἰς 5 0|0. ἀλλὰ κατ' ἔτος να ὑπολογίζωνται οἱ τόκοι και να ἐνόνωνται με τὸ κεφάλαιον. και

γ.) Να διαταχθῶσιν οἱ Ταμίαι τοῦ Κράτους, ὅπως κρατῶσιν ἐκ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ ὄλων ἀνεξαιρέτως των πολιτικῶν ὑπαλλήλων και υπηρετῶν 5 0|0 και ἐπαφίνοντες εἰς χεῖρας των δικαιούχων εν τυπον ἀπόδειξιν, ἐκκοπτομένην ἀπὸ διπλότυπον βιβλίον, να ἐμβάξωσι κατὰ μῆνα τὰ εἰσπρατόμενα εἰς τὸ Ταμειυτήριον με ὀνομαστικὸν κατάλογον των ὑπαλλήλων, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνήκουσιν. Αἱ τοιαῦται ὑποχρεωτικαὶ καταθέσεις και οἱ τόκοι αυτών να μὴ δύναται να κατατρεθῶσιν, ἡ να ἀπαλλοτριωθῶσιν, ουδέ να ἔχῃσι τὸ δικαίωμα οἱ ὑπαλλήλοι να τὰς λαμβάνωσιν, εν ὅσῃ διατελοῦσιν εἰς τὴν υπηρεσίαν.

Ἐπειδὴ δὲ δια της συστάσεως των Ταμειυτηρίων θέλουν εἰσέρχεσθαι κατ' ἔτος εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν ἱκαναὶ ἑκατοντάδες χιλιάδων δραχμῶν, ἐπὶ τῇ βάσει των ὁποίων δύναται να αὐξήσῃ και τὸ ποσοῦν

τῶν χαρτονομισμάτων της, θέλει ἀναλάβει καὶ αὐτὴ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ τόπου τὰς ἀκολούθους ὑποχρεώσεις.

1.) Θέλει ἐλαττωθεὶ τὸν τόκον διὰ μὲν τὰ ἐνυπόθηκα δάνεια εἰς ὀκτώ, διὰ δὲ τὰς προεξοφλήσεις εἰς 6 0|0

2.) Θέλει συστήσει καθ' ὅλας τὰς ἐπαρχίας τοῦ Κράτους μικρὰς γεωργικὰς Τραπεζὰς, διευθυνομένας ἀπὸ τὰ ὑποκαταστήματά της ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτων ἀπὸ τὰ Δημόσια Ταμεῖα διὰ νὰ δίδωσι μικρὰ καὶ βραχυπρόθεσμα δάνεια εἰς τοὺς γεωργοὺς καὶ τοὺς κτηματίας μὲ τόκον 8 0|0.

3.) Θέλει δανεῖζει μὲ τόκον 6 0|0 τὴν Κυβέρνησιν, ἐὰν λάβῃ ἀνάγκην νὰ δανεισθῇ διὰ Δημόσια καταστήματα ἢ ἄλλα κοινωφελῆ ἔργα· μὲ τὸν αὐτὸν τόκον θέλει δανεῖζει καὶ τοὺς Δήμους τοῦ Κράτους διὰ παρόμοια ἔργα, καθὼς καὶ τὰς ἐταιρίας, ὅσαι διὰ τοιούτους σκοποὺς συνιστῶνται ὑπὸ τὴν προστασίαν καὶ τὴν ἐγγύησιν τῆς Κυβερνήσεως.

Ὅλοι φωνάζομεν, ὅτι ὁ τόπος ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ κεφάλαια, καὶ ὅμως ἰδοὺ ὅτι ὑπάρχει ἀπλοῦν καὶ πρόχειρον μέσον διὰ νὰ συγκετρώσωμεν πολλὰ τοιαῦτα καὶ τὸ παραβλέπομεν. Τὸ Κράτος ἔχει χιλιάδας μικρῶν καὶ μεγάλων ὑπαλλήλων, τὸ σύνολον τῆς μισθοδοσίας τῶν ὁποίων συμποσοῦται κατ' ἔτος εἰς πέντε ἑκατομμυρίων δραχμῶν περίπου. Ἐὰν λοιπὸν κρατῶνται 5 0|0 ἐπὶ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ ὄλων αὐτῶν τῶν ὑπαλλήλων, θέλουσιν εἰσερχεσθαι ἑτησίως εἰς τὰ ταμειυτήρια διακόσiai πεντήκοντα χιλιάδες δραχμῶν, ἐξ ὧν μόλις τριάκοντα ἠμποροῦν νὰ ἀποδίδωνται εἰς τοὺς ἀπολυομένους, διότι οἱ ἀνώτεροι ὑπάλληλοι σπα-

νίως ἀπολύονται ἢ καὶ ἂν συμβῆ νὰ ἀπολυθῶσι, δὲν ἔχουν ἀνάγκην διὰ νὰ ζητήσωσιν ἀμέσως τὰς καταθέσεις των· ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ὅλοι οἱ ἄγαμοι ἢ οἱ μὴ ἔχοντες πολλὰς ἀνάγκας ὑπάλληλοι, ὅλοι οἱ ὑπηρεταὶ καὶ ὑπηρετρία (3) ὅλοι οἱ ἐργάται καὶ οἱ μικροὶ βιομήχανοι, καὶ ὅλοι ἐγγένει οἱ μικροὺς πόρους ἔχοντες ἰδιῶται, οἱ ὅποιοι σήμερον, ἐὰν τοὺς περισσεύσωσιν ὀλίγα δραχμαί, τὰς δαπανῶσιν εἰς ἀντικείμενα πολυτελείας καὶ εἰς φαγωπότηα, δελεαζόμενοι τότε ἀπὸ τὴν ὠφέλειαν τοῦ τόκου, καὶ πρὸ πάντων ἀπὸ τὴν ἀσφάλειαν, θέλουσιν ἀποφεύγει πᾶν περιττὸν ἐξοδον, ἢ

(3) Διὰ τὴν τάξιν ἰδίως τῶν ὑπηρετῶν εἶναι ἀπαραιτήτως ἀγκαῖα τὰ Ταμειυτήρια, διότι αὐτοὶ λαμβάνοντες τὴν τροφήν των καὶ τὴν ἐνδυμασίαν των ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τοὺς κυρίους των, δὲν ἔχουν ἀνάγκην νὰ ἐξοδεύωσιν οὐδὲ λεπτόν ἀπὸ τὸν μισθὸν των, συμποσοῦμενον εἰς δραχμὰς ἑκατόν, διακοσίας, ἢ τριακοσίας κατ' ἔτος· ἐὰν λοιπὸν εἶχον πρόχειρον καὶ ἀσφαλὲς μέρος διὰ νὰ καταθέτωσι τοὺς μισθοὺς των, ἤθελον ἀποκτᾶ, μετὰ πέντε ἢ δέκα ἔτη, κεφάλαια ἰκανὰ διὰ νὰ ἐπιχειρήτωσι βιοποριστικόν τι ἐπάγγελμα ἀνεξάρτητον, ἐν ᾧ σήμερον οἱ πλεῖστοι ὑπηρεταὶ εἶναι δυστυχεῖς καὶ ἄθλιοι, εἶχον ποτὲ ὑπηρετίαν, ὅστις λαβὼν κατὰ τὴν 31 χεβρίου τὸν ἐτήσιον μισθὸν του ἐκ δρ. 150. τὸν ἔχασεν ὀλόκληρον τὴν αὐτὴν ἐσπέραν εἰς τὰ παιγνιόχαρτα· ἄλλοτε εἶχον ὑπηρετίαν, ἣτις λαμβάνουσα καθ' ἑξαμηνίαν πεντήκοντα δραχμὰς, τὰς ἐδίδεν ἀμέσως εἰς τοὺς συγγενεῖς της ὑποσχομένους νὰ τὰς τοκίζωσι διὰ λογαριασμὸν της πρὸς 25 0,0· ἀλλὰ μετὰ πέντε ἔτη θελήτασασα νὰ ὑπανδρευθῇ δὲν ἠδυνήθη νὰ λάβῃ λεπτὰν ἀπὸ τὰ δάνειά της, καὶ ἐβιάσθη νὰ μείνῃ διὰ πολὺν καιρὸν ἀκόμη ἄγαμος.

μᾶλλον θέλουν περιορίζει καὶ αὐτὰ τὰ ἀναγκαῖα, ὅπως ἔχωσι περισσέυματα διὰ νὰ τὰ καταθέτωσιν εἰς τὰ ταμειυτήρια πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ μέλλοντός των, ὥστε δὲν εἶναι τις μακρὰν τῆς ἀληθείας, ἐὰν ὑπολογίσῃ, ὅτι ἐκ προαιρετικῶν καταθέσεων θέλουν εἰσπράττεσθαι κατ' ἔτος ἄλλαι διακόσιαι πενήτηκοντα χιλιάδες δραχμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων, ὅσα καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι θέλουν ἐπιστρέφεσθαι εἰς τοὺς καταθέτας, θέλει μένει πάντοτε μικρὸν ὑπόλοιπον, τὸ ὅποιον, ἐνούμενον μὲ τὰς ὑποχρεωτικὰς καταθέσεις τῶν ὑπαλλήλων, θέλει ἀφίνει ἐτησίως εἰς τὰς ταμειυτήρια τριακοσίας τοῦλάχιστον χιλιάδας δραχμᾶς (4). Διὰ τῆς τοιαύτης συγκεντρώσεως τῶν κεφαλαίων, τὰ ὁποῖα σήμερον δαπανῶνται καὶ διασκορπίζονται ἐπὶ ματαίῳ, οὐ μόνον θέλουν ἀπαλαχθῆ ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τῶν τοκογλύφων οἱ κτηματῖαι καὶ οἱ γεωργοί, καὶ θέλουν δυνηθῆ νὰ καλλιεργήσωσι μεγαλητέραν ἑκτασιν γαιῶν, οὐ μόνον θέλουν εὐρεθῆ ἑταιρία: διὰ νὰ ἐπιχειρήσωσι τὴν ἀποξήρανσιν ἐλωδῶν θέσεων, καὶ τὴν κατασκευὴν δημοσίων ὁδῶν, γεφυρῶν, λιμένων καὶ ἄλλων κοινωφελῶν ἔργων, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις θέλει δυνηθῆ ἐν τὸς ὀλίγων ἐτῶν νὰ κατασκευάσῃ, ἂν ὄχι ἄλλο, τοῦλάχιστον φυλακὰς καὶ δημόσια καταστήματα δι' ὅλας τὰς Ἀρχὰς τοῦ Κράτους, περὶ τῆς χρησιμότητος τῶν

(4) Κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦτον, ἐν συνιστῶντο τὰ Ταμειυτήρια ἀπὸ τῆς καθιδρύσεως τῆς Βασιλείας, ἤθελον ἔχει συγκεντρωμένα σήμερον ἐπέκεινθ τῶν ἑξ ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Μὲ τὸ ποσὸν δὲ τοῦτο, φρονίμως διαχειριζόμενον, ὅποια καλὰ ἠδύναντο νὰ ἐκτελεσθῶσι!

ὁποίων πολλὰ ἐρρέθησαν καὶ ἐγράφησαν. Καὶ τῶντι τίς δὲν αἰσθάνεται φρίκην, βλέπων τὰ φυλακὰς, τὰς ὁποίας ἔχομεν σήμερον, καὶ εἰς τὰς ὁποίας συμβαίνει νὰ ρίπτωνται ἐνίοτε ὡς ὑπόδικοι καὶ πάντῃ ἀθῶοι πολῖται; τίς ἀγνοεῖ, ὅτι, ἐκτὸς τῶν δεινῶν, τὰ ὁποῖα ὑποφέρουσιν οἱ φυλακίζόμενοι, δὲν ἐπιτυγχάνεται διὰ τῶν τοιούτων φυλακῶν παντάπασιν ὁ σκοπὸς, τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκει ἡ κοινωμία περιορίζουσα τὴν ἐλευθερίαν τῶν ὑποπιπτόντων εἰς ἀθεμίτους πράξεις μελῶν τῆς; διότι ἀντὶ νὰ μαρθάνουν ἐν αὐταῖς νὰ ἐργάζωνται (5),

(5) Διὰ τὴν συντήρησιν τῶν καταδίκων τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν σημειοῖ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1855 δρ. 164,000. τὸ δὲ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ἔχει πίστωσιν διὰ μὲν τὴν τροφὴν τῶν ὑποδίκων δραχ. 100,000, διὰ δὲ τὰ λοιπὰ ἔξοδα τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης 375,880, ὥστε τὸ πτωχὸν Ταμεῖον ἐξοδεύει κατ' ἔτος διὰ τὴν τιμωρίαν τῶν ἀξιοπαίων πράξεων δρ. 580,000. Ἐκτὸς ἄλλων πενήτηκοντα, αἱ ὁποῖαι δαπανῶνται εἰς μισθοὺς δεσμοφυλάκων καὶ ἐνοίκια φυλακῶν, καὶ σημειώσατε ὅτι οὔτε εἰς ὅλους τοὺς ὑποδίκους καὶ καταδίκους δίδεται τροφή, οὔτε ἡ διδομένη εἶναι ἐπαρκῆ; καὶ ἀνθρωπίνῃ ἀπέαντι δὲ τῆς μεγάλης ταύτης δαπάνης μόλις εἰσπράττονται ἐτησίως ἀπὸ τέλη χαρτοσήμου καὶ ποινικὰ ἔξοδα δρ. 80,000.

Ἐντούτοις ἐὰν ὑπολογίσωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν κρατουμένων εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ Κράτους καταδίκων εἰς χιλίους διακοσίους, καὶ ὑποθέσωμεν, ὅτι ὅλοι αὐτοί, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ πολλοὶ τεχνῖται, ὑποχρεοῦντο νὰ ἐργάζωνται, ἐκτιμήσωμεν δὲ τὸ ἡμερῶσιον προῖον τῆς ἐργασίας ἐκάστου ἀτόμου εἰς πενήτηκοντα λεπτά, ἰδοὺ ὅτι ἤθελε ἀπαλαμβάνει τὸ δημόσιον ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τῶν καταδίκων ἑξακοσίας δραχμᾶς καθ' ἡμέραν, ἢ ἑκατὸν πενήτηκοντα χιλιάδας κατ' ἔτος, ὑπολο-

ἀντι νὰ διδάσκονται τὰ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὰ πρὸς τὸν πλησίον καθήκοντα, καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς ποι- νῆς των νὰ ἐπανέρχονται εἰς τὴν κοινωνίαν καλοὶ καὶ ἐνάρετοι πολῖται, ἀπ' ἐναντίας συνειθίζουσι εἰς τὴν ἀρ-

γίζομένων τῶν ἐργασίμων ἡμερῶν τοῦ ἔτους 250· ἀλλὰ εἰς τὸ ἐν πέμπτον μέχρι τῆς ἡμίσεως (ἦτοι ὀλιγώτερον διὰ τοὺς βαρυποινίτας καὶ περισσότερον διὰ τοὺς ἐλαφροποινίτας) τοῦ προϊόντος τῆς ἐργασίας ἐκάστου ἀτόμου ἔπρεπε νὰ κατατίθη- ται εἰς τὰ Ταμειυτήρια διὰ νὰ τῷ ἀποδίδηται ἐν καιρῷ τῆς ἀποφυλακιστέως του.

Διὰ τὴν τροπὴν τῶν ὑποδίκων ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔπρεπε νὰ κάμναι οὐδὲν ἔξοδον, ἐκτὸς τῶν ἀθροισμάτων, ἢ τῶν ἀνικάνων πρὸς ἐργασίαν· ὤφειλε μόνον νὰ κρατῇ αὐτοὺς εἰς μέρη ἀσφα- λῆ μὲν, ἀλλὰ καθαρά, εὐρύχωρα καὶ εὐάρετα εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ ὑποφέρουν οὐδεμίαν ἐνόχλησιν ἢ στενοχωρίαν, διότι ἐνότῳ δὲν καταδικασθῶσιν, ὁ νόμος τοὺς θεωρεῖ ἀθώους· ἡ ἐρ- γασία δι' αὐτοὺς δὲν ἔπρεπε νὰ ᾖ ὑποχρεωτικὴ, ἀλλὰ τὰ ἔργα τῶν αὐτοπροαιρέτως ἐργαζομένων ὤφειλε νὰ ἀγοράζῃ ἡ Κυβέρνησις κατὰ διατίμησιν, ὅταν αὐτοὶ δὲν εὐρίσκουν ἀ- γοραστὰς διὰ νὰ τὰ πωλῶσιν εἰς κλητέρας τιμὰς.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ τὸ Δημόσιον ἤθελεν οἰκονομεῖ ἢ ἀπολαμβάνει μὲγα μέρος τῶν ἐξόδων του, καὶ οἱ φυλακιστό- μνοι οὐ μόνον ἤθελον γίνεσθαι φίλεργοι, ἐπιμελεῖς καὶ φρό- νιμοι, ἀλλ' ἤθελον ἀποικτᾶ καὶ μικρὸν κεφάλαιον, τὸ ὅποιον μετὰ τὴν ἀποφυλάκισίν των ἤθελε χρησιμεύει ὡς θάψις διὰ νὰ κάμωσι μίαν ἐπιχείρησιν, καὶ νὰ μὴ εὐρεθῶσιν εἰς τὴν ἀνάγκη νὰ ἐξοκείλωσι καὶ πάλιν εἰς ἀξιοποίνους πράξεις, ὡς συμ- βαίνει σήμερον.

Ἐν Γαλλίᾳ τὸ προϊόν τῆς ἐργασίας τῶν καταδικῶν ὑπο- λογίζεται εἰς δύο ἑκατομμύρια φράγκων, μ' ὅλον ὅτι καὶ ἐκεῖ παραπονοῦνται ὅτι δὲν εἶναι καλῶς διοργανισμέναι αἱ φυλακαί.

γίαν, ἀποθηριόονται, λησμονοῦσιν ὅτι ὑπάρχει Θεὸς καὶ πλησίον, καὶ διδάσκονται ἐκ τῆς ἀμοιβαίως διη- γήσεως ὅλα τὰ εἶδη τῶν κακουργημάτων. Ἄφ' ἧς λοιπὸν ἐσυστήθησαν τὰ δικαστήρια, ἔπρεπε νὰ ἀνεγερ- θῇ εἰς τινα ἐρημόνησον κεντρικὴ τις φυλακὴ διὰ τοὺς καταδικαζομένους ἐπὶ κακουργήμασι, νὰ κατασκευα- σθῶσι δὲ καὶ εἰς ὅλας τὰς ἑδρας τῶν πρωτοδικείων ἀνάλογοι φυλακαὶ διὰ τοὺς ὑποδίκους καὶ τοὺς κατα- δικαζομένους ἐπὶ πλημμελήμασι· διὰ τὴν πρώτην δὲν πιστεύομεν νὰ ἐξοδευθῶσι πλέον τῶν διακοσίων χι- λιᾶδων δραχμῶν, διὰ δὲ τὰς τελευταίας ἀρχοῦσι, φρο- νοῦμεν, ἀνά τριάκοντα χιλιάδας, ὥστε ἡ ὅλη δαπάνη διὰ τὴν ἀνέγερσιν φυλακῶν δὲν θέλει ὑπερβῇ τὰς πεν- τικοσίας χιλιάδας δραχμῶν· ἀλλὰ τὸ ἔξοδον τοῦτο δὲν δύναται νὰ κάμῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ μιᾶς, ἡ δύνατο ὁ- μως πολὺ εὐκόλως νὰ πληρόνη κατ' ἔτος τριάκοντα χιλιάδας διὰ τόκον ἐὰν εὕρισκε νὰ τὸ δανεισθῇ πρὸς 6 0|0 διότι καὶ σήμερον πληρόνει ὡς ἔγγιστα τὴν πο- σότητα ταύτην δι' ἐνοίκιον τῶν φυλακῶν μ' ὅλην τὴν ἀθλιότητά των. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ὡς πρὸς τὰ Δη- μόσια καταστήματα. Ὅστις περιέλθῃ τὰς διαφόρους ἐ- παρχίας τοῦ Κράτους, δὲν δύναται παρὰ νὰ ἐλεεινο- λογήσῃ τὴν κατάστασίν μας· βλέπων ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν Δημοσίων Γραφείων εὐρίστονται τρυπωμένα εἰς τὰ κατώγεια τῶν οἰκιῶν, ἐν αἷς κατοικοῦσιν οἱ προϊ- στάμενοι αὐτῶν, καὶ ὅτι ἐκ τῆς στενοχωρίας καὶ τῆς συχνῆς μεταφορᾶς ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν, τὰ ἔγγραφα εἶναι εἰς τὴν μεγαλητέραν ἀνωμαλίαν καὶ ἀταξίαν, οἱ δὲ πολῖται ἀναγκάζονται νὰ τρέχουν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ διὰ νὰ περαιώσωσι μίαν ὑπόθεσιν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι ἀ-

νάγκη νά συνδράμωσι πολλοί Ἀρχαί (6), πολλή δὲ καὶ ματαία ἀλληλογραφία γεννᾶται μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων διὰ μικροῦ λόγου ἄξια ἀντικείμενα, τὰ ὅποια ἤθελον περαιόνη διὰ προφορικῆς συνενόησεως, ἐὰν εὐρίσκοντο συγκεντρωμένοι εἰς τὸ αὐτὸ κατάστημα· καὶ μ' ὅλα ταῦτα διὰ τὰ τοιαῦτα ἄθλια γραφεῖα πληρόνη κατ' ἔτος ἡ Κυβέρνησις ἐπέκεινα τῶν ἐξήκοντα χιλιάδων δραχμῶν εἰς ἐνοίκια ἰδιωτικῶν οἰκιῶν, ἐν ᾧ ἐὰν εἶχε μέσον νά δανεισθῆ πρὸς 6 0|0 ἡδύνατο, πληρόνουςα ἐτησίως τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς τόκους, νά λάβῃ διὰ μιᾶς εἰς τὴν διάθεσίν της ἐν ἑκατομμύριον δραχμῶν, καὶ τὸ ποσὸν τοῦτο εἶναι μᾶλλον παρὰ ἐπαρκὲς διὰ νά ἐνεργηθῶσι καταστήματα δι' ὅλας τὰς Ἀρχὰς τοῦ Κράτους.

(6) Διὰ νά πεισθῆ τις περὶ τούτου ἀρκεῖ νά μάθῃ τί δοκιμάζει ὁ πολίτης, ὅστις καλεῖται ἀπὸ τὰ ἄκρα τοῦ Νομοῦ διὰ νά ἐξετασθῆ ὡς μάρτυς· ἀφ' οὗ τὸν κρατήσουν μίαν ἢ δύο ἡμέρας διὰ νά ἀκούσων τὴν μαρτυρίαν του, ὁ Πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου ἢ ὁ Ἀνακριτὴς ἐπιθεωρεῖ τὴν κλήσιν του διὰ νά πληρωθῆ τὸ δικαίωμα τῆς πορείας καὶ τῆς χρονοτριβῆς του, ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ τοῦτο διὰ νά λάβῃ τὰ χρήματα, πρέπει νά τὴν ἐπιθεωρήσῃ καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς, μετ' αὐτὸν πρέπει νά ὑπάγῃ εἰς τὸν Νομάρχην διὰ νά ἐκδώσῃ ἔνταλμα, καὶ ἐπὶ τέλους νά μεταβῆ εἰς τὸν Ταμίαν διὰ νά λάβῃ τὰς ὀλίγας του Δραχμάς.

Διαβάς πρό τινος καιροῦ ἀπὸ Κιλιάμικ παρατήρητα ὅτι τὸ Δικαστήριον καὶ ἡ Νομαρχία ἦσαν εἰς τὸ ἐν ἄκρον τῆς Πόλεως, ἡ δὲ Εἰσαγγελεία καὶ τὸ Ταμεῖον εἰς τὸ ἄλλο· ὑποχρεοῦντο λοιπὸν οἱ μάρτυρες νά διατρέχωσι τρεῖς τὴν Πόλιν διὰ νά κατορθώσουν τὴν ἐξόφλησιν τῶν κλήτεῶν των.

Τὰ αὐτὰ δύναται νά εἴπῃ τις καὶ περὶ τῶν Δήμων· ὅλοι ἔχουν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον ἀνάγκην νά κατασκευάσωσιν ὁδοὺς, νά ἀνεγείρωσι σχολεῖα καὶ Δημοτικά καταστήματα, νά σχηματίσωσι καὶ νά δενδροφυτεύσωσι πλατείας, νά συστήσωσιν ἀγοράς, νά φέρωσιν ὕδατα καὶ τὰ τοιαῦτα· ἀλλ' αἱ ἐτήσιαι πρόσοδοι αὐτῶν δὲν ἐπαρκοῦσι διὰ τὰς τοιαύτας δαπάνας, οὔτε εἶναι δίκαιον νά ἐπιβαρύνηται μὲ ἐκτάκτους συνεισφορὰς ἢ παροῦσα γενεὰ δι' ἔργα, ἀπὸ τὰ ὅποια θέλουσιν ὠφεληθῆ καὶ αἱ ἐπερχόμενοι. Ἐὰν ὁμως ὑπῆρχεν ἡ εὐκολία τοῦ νά δανείζωνται μὲ μικρὸν τόκον, ὅλοι ἤθελον σπεύσει νά κάμωσι κάτι τι, διότι ὅσον ἄπορος καὶ ἀνύποτεθῆ δῆμὸς τις, εἶναι πάντοτε εἰς κατάστασιν νά οἰκονομῆ ἑκατοντάδας τινὰς δραχμῶν διὰ νά ἐπαρκῆ εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ τόκου καὶ τοῦ χρεωλυσίου (7) τῆς ποσότητος, τὴν ὁποίαν ἤθελε δανεισθῆ διὰ νά πράξῃ κοινωφελὲς τι ἔργον. Εἰς τὴν Εὐρώπην ὑπάρχουν Δήμοι ἔχοντες πολλῶν ἑκατομμυρίων ἐτησίαν πρόσοδον, καὶ ὁμως πολὺ συχνὰ λαμβάνουσι μακροπρόθεσμα δάνεια διὰ νά κάμωσιν ἔργα οὐχὶ τῆς πρώτης ἀνάγκης ἀλλ' ἀπλῶς χρήσιμα διὰ τὸν κалωπισμὸν τῶν πόλεων καὶ τὴν εὐκολίαν τῶν κατοίκων. (8).

(7) Ποσότης τις δανειζομένη μὲ τόκον 6 0,0. ἐξοφλεῖται εἰς 9 ἔτη, ἐὰν πληρόνη κατ' ἔτος ὁ ὀφειλέτης διὰ χρεολύσιον καὶ τόκον πρὸς 12 0,0. εἰς 15 ἔτη, ἐὰν πληρόνη πρὸς 10 0|0 εἰς 19 πρὸς 9 0,0. εἰς 24 πρὸς 8 0,0. καὶ εἰς 33 πρὸς 7 0,0.

(8) Ὁ Δῆμος τῶν Παρισίων ἔχει πρόσοδον 55 ἑκατομμυ-

ΘΑΥΜΑ ΕΒΔΟΜΟΝ

ΟΙ ΚΡΕΜΑΣΤΟΙ ΚΗΠΟΙ.

Και τὸ παράδοξον τοῦτο ἔργον, οἱ Κρεμαστοὶ Κή-
ποι, ὑπῆρξαν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ὅπου καὶ τὰ τεῖχη,
τὰ ὅποια εἰς τὸ προλαβὸν φυλλάδιον περιεγράψαμεν.
Καὶ τὸ μέγεθος τοῦ ἔργου καὶ ὁ τρόπος τῆς κατασκευῆς
αὐτῶν ἐπέσυραν τὸν θαυμασμόν ὄλου τοῦ κόσμου.

Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο ἦτον ἀκριβῶς τετραγωνικόν,
ἐκάστη δὲ τῶν πλευρῶν αὐτοῦ εἶχε μῆκος τετρακοσίων
ποδῶν. Τὸ ἕξω πρόσωπον τοῦ οἰκοδομήματος τούτων
ἦτο διὰ θολωτῶν οἰκοδομημάτων, τὰ ὅποια ἦσαν κα-
τὰ βαθμίδας τὸ ἐν τοῦ ἐτέρου ὑψηλότερον, ὥστε νὰ
γίνεται δι' αὐτῶν ἡ ἀνάβασις, τὰ δὲ θολωτὰ ταῦτα
οἰκοδομήματα, ἐστηρίζοντο ἀπὸ τὸ ἐξώθεν μέρος ἐπὶ
κιόνων λαμπρῶς κατασκευασμένων. Ἡ τοιαύτη δὲ
κατασκευὴ ἀνυψοῦτο μέχρι τῆς κορυφῆς ὅπου ὑπῆρ-
χον οἱ κήποι, περιφραγμένοι μὲ τεῖχος καὶ ἐπάλξεις·
ἦτο δὲ τὸ ὕψος ὄλου τοῦ οἰκοδομήματος τούτου πεν-
τήκοντα ποδῶν, τὸ δὲ πλάτος τῶν θολωτῶν τούτων
οἰκοδομημάτων ἦτον εἴκοσι δύο ποδῶν.

ρίων φράγμων, καὶ ἐν τῷ ἐξοδῷ κατ' ἔτος 15--20 ἑκατομ-
μύρια διὰ κατασκευὴν νέων ἔργων (ἐκτὸς τῶν 4-5 τὰ ὅποια
δαπανᾶ διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ὑπαρχόντων), εὐρέθη πολ-
λάκις εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ δανεισθῇ μεγάλης ποσότητος διὰ
νὰ κάμῃ ἔτι περισσότερα ἔργα, καὶ διὰ τοῦτο πληροῖται ἐντελῶς
ἐπέκεινα τῶν ὀκτῶ ἑκατομμυρίων διὰ χρεωλύσια καὶ τόκους.
Καὶ ἐφέτος ἀκόμη δανείζεται ἑξήκοντα ἑκατομμύρια φράγμων
διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ὁδοῦ Πέλοπι.

Ἐπὶ τῶν θολωτῶν οἰκοδομημάτων ἔστρωσαν πρῶ-
τον μὲν λιθίνους δοκοῦς, πρὸς δέκα ἕξ πόδας μῆκος
ἐκάστη, ἐπὶ τῶν λιθίνων τούτων δοκῶν ἐπέστρωσαν
ἄλλας δοκοῦς ἐκ φοίνικος σταυρωτάς, ἐπὶ τῶν δοκῶν
τούτων ἔστρωσαν κάλαμον, καὶ ἐπὶ τοῦ στρώματος
τούτου ἐπέχυσαν ἀσφάλτον, ἐπὶ τῆς ἀσφάλτου ἔστρω-
σαν πλίνθους ὀπτὰς συνδεδεμένας μὲ γύψον, καὶ ἐπ' αὐ-
τῶν ἐπέστρωσαν πλάκας μολυβδίνους, ὥστε δὲν ἦτο
ποτέ δυνατόν νὰ διέλθῃ ὕδωρ δι' αὐτῶν.

Ἐπὶ τοῦ μέρους τούτου, οὕτω κατασκευασθέντος,
ἔβαλαν χῶμα τοσοῦτον κατὰ τὸ βάθος ὥστε νὰ δύνα-
ται νὰ τρέφῃ τὰ μεγαλύτερα δένδρα, καὶ οὕτω φυ-
τεύσαντες παντὸς εἶδους δένδρα, καὶ διαιρέσαντες τὸ
μέρος τοῦτο εἰς πρασιάς, τὸ κατέστησαν κήπους, ἐφο-
διάσαντες αὐτοὺς καὶ μὲ τερπνάς καὶ εὐαρέστους βασι-
λικὰς κατοικίας. Οἱ κήποι δὲ οὗτοι ἐποτίζοντο ἀπὸ τὸ
ὑδωρ τοῦ ποταμοῦ, τὸ ὅποῖον ἀνεβιβάζετο διὰ μηχα-
νῶν ἀοράτων, ὥστε κανεὶς δὲν ἐγνώριζε πόθεν καὶ
πῶς ἀνεβιβάζετο τὸ ὑδωρ εἰς αὐτοὺς.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΙΚΟΔΟΤΗΣΕΩΣ.

Τὸ ἐνωστῶς ὑπουργεῖον, συζητουμένου τοῦ νομοσχε-
δίου, τοῦ ἀφορῶντος τὰ ἐκ προικοδοτήσεων καθυστε-
ροῦντα, ἔδωκεν ἐπίσημον ὑπόσχεσιν ὅτι θέλει εἰσάξει
νέον περὶ προικοδοτήσεως νόμον.

Τοιοῦτος νόμος, ὅσον ὠφέλιμος καὶ ἀναγκαῖος θεω-
ρεῖται, τόσον εἶναι δύσκολος, πρὸ πάντων κατὰ τὰς
λεπτομερείας τῆς ἐφαρμογῆς.

Ἐπιθυμοῦντες νὰ δώσωμεν ἀφορμὰς ἀναπτύξεως

τῶν ἀρχῶν, εἰς ἃς πρέπει νὰ στηρίζεται τοιοῦτος νόμος, καὶ τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν καταλλήλων μέτων, δημοσιεύομεν τὴν ἀκόλουθον διατριβήν, ἀνδρὸς ὅστις ἐπὶ πολὺ ἐμελέτησε τὸ ἀντικείμενον τοῦτο.

Δὲν δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι ἐπέτυχεν ἐντελῶς, ἐξ ἐναντίας καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ δὲν συμφωνοῦμεν εἰς τινὰ μέρη τῆς διατριβῆς, ὡς θέλομεν ἀκολούθως ὁμιλήσει, ἀλλ' ἐκ τῆς διαδόσεως τῶν περὶ προικοδοτήσεως ἰδεῶν καὶ γνωμῶν εἰς ὅλον τὸ κράτος, ἐκ τῆς συζητήσεως καὶ ἀναπτύξεως αὐτῶν, ἐκ τῆς συγκεντρώσεως, τέλος, τῶν κοινῶς ἀποδειχθησομένων ὠφελιμωτέρων, θέλει κατασταθῆ δυνατὸν νὰ συνταχθῆ καταλληλότερος νόμος, ὑποσχόμενος νὰ παρέξῃ τὰ ὅποια προσδοκῶμεν ἀπ' αὐτοῦ ἀγαθὰ. Ἴδού ἡ διατριβή.

ΚΥΡΙΕ ΣΥΝΤΑΚΤΑ ΤΗΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ.

Ἔτι ἄρχει πρὸ πολλοῦ κεκηρυγμένον ὅτι ἡ ἀντιπολίτευσις, εἰς πᾶσαν συνταγματικὴν πολιτείαν, εἶναι ἡ μήτηρ τῆς καθολικεύσεως τῶν ἀρχῶν τοῦ συνταγματισμοῦ, ἡ φωτίζουσα τὴν ἐξουσίαν ἵνα μὴ ὑπερβαίῃ τὸ μεταίχιμον, τὸ τεθὲν μεταξὺ τῶν τριῶν σωμάτων τῶν ἀποτελούντων τὸ περικλεέστερον τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας ἐπινόημα, τὸ συνταγματικὸν δηλαδὴ πολιτεύμα, διὰ νὰ ὑπάρχωσι πάντοτε εἰς σύμπνοιαν· ὑπάρχει ἐπίσης γνωστότατον, ὅτι μετὰ τὴν μεταπολίτευσιν αἱ Κυβερνήσεις μας ζωηρότατα πάντοτε ἀντεπολιτεύθησαν, διατὶ ὁμῶς, μ' ὅλα ταῦτα, τὸ κεκηρυγμένον τοῦτο ἀξίωμα, δὲν κερήξε μέχρι τοῦδε εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὴν καθολικεύσιν τῶν ἀρχῶν τοῦ συνταγματι-

σμοῦ, οὔτε ἔφερε τὴν σύμπνοιαν τῶν τριῶν εἰρημένων Στοιχείων; Διότι ἡ ἀντιπολίτευσις οὐδέποτε, δυστυχῶς, κατενόησεν, ὅτι ὠφείλε ν' ἀναδειχθῆ μετρία, ἀγνή καὶ σώφρων, ἵνα ἐπιτύχῃ· καὶ ὡς ἐκ τούτου, πολλοὶ τῶν πεπτωκῶτων ὑπουργῶν μας ἐνθαρρυσθέντες κατεπάτησαν τὰς ἀρχὰς τοῦ Συνταγματισμοῦ καὶ ἔφερον τὸ ἔθνος εἰς ἀπονάρκωσιν, ἣν κατεζήτουν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑλικῶν ὀρέξεών των, καὶ ὡς ἐκ τούτου καὶ τὸ ἐνεστώσ ὑπουργεῖον, καὶ τοὶ ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ μᾶλλον πεφωτισμένον καὶ εἰλικρινέστερον τῶν πεπτωκῶτων, δὲν δύναται νὰ πιστεύσῃ τὰ παρὰ ταύτης λεγόμενα, ὅσον ὠφέλιμα καὶ ἂν ᾖσι, καθότι ἔχει λόγους νὰ πιστεύῃ ὅτι αἱ συμβουλαι αὐτῆς ὑποκρύπτουν δέλεαρ καταστροφῆς. Ἴδού εἰς ποίαν κατάστασιν τὸ ἐλατήριον τοῦ Συνταγματισμοῦ, ἡ ἀντιπολίτευσις ἔφθασεν, ἀπὸ τὴν ἀβουλίαν τῆς καὶ ἀπὸ τὴν περιφρόνησιν τῆς μετριότητος, τῆς ἀγιότητος καὶ τῆς σωφροσύνης.

Τὴν ἀβουλίαν ταύτην θέλοντες ν' ἄρῃτε, **Κ.** Συντάκτα, ἀπεχειρήσατε, βεβαίως, τὴν ἔκδοσιν τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ λαοῦ, τὰ δὲ μέχρι τοῦδε καταχωρηθέντα εἰς αὐτὴν, ἀποδεικνύουν τί δύναται νὰ πράξῃ μετρία, ἀγνή καὶ σώφρων συμβουλή ἀνδρὸς, λάτρου τῶν ἀληθῶν συμφερόντων τῆς πατρίδος, καὶ μὴ ἐπιδιώκοντος πτώσεις τούτων τῶν Ἵπουργῶν καὶ ἀνορθώσεις ἐκείνων, ἀλλὰ δίδοντος συμβουλὰς εὐγενεῖς καὶ φιλικὰς πρὸς τοὺς ὑπάρχοντας, ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡμεῖς τὸν αὐτὸν σκοπὸν θηρεύομεν διὰ τοῦ περὶ νόμων Συγγράμματός μας, καὶ ἐπειδὴ φρονοῦμεν, ὅτι ὁ γηρυχιὸς Μυροκορδάτος καὶ οἱ λοιποὶ ἀξιότιμοι συνυπουργοὶ αὐτοῦ, ἀτμένως θέλουν παραδεχθῆ παρατη-

ρήσεις τεινούσας πρὸς δόξαν τοῦ ἔθνους, τῆς Βασιλείας καὶ ἑαυτῶν, διὰ τοῦτο σᾶς παρακαλοῦμεν Κ. Συστάκτα, ἵνα εὐαρεστηθῆτε νὰ καταχωρῆτε τακτικῶς, τὸ ἐξῆς, εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τὰ στελλόμενα ὑμῖν ἀποσπάσματα τοῦ εἰρημένου συγγράμματός μου, καθόσον φρονοῦμεν ὅτι ἐλήλυθε πλέον ἡ ὥρα καθ' ἣν ἡ ἐξουσία πρέπει νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς εὐδαιμονίας τοῦ τότου ἀναξίως ὑβρισθέντος ἔθνους ἀπὸ τὰ ἐκπνεύσαντα ὑπουργεῖα. Εἶθε ἡ φωνή μας νὰ εἰσακουσθῆ, εἶθε νὰ εἶδωμεν ἐκπληρούμενον ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον Μαυροκορδάτου, ὅπερ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐπεθυμήσαμεν ἐν ταῖς μελέταις μας, καὶ ἐν τῇ διανοίᾳ μου, τὸ μεγαλεῖον δηλαδὴ τῆς κλεινῆς πατρίδος μας. Ὡ! Ποία δόξα, ποῖος νίκης στέφανος θέλει στέφει τὰς κεφαλὰς τῶν Ὑπουργῶν, οἵτινες θέλουν ἐφρμύσει ἀληθῶς τὰς συνταγματικὰς ἀρχὰς καὶ ἀναστήσει τὸ μεταίχμιον, τὸ ἀπὸ βεβήλου χεῖρας διαφθαρὲν πρὸς αἰώνιον ἀντιζηλίαν τῶν τριῶν σωμάτων τῶν ἀποτελούτων τὴν τρισυπόστατον Συνταγματικὴν πολιτείαν.

Α. Κ. ΠΑΠΗΑΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΙΚΟΔΟΤΗΣΕΩΝ.

Ὁ περὶ προικοδοτήσεως νόμος, ἐκδοθεὶς τὴν 26 Μαΐου 1835, διαιρεῖται εἰς τρία μέρη, καὶ τὸ μὲν πρῶτον μέρος, ὑποδιαιρεῖται εἰς τέσσαρα κεφάλαια.

1.) Χαρακτηρισμὸς τῶν Ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν καὶ προικοδοτῆσις αὐτῶν.

2.) Τρόπος καθ' ὃν ἐνεργεῖται ἡ προικοδοτῆσις καὶ διατάξεις περὶ τῶν προικοδοτουμένων.

3.) Δικαιώματα τῶν προικοδοτουμένων.

4.) Ὑποχρεώσεις τοῦ προικοδοτημένου.

Τὸ δὲ δεύτερον ἀρθρον τῆν προικοδοτῆσιν τῶν Δήμων, καὶ τὸ τρίτον περιέχει γενικοὺς τινὰς ὁρισμοὺς.

Τὸ κεφάλαιον Α. τοῦ Α' μέρους διαιρεῖται εἰς ἄρθρα 5, ἐξ ὧν τὸ μὲν πρῶτον συγχωρεῖ εἰς ὄλους τοὺς ἀρχηγέτας τῶν Ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν τὸ δικαίωμα τῆς προικοδοτήσεως, τὸ δὲ δεύτερον ἀναφέρει ὅποιοι ἀξιοῦνται τοῦ δικαιώματος τούτου, τὸ τρίτον δὲ ἐξαιρεῖ καὶ τοὺς Στρατιωτικοὺς καὶ Ναυτικούς, τὸ τέταρτον ἀναφέρει ὅτι ἡ προικοδοτῆσις εἶναι μία καὶ μόνη καὶ δίδεται εἰς τὸν ἀρχηγέτην τῆς οἰκογενείας διὰ τὴν ὀλομέλειαν. Ἀρχηγέται δὲ θεωροῦνται 1, πᾶς ἔχων γυναῖκα, ἢ χηρεύων πατὴρ οἰκογενείας. 2, πᾶσα ἔχουσα τέκνα, ἢ ἄτεκνος χήρα, 3, πᾶς ἄγαμος, ὅστις δὲν εἶναι μέλος προικοδοτηθείσης οἰκογενείας. 4, τὰ πατρός καὶ μητρὸς ὄρφανὰ ἄγαμα τέκνα, ἐξ ὀνόματος τοῦ πατρός. Τὸ ἄρθρον πέμπτον τέλος, ἐκτείνει τὴν προικοδοτῆσιν οὐχὶ μόνον εἰς γαίας, ἀλλὰ καὶ εἰς διάφορα ἄλλα κτήματα ἔθνικα.

Τὸ κεφάλαιον τοῦτο χαρακτηρίζει ἐν γένει ὀρθῶς τοὺς οἰκογενειάρχας, ἐν μέρει ὅμως ἔχει καὶ τὰς ἐλλείψεις τοῦ 1. Διότι δὲν ἀναφέρει περὶ τῶν ξένων καὶ τῶν Ἑλλήνων ἐκείνων, οἵτινες, χωρὶς νὰ συμμεθέξωσιν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν ἀγῶνα, προτίθενται νὰ κατοικήσωσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα. 2, Διότι δὲν ἐξαιρεῖ τῆς προικοδοτήσεως τοὺς Ἑλληνας ἐκείνους οἰκογενειάρχας, οἵτινες ἔλαβον προικοδοτήσεις, δωρεὰς κτλ. 3, διότι οὐ ποιεῖ ἰδίαν μνείαν περὶ τέκνων οἰκογενειάρχου, ἅπερ κατεστάθησαν καὶ αὐτὰ οἰκογενειάρχαι διὰ γάμου

καὶ τεκνοποιήσεως καὶ 4, διότι ἐσφαλμένως, καθ' ἡμᾶς, δίδονται εἰς προικοδοτήσιν μῦλοι, οἰκίαι, οἰκόπεδα κτλ.

Ἡ Ἑλλάς ἔχει ἀνάγκη κατοίκων πολλῶν, ὅθεν ἡ Κυβέρνησις μας ὀφείλει νὰ πράξῃ ὅτι πράττουν σήμερον αἱ Ὀμόσπονδοι ἐπαρχίαι τῆς Ἀμερικῆς καὶ ἡ Ῥωσσία, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἐλκύσῃ καὶ Ἑλληνας κατοικοῦντας εἰς διάφορα τοῦ κόσμου μέρη καὶ ξένους, οἵτινες τρέχουν πανταχοῦ, θηρεύοντες τύχην ὡς ἐκ τῆς πτωχείας καὶ τῆς ἀνάγκης, ἐπομένως δέον, πλὴν τῶν ἀνωτέρω ἐν τῷ ἄρθρῳ 2. τοῦ περὶ προικοδοτήσεως νόμου, νὰ θέσῃ καὶ πέμπτον παράγραφον, ἔχοντα οὕτω.

« Πᾶς Ἑλληὴν τὴν καταγωγὴν, καὶ πᾶς ξένος ὀποιουδήποτε ἔθνους καὶ θρησκείας, ἐὰν διαμείνῃ εἰς Ἑλλάδα, τρία συνεχῆ ἔτη καὶ καταγραφῇ εἰς δῆμον τινὰ αὐτῆς, μετὰ παρέλευσιν τῶν τριῶν τούτων, ἐτῶν. »

Τούτου νομοθετημένου καὶ πραγματοποιηθησομένου ἀληθῶς, πιστεύομεν, ὅτι ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν ἡ Ἑλλάς θέλει διπλασιασθῆ τὸν πληθυσμὸν, καθόσον ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος ἔχει πολλὰς ἀρετὰς καὶ πρὸ πάντων ἐξουσιάζονται ἀπὸ τὰ αἰσθήματα τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἀνιξιθρησκείας, καθόσον τὸ κλίμα αὐτῆς ἀρέσκει εἰς πάντα ξένον, καὶ καθόσον ἡ θέσις τῆς, εἶναι τὸ κεντρικώτερον καὶ περικλεέστερον μέρος τῆς γῆς.

Εἶμεθα βέβαιοι ὅτι ἐὰν ἀπ' ἀρχῆς τῆς βασιλείας ἠυτύχει ἡ Ἑλλάς νὰ τύχῃ Ὑπουργῶν, ἀν οὐχὶ ἐξόχων τὰς γνώσεις τουλάχιστον μετρίων, ἀλλὰ φίλων τῆς πατρίδος καὶ τῆς ἐθνικῆς δόξης, ἡ πατρίς μας δὲν ἤθελεν εἶσθαι, ὡς σήμερον, ἔρμαιον τῆς θελήσεως ξένων ἐθνῶν, ἀλλ' ἤθελεν ἐπερείδεσθαι εἰς τὰ πλούτη,

τῆς, τὰ ὅποια ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς ἤθελον φέρεσθαι διὰ τῆς ἐμπορίας, ναυτιλίας, γεωργίας καὶ βιομηχανίας, ἤθελεν εἶσθαι πολυάθρωνος καὶ ἰσχυρὰ, καὶ ἀπρόσβλητος, καὶ ἤθελε κυχᾶσθαι διὰ τὰς ὁδοὺς τῆς, τὰς δενδροφυτείας τῆς, τὰς ὠραίας πόλεις τῆς, τοὺς καλοὺς λιμένας τῆς, τὸν στρατὸν καὶ τὸν στόλον τῆς. Εἶθε οἱ σήμερον Ὑπουργοὶ ἐκ φιλοτιμίας, ἐξ ἀληθοῦς δόξης, κινούμενοι, πραγματοποιήσωσιν, ὅτι πρὸ εἰκοσαετίας οἱ πεπτωκότες συνάδελφοι αὐτῶν ἄφησαν νεκρὸν.

Αἱ κατὰ καιρὸν Κυβερνήσεις τῆς Ἑλλάδος, μηδέποτε θελήσασαι νὰ διοικήσωσι τοὺς Ἑλληνας πατρικῶς καὶ φρονίμως, παρεξέκλινον εἰς ἄπειρα ἀτοπήματα, καὶ ἐνῶ ἄφησαν νεκρὸν τὸν περὶ προικοδοτήσεως νόμον, ὅστις ἤθελε προσφέρει καὶ εἰς τὸ δημόσιον καὶ εἰς τὸν λαὸν ἀκαταλόγιστον θησαυρὸν, ἔφερον εἰς φῶς ἐτέρου εἶδους καταστροφὴν τῶν ἐθνικῶν γαιῶν, διὰ νὰ εὐχαριστήσωσι τοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς των, καὶ διὰ νὰ πλουτισθῶσιν ἐκδώροδοκιῶν καὶ καταχρήσεων, δηλαδὴ παρεισήγαγον τὰ Γραμμάτια τῶν Νεοφωτίστων, τῶν Κρητῶν, τῶν ὄρφανῶν, τῶν φαλαγγιτῶν, τῶν Ναυτικῶν καὶ τὴν πώλησιν τῆς γῆς καὶ τῶν ἄλλων κτημάτων, περὶ ὧν λόγον ἀνωτέρω ἐποιητάμεθα, ἐνῶ ἐὰν ἀπ' ἀρχῆς ἐτίθετο εἰς ἐνέργειαν ὁ περὶ προικοδοτήσεως νόμος, ὑπὸ τοὺς ὅρους οὓς παρακατιὸν θέλομεν ἐκθέσει, τότε καὶ οἱ νεοφώτιστοι καὶ οἱ Κρήτες καὶ οἱ λοιποὶ, ὡς πολῖται Ἑλληνες καὶ οἰκογενεάρχαι ἠδύναντο νὰ λάβωσιν ἀπέναντι τῶν θυσιῶν των καὶ τῶν ἄλλων ἀτυκῶν δικαιωμάτων των, γαίας κατὰ τὸν περὶ προικοδοτήσεως νόμον καὶ τὸ δημόσιον δὲν ἤθελε

Οργηῖ σήμερον τὴν στέρησιν τόσων ἐθνικῶν γαιῶν, τόσον καλῶν κτημάτων, καὶ τὸ ἔθνος ἤθελεν ἔχει ἐξοφλημένα τὰ ἐξωτερικὰ καὶ ἐσωτερικὰ χρέη του, καὶ ἡ Κυβέρνησις δὲν ἤθελε θεωρεῖσθαι παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὡς αἰτία τῆς κακοδαιμονίας του. Ἐπειδὴ δὲ ἔχομεν ἀρκετὴν ὑπόληψιν εἰς τὸ ἐνεστῶς ὑπουργεῖον καὶ ἐπειδὴ τῆς πατρίδος ἡ εὐδαιμονία εἶναι τὸ ἐλαττήριον τὸ κινεῦν τὰς πράξεις μας, λέγομεν ὅτι ἐν τῷ ἄρθρῳ 3. τοῦ περὶ προικοδοτήσεως νόμου, πρέπει νὰ τεθῆ καὶ ἡ ἐξῆς διάταξις, καθότι πιστεύομεν ὅτι εἶναι ὠφελιμωτάτη.

« Ἐξαιροῦνται τῶν εὐεργημάτων τοῦ προκειμένου νόμου, οἱ λαβόντες μέχρι τοῦδε γαίας, εἴτε ἐκ στρατιωτικῶν εἴτε ἐκ πολιτικῶν ἐκδουλεύσεων, μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 3,000 δραχμῶν, περὶ οὗ κάτωθι ποιοῦμεν λόγον, καὶ ὀρισμένως.

1.) Πᾶς φολαγγίτης, ὅστις ἐπραγματοποίησε τὸ Γραμματίον του εἰς γαίας, ἢ ἐπώλησεν αὐτὸ, ἀντὶ μετρητῶν, ἢ ἄλλως πῶς.

2.) Πᾶς Ναυτικός, ὅστις ἀπέναντι τοῦ Γραμματίου του ἔλαβε κτῆμά τι, ἢ ἀπαλλοτρίωσε τὸ δικαίωμά του.

3.) Πᾶς νεοφώτιστος, ἢ Κρής, ὅστις ἔλαβε Γραμματίον, καὶ ἐπραγματοποίησεν ὅπωςδήποτε αὐτὸ.

4.) Πᾶς ἀρχηγέτης οἰκογενείας, ἢ πᾶσα χήρα ἔχουσα, ἡμῆ, τέκνα, ἢ πᾶν ὄρφανόν, ὅτινες ἐπροικοδοτήθησαν διὰ γαιῶν, ἢ ἄλλων κτημάτων.

5.) Πᾶς ἄλλος πολίτης ὅστις ἠγγόρασεν ἐπὶ δημοπρασίας γαίας ἐθνικᾶς, δυνάμει τῶν περὶ ἐκποιήσεως ἐθνικῶν κτημάτων νόμων.

Ἐάν τις τούτων ἔλαβε γαίας ἔλαττον τοῦ ποσοῦ

τῶν 3,000 δραχμῶν, δικαιούται νὰ λάβῃ τόσας ἐτι γαίας, ὅσας δύναται νὰ συμπληρώσῃ τὸ δικαίωμα αὐτοῦ.

Ἡ πρόσθήκη αὕτη εἶναι καὶ ἄλλως καὶ ὀρθή καὶ δικαία, ὡς ἐκ τῶν κάτωθι καταφαίνεται, καὶ πιστεύομεν ὅτι θέλει παραδεχθῆ.

Ὡς εἴθισται εἰς Ἑλλάδα, πολλοὶ πατέρες ζῶσι μετὰ τῶν τέκνων αὐτῶν, νυμφευμένων ὄντων, εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν ἀρχαίκῳ τῷ τρόπῳ, ἔνθα γενικός ἀρχηγός θεωρεῖται ὁ πατήρ, οὐχ ἦττον ὅμως καὶ ἕκαστος τῶν υἱῶν του, τοῦλάχιστον, ὡς πρὸς τὰ τέκνα του θεωρεῖται ἐπίσης ἀρχηγέτης· φρονοῦμεν λοιπὸν ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ περιπτώσει, δι' ἕκαστον νυμφευμένον τέκνον πρέπει νὰ δίδεται ἰδία προικοδοτήσις καὶ οὐχὶ μία δι' ὅλους τοὺς συγκατοίκους μιᾶς οἰκίας. Ἄς ὑποθέσωμεν ὅτι πατήρ τις, ἔχει τέσσαρα τέκνα νυμφευμένα, εἰς ἕκαστον τῶν ὁποίων ἔδωσε τὸ ἀνήκον αὐτῷ μερίδιον, καὶ ὅτι ταῦτα ἀπεσύρθησαν τῆς πατρικῆς οἰκίας καὶ εἰς νέαν ἐγκατεστάθησαν. Κατὰ τὸν νόμον τῆς προικοδοτήσεως, ἕκαστον τῶν τέκνων τούτων, πρέπει νὰ λάβῃ τὴν προικοδοτήσιν του ὡς ἀρχηγέτης οἰκογενείας, διατί λοιπὸν νὰ μὴ συμβαίη τὸ ἴδιον καὶ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν τὰ τέσσαρα τέκνα, συγκατοικοῦν οἰκογενειακῶς μετὰ τοῦ πατρός των; Διατί νὰ θέλωμεν τὴν διαίρεσιν πρὸς βράβευσιν, καὶ οὐχὶ τὴν ὁμόνοιαν; Μολονότι ἐκ τοῦ § 4. τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου φαίνεται ὅτι δικαιούται τῆς προικοδοτήσεως « Πᾶς ἔχων γυναῖκα, ἢ χηρεύων πατήρ οἰκογενείας » καὶ ἐπομένως ἐπειδὴ πᾶν τέκνον, ἔχει γυναῖκα κτλ. δικαιούται τῆς προικοδοτήσεως, οὐχ ἦττον ὅμως, ἐπειδὴ ῥητὸς ὀρισμὸς

δὲν ὑπάρχει περὶ τοῦ νὰ δικαιούται τῆς προικοδοτήσεως καὶ ἕκαστον τέκνον, ἂν καὶ μένη μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν του ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην, ἐπειδὴ ἀπ' ἀρχῆς τὸ ἄρθρον 4 λέγει « ὅτι δίδεται μία καὶ μόνη εἰς τὸν ἀρχηγέτην διὰ τὴν ὀλομέλειαν τῆς οἰκογενείας » ἐπειδὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐθίζεται νὰ λέγεται ἀρχηγέτης τῆς οἰκογενείας ὡς εἴρηται, μόνος ὁ πατὴρ καὶ ἐπειδὴ ὡς ἐκ τῆς ἀσφαλείας ταύτης τοῦ νόμου δύνανται νὰ συμβῶσιν ἀδικίαι, διὰ τοῦτο φρονοῦμεν, ὅτι ἀνάγκη νὰ τεθῆ εἰς τὸν νέον νόμον ῥητῶς, ἢ μνημονευθεῖσα διάκρισις, ἀλλὰ νὰ προστεθῶσι καὶ τὰ ἑξῆς.

« Ἐὰν ἄρρενον τέκνον οἰκογενείας εἶναι ἓν καὶ μόνον, τότε δὲν δύναται νὰ αἰτήσῃ νέαν προικοδοτήσιν, καθότι μόνον θέλει καρπωθῆ τὴν προικοδοτήσιν τοῦ πατρὸς, οὗ τινος μετὰ θάνατον μόνος ἐστὶ κληρονόμος· ἐπειδὴ δὲ πολλάκις συμβαίνει ὥστε ὁ πατὴρ ἀποθνήσκων ἀφίνει καὶ τέκνα θήλεα, ἅπερ προσκαλοῦνται εἰς τὴν πατρικὴν κληρονομίαν, διὰ τοῦτο ἀνάγκη ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ νομοτετηθῆ, ὅτι ἐπὶ τῆς προικοδοτήσεως, οὐδὲν δικαίωμα κληρονομίας ἔχουσι τὰ θήλεα τέκνα, ὡς λαμβάνοντα μέρος εἰς τὴν προικοδοτήσιν τῶν Συζύγων των, ἢ, ὅτι πρέπει ἀπέναντι τῶν ἐπὶ τῆς προικοδοτήσεως κληρονομικῶν των δικαίων νὰ λαμβάνωσιν ἄλλο πρᾶγμα, ἢ κτῆμα, τῆς αὐτῆς τιμῆς, μεθ' ἧς ἡγοράσθῃ ἢ γῆ τῆς προικοδοτήσεως. »

Τὸ ἔθνος προσαπεκτήσατο διὰ τοῦ δικαίωματος τοῦ πολέμου, πλὴν τῶν γαιῶν τοῦ Βασιλείου, καὶ διάφορα ἄλλα κτήματα, ὡς φυτείας, κτίρια κτλ. ὁ δὲ περὶ προικοδοτήσεως νόμος συγχωρεῖ εἰς ἕκαστον οἰκογενειάρχ-

χην ἵνα λαμβάνῃ δύο χιλιάδων δραχμῶν ἐξ αὐτῶν τῶν κτημάτων· ἐὰν λάβωμεν ὁμῶς ὑπ' ὄψιν, τὸ ἄρθρον 22 τοῦ αὐτοῦ νόμου, τὸ ἀπὸ 20 Μαΐου 1834 διάταγμα καὶ τὸν ἀληθῆ σκοπὸν τοῦ δικαίωματος τῆς προικοδοτήσεως, θέλομεν εἶδῃ, ὅτι ἡ προικοδοτήσις δύο τινὰ προτίθεται νὰ ὠφελήσῃ καὶ τὸν τυγχάνοντα αὐτὴν καὶ τὸ Δημόσιον Ταμεῖον, πῶς λοιπὸν εἶναι δυνατόν νὰ ὠφελῆθῃ τὸ Δημόσιον πρᾶχωρον εἰς προικοδοτήσιν οἰκίας, μύλους, οἰκόπεδα; Ἄρα ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ καταργήσῃ τὴν προικοδοτήσιν ταύτην καὶ τὴν περιορίσῃ εἰς γαίας καὶ φυτείας, διότι διὰ τούτων ὠφελῶνται καὶ τὸ δημόσιον καὶ οἱ ἰδιῶται, καὶ διότι ἐπεκτείνεται ἡ δενδροφυτεία, ἐν τῶν μέσων τοῦ δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ πλοῦτου, περὶ ἧς τόσοι νόμοι ἐξεδόθησαν, μηδέποτε πραγματοποιηθέντες. Καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὰ οἰκόπεδα, τὰς οἰκίας καὶ τοὺς μύλους, δύναται ἐπὶ μετρητοῖς, ἢ ἐπὶ προθεσμίας μικραῖς, ἀλλ' αὐστηραῖς, ἢ Κυβέρνησις νὰ τὰ πωλῆ ἐπὶ Δημοπρασίας.

Τὸ κεφάλαιον δεύτερον διαιρεῖται εἰς ἑπτὰ ἄρθρα ἐξ ὧν τὸ 1, ἀναριθμᾷ τὴν πίστωσιν τῆς προικοδοτήσεως δι' ἕκαστον οἰκογενειάρχην εἰς 2000 δραχμάς. Τὸ 2, ποιεῖ λόγον, περὶ τῶν συνταττομένων καταλόγων εἰς ἕκαστον δῆμιον, τῶν δικαιουμένων εἰς προικοδοτήσιν. Τὸ 3 ποιεῖ μνησίαν διὰ τοὺς μὴ καταγραφέντας εἰς τοὺς καταλόγους, οἵτινες δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν προικοδοτήσιν των παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν. Τὸ 4, ἀναφέρει ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν, ἀφοῦ ἐξετάσῃ τοὺς καταλόγους κτλ. ἐκδίδει τὰ πιστωτικὰ ἐγγράφα. Τὸ 5 λέγει, ὅτι μετὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἐγγράφων, γίνεται δημοπρασία εἰς τὸν ἀρμόδιον δῆμον.

Τὸ ἄρθρον 6, ἐξαιρεῖ τῆς δημοπρασίας κτήματα τινά, τὰ ὁποῖα προσφέρονται ἐπὶ τῷ ἐλαχίστῳ ὄρῳ, ἄνευ δημοπρασίας. Τὸ ἄρθρον 7, τέλος λέγει, ὅτι ἐὰν τὸ κατακυρωθὲν εἰς τινα κτήμα ὑπερβαίνῃ τὸ ποσὸν τῶν 2000 δραχμῶν, θέλει παραδίδεσθαι μὲν εἰς αὐτὸν, ἀλλὰ τὸ περιπλέον θέλει πληρόνεται εἰς δώσεις καὶ μὲ τόκον 6 τοῖς 100.

Τὸ ὑπουργεῖον τοῦ 1835 ὅταν ἀπεφάτισε νὰ δώτῃ εἰς προικοδοτήσιν τὰ ἐθνικὰ κτήματα, εἶπε, (Ἰδιασαφῆσεις 1835 γ. β.) «Εἰς τὸν προσδιορισμὸν 2000 δραχμῶν ὡς προικοδοτικῆς πιστώσεως δι' ἐκάστην Ἑλληνικὴν οἰκογένειαν ὑπελογίσθη κατ' ἀναλογίαν τοῦ μέσου ὄρου, ὅτι διὰ τὴν ποσότητα αὐτὴν ὁ προικοδοτούμενος δύναται νὰ λάβῃ τοῦλάχιστον τεσσαράκοντα στρέμματα.» Ὁ ὑπολογισμὸς ὅμως οὗτος σήμερον δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, διότι ἡ τιμὴ ὄλων τῶν τότε γαιῶν σχεδὸν ἐδιπλασιάσθη, ἐπομένως τὸ ποσὸν τῶν 2000 δραχμῶν, πρέπει ν' αναδιβασθῇ τοῦλάχιστον εἰς τρεῖς χιλιάδας, καὶ οὕτω πιστεύομεν, ὅτι θέλομεν φθάσει τὸν ἄνω ὑπολογισμὸν κατ' ἀναλογίαν.

Ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει ἐτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος αἱ γαῖαι δὲν ἔχουν τὴν αὐτὴν τιμὴν ἀν καὶ ἔχουν τὴν αὐτὴν μεταξύ των τάξιν, ὡς φέρ' εἰπεῖν, εἰς Βερτοσβάν τῆς Μαντινείας, ὅπου αἱ πλεῖσται γαῖαι εἰσὶ πρώτης τάξεως, ἕκαστον στρέμμα τιμᾶται δραχ. 300—400, [ἐνῶ τρεῖς ὥρας μακρύτερα εἰς τὰ ἄλλα δύο ἄκρα τοῦ ὄροικεδίου Τριπόλεως, δηλ. εἰς Τάκαν καὶ Κακούριον, γαῖαι πρώτης ποιότητος, μόλις τιμῶνται μὲ τὴν ἡμισείαν τιμὴν, τοῦτο δὲ προέρχεται

ἀπ' ἐνὸς ἐκ τῆς ὀλιγανθρωπίας, καὶ κακῆς καλλιεργείας, καὶ ἀπ' ἑτέρου, ἐκ τῶν λιμναζόντων ὑδάτων καὶ τῆς ὀκνηρίας, ἀλλαχοῦ δὲ τῆς Ἑλλάδος ἔχει ἕκαστον στρέμμα μόνον 5 ἢ 10 δραχμάς, ἀνάγκη λοιπὸν, διὰ νὰ μὴ προέλθῃ δημοσία ζημίαι, νὰ ἐνεργήσῃ προηγουμένως ὅτι ἀναφέραμεν εἰς τὸν §. «ἔργα δημόσια» καὶ νὰ προσκαλέσῃ πάντας τοὺς κατοίκους ἐκάστης ἐπαρχίας, ἢ κάλλιον, πάντας τοὺς κατοίκους τοῦ αὐτοῦ νομοῦ, ἢ καὶ ὅλης τῆς Ἑλλάδος, ἵνα λάβωσι μέρος εἰς τὰς δημοπρασίας καὶ τὰς κατακυρώσεις, διότι, ἐὰν μόνοι οἱ κάτοικοι ἐνὸς δήμου ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ λαμβάνωσι τὰς γαῖας τοῦ Δήμου των, τότε εἶναι ἀναντιρρήτον ὅτι αἱ γαῖαι αὗται, θέλουν πωλεῖσθαι μὲ μικρὰν τιμὴν καὶ ἐπομένως τὸ δημόσιον, θέλει ἀπωλέσει ἀπείρους γαῖας. Μὴ νομίση ὅμως ἡ Κυβέρνησις ὅτι καὶ τούτου γενομένου, τὸ δημόσιον θέλει βλαφθῇ, ἀπ' ἐναντίας φρονοῦμεν ὅτι ἐν τῇ ἀπωλείᾳ τῶν δημοσίων γαιῶν, θέλει ὑπάρξει ὠφέλεια σημαντικὴ, ἐὰν αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ προικοδοτουμένου ἄλλως ὀρισθῶσιν, ὡς θέλομεν εἶπει παρακατιόν.

Εἶπομεν πολλαχοῦ τοῦ συγγράματος τούτου, ὅτι πᾶς νόμος διὰ νὰ ἐννοῆται καὶ ἐκτελεῖται καλῶς καὶ τάχιστα, ἀνάγκη νὰ ἦναι ἀπλοῦς καὶ σύντομος, δυστυχῶς ὅμως εἰς τὴν Ἑλλάδα, οὐδέποτε τοιαύτη ἀρχὴ ἐπραγματοποιήθη. 1) Διότι οἱ πρῶτοι νομοθέται μας ἦσαν Γερμανοὶ καὶ ἡ Γερμανικὴ πολυγραφία εἶναι πασίγνωστος, καὶ 2) διότι οἱ μετ' αὐτοὺς νομοθέται μας, ὡς μαθηταὶ τῆς πολιτικῆς ἐκείνων, ἐβάδιταν ἱκανῶς τὰ ἔγνη των, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸ προκείμενον διάταγμα, καὶ μάλιστα τ' ἄρθρα 7, 8 καὶ 9, αὐτοῦ εἰ-

σιν ὑπὲρ τὸ δέον σχοινοτενῆ. Καθ' ἡμᾶς τ' ἄρθρα ταῦτα πρέπει νὰ διορθωθῶσι συγχωνευόμενα ὡς ἐξῆς, ἐὰν οἱ δῆμοι μείνουν εἰς τὴν ἐνεστῶσαν κατάστασιν, ἐν δὲν μείνουν μὲν, ἀλλὰ προηγηθῆ ἡ ἐνέργεια τῆς προικοδοτήσεως. «Ὁ εἰδικὸς Πάρεδρος ἐκάστου χωρίου μετὰ τοῦ ἐφημερίου συντάττον, ἐντὸς ὀκτῶ ἡμερῶν ἀπὸ τὴν εἰδοποίησιν τῆς ἀρχῆς, κατάλογον ὄλων τῶν οἰκογενειάρχων τοῦ χωρίου των, ἢ ἐν ἐλλείψει τούτων τῶν χηρῶν καὶ ὄρφανῶν των, ἐπὶ ποιῆ προστίμου 10—50 δραχμῶν, ἐν περιπτώσει παραλείψεως τινὸς ἐξ αὐτῶν. Τὸν κατάλογον τοῦτον τὴν ἐνάτην ἡμέραν παρουσιάζουν πρὸς τὴν διοικητικὴν ἀρχήν, ἣτις ἀντιγράφει αὐτὸν εἰς ἐπὶ τούτῳ διὰ πᾶσαν ἐπαρχίαν δοθὲν πρωτόκολλον. Μετὰ τὸ πέρασ τῶν καταλόγων ἐκάστου χωρίου τῆς ἀντιγραφῆς αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῆ βάζει τοῦ πρωτοκόλλου, τὰ ὑπουργεῖα τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν, ἐκδίδουν τὰ πιστωτικὰ Γραμμάτια, τὰ ὁποῖα διευθύνονται πρὸς τὸν ἀρμόδιον ἐπαρχον, ἢ Νομάρχην, διὰ νὰ διανεμηθῶσι πρὸς τοὺς οἰκογενειάρχους παρὰ τῶν Πιρέδρων καὶ τῶν ἐφημερίων. Πᾶς οἰκογενειάρχης ἔχει τὸ δικαίωμα, ὅταν δὲν ἐγγραφῆ εἰς τοὺς καταλόγους, ν' ἀναφερθῆ πρὸς τὴν διοικητικὴν ἀρχήν, ἣτις ἐξετάζει τοὺς καταλόγους, καὶ ἄμικ εὖρη ἀληθῆ τὴν αἴτησιν, τὸν μὲν Πάρεδρον καὶ ἐφημέριον καταδικάζει πάραυτα δι' ἀποφάσεως, εἰς τὸ πρόστιμον καὶ τὰ τέλη τῆς σημάτων τῆς ἀποφάσεως, περὶ δὲ τοῦ παραληφθέντος, ἀναφέρει τὰ δέοντα πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, ὅπερ συνηνοσούμενον μὲ τὸ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐκδίδουν τὸ Γραμμάτιον τοῦ παραληφθέντος καὶ διατάττον τὴν διοικη-

τικὴν ἀρχήν, πρὸς ἣν διευθύνουν τὸ Γραμμάτιον, ἵνα καταγράψῃ εἰς τὸ πρωτόκολλον τὸ ὄνομα τοῦ παραληφθέντος.»

Ἡ Κυβέρνησις ὁμως εἰς τὴν ἐκδοσιν τῶν Γραμματίων, πρέπει νὰ θέσῃ προσοχὴν μεγάλην, διὰ νὰ μὴ προικοδοτηθῶσιν ὅσοι ἐπροικοδοτήθησαν μέχρι τοῦδε, ὡς εἶπομεν ἄνωθι, διαφοροτρόπως, ἐπομένως ὀφείλει

1) Νὰ συντάξῃ εἰδικὸν κατάλογον κατὰ δῆμον καὶ χωρίον καὶ πόλιν ὄλων ὅσοι ἔλαβον Γραμμάτια φαλαγγιτικά, Ναυτικά, Νεοφωτιστικά κτλ. ἢ γαίας ἐθνικᾶς, δυνάμει τῶν περὶ ἐκποιήσεως ἐθνικῶν κτημάτων νόμων, εἰς ὃν, νὰ περιέχωνται καὶ τὸ ποσὸν καὶ ἡ θέσις τῆς γῆς, 2) Κατὰ συνέπειαν ὅσα ὀνόματα οἰκογενειάρχων προικοδοτηθέντων ἀναφέρονται εἰς τὸ γενικὸν πρωτόκολλον, πρέπει νὰ διαγραφῶσιν αὐτοῦ, ἢ κάλλιον, ἀπέναντι τοῦ ὀνόματος ἐνὸς ἐκάστου, ἢ τῶν οἰκογενειῶν των, ἐὰν οὗτοι ἀπεβίωσαν, εἰς ἰδιαιτέραν στήλην, νὰ σημειωθῆ, ὅτι οὗτοι δυνάμει τῶν δεῖνα Γραμματίων τῆς δεῖνα χρονολογίας, ἔλαβον εἰς τὴν δεῖνα ἐπαρχίαν καὶ θέσιν, στρέμματα βασιλικά τόσα, καὶ ἐπομένως δὲν δικαιούται πλέον νὰ ζητήσῃ προικοδοτήσιν, ἢ δικαιούται μόνον νὰ λάβῃ τόσον δραχμῶν γαίας, καθότι μέχρι τοῦδε δὲν ἔλαβε ποσὸν μέχρι 3,000 δραχμῶν. Αἱ σημειώσεις αὗται στέλλονται μετὰ τοῦ πρωτοκόλλου εἰς τοὺς Νομάρχας, καὶ παρὰ τούτων ἐν ἀντίγραφον εἰς τοὺς ἐπάρχους, διὰ νὰ συμμορφωθῶσι μὲ αὐτάς, ἄλλως τιμωροῦνται διὰ πρόστιμου δραχμῶν 100—500, διὰ παύσεως ἐνὸς ἔτους, καὶ δι' ἀποζημιώσεως ὑπὲρ τοῦ δημοσίου τόσου ποσοῦ, ὅσον ἐτιμᾶτο τὸ δοθὲν περιπλέον πρὸς τὸν προικοδο-

τηθέντα 3) Ἀφοῦ προσθέτη εἰς τὸν νόμον περὶ προικοδοτήσεως ὅτι καὶ ἕκαστον τέκνον πατρὸς ζῶντος, ἢ μὴ, νυμφευμένον ὁμῶς, ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς προικοδοτήσεως, καθὼ ἀποτελοῦν νέαν οἰκογένειαν, νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς Ἐπαρχοὺς καὶ Νομάρχας, ὅτι ὀφείλουσιν νὰ διατάξωσι τοὺς Ἐφημερίους καὶ Παρέδρους, ἵνα λάβωσιν ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν διάκρισιν ταύτην, διὰ νὰ μὴ συμβῆ ἀδικία τις ἐπὶ τῆς προικοδοτήσεως.

Τὸ ἄρθρον. 10 ἀναφέρει τὰ ἐπὶ τῆς δημοπρασίας· καθ' ἡμᾶς ὁμῶς αὕτη πρέπει νὰ γίνῃ ὡς ἐξῆς. 1) Τὸ ὑπουργεῖον ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ προηγουμένως, πόσαι γαῖαι ἐθνικαὶ ὑπάρχουν εἰσέτι ἀδιάθετοι, ἐπομένως νὰ καταμετρήσῃ αὐτάς, ὡς ἀναφέραμεν εἰς τὸν § Δημόσια ἔργα καὶ ἀλλαχοῦ, καὶ κατὰ συνέπειαν, ἀφοῦ καταμετρηθῶσιν ἐκάστης ἐπαρχίας ἰδίως αἱ γαῖαι, καὶ καταστρωθῶσιν εἰς ἴδιον βιβλίον, νὰ διακηρύξῃ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ πάσης ἐπαρχίας καὶ Δήμου, καὶ ἐν παντὶ χωρίῳ, πόσαι γαῖαι ὑπάρχουν ἀδιάθεται εἰς τὴν δεῖνα ἐπαρχίαν καὶ πόσαι εἰς ἕκαστον ἰδίως Δήμον ἢ χωρίον καθόσον τοῦτο θέλει αὐξήσῃ τὴν τιμὴν τῶν γαιῶν, ἐὰν μάλιστα ὀλίγαι εἰς τὴν ἐπαρχίαν εἰσὶν αἱ γαῖαι καὶ πολλοὶ ἀπαιτηταί. 3) Μετὰ τὴν διακήρυξιν ταύτην, οἱ ἀρμόδιοι Ἐπαρχοὶ, διὰ νέας διακηρύξεως καὶ τοιχοκολλήσεως, καθ' ὅλα τὰ χωρία τῆς Ἐπαρχίας, ὀφείλουσιν νὰ προσδιορίσωσι τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τῆς δημοπρασίας καὶ ἐπομένως θέλουσιν προσκαλέσει ὅλους τοὺς κοτόικους τῆς ἐπικρατείας, ἵνα λάβωσι μέρος εἰς αὐτάς. 3) Ἡ δημοπρασία θέλει γίνῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἐπαρχίας, δι' ἕκαστον χωρίον ἐνὸς ἐκάστου δήμου καὶ ἰδίως, καὶ θέλει διαρκέσει μὲ-

χρις ὅτου ἐξαντληθῶσι τὰ γραμμάτια τῶν ἐχόντων δικαίωμα προικοδοτήσεως εἰς ἕκαστον δήμον, διότι ἐὰν ἢ δημοπρασία γίνῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἐκάστου δήμου, ὡς λέγει ὁ νόμος, ἢ τιμὴ τῆς γῆς θέλει εἶσθαι μικρὰ, ἐνῶ ἐὰν γίνῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας, ἀναντιρρήτως αἱ γαῖαι θέλουσιν τιμηθῆ περισσότερον, ὡς τοῦτο συμβαίνει καὶ σήμερον εἰς τὰς ἐνοικιάσεις τῶν δημοσίων προσόδων. 4) Ἡ γῆ ἐκάστου χωρίου πρέπει νὰ διαιρεθῆ εἰς τέσσαρας ποιότητας, καὶ δι' ἐκάστην τούτων πρέπει νὰ τεθῆ ἐλάχιστος ὅρος τιμῆς παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, καὶ διὰ νὰ μὴ προέλθῃ σύγχυσις τις, πρόπει ν' ἀρχίσῃ ἢ δημοπρασία. α.) Ἀπὸ τὸν Δήμον τῆς πρωτεύουσῆς τῆς ἐπαρχίας καὶ ἀπὸ τὸ μεγαλύτερον χωρίον καὶ ἐφεξῆς, μέχρι τοῦ μικροτέρου. β.) Ἀπὸ τὸν πολυπληθέστερον δήμον, κατὰ τὴν ἄνω τάξιν καὶ ἐφεξῆς, μέχρις ὅθ' ὅλαι αἱ καλλιεργήσιμα γαῖαι δημοπρατηθῶσιν, ἢ μέχρις ὅτου δὲν εὑρεθῆ πλέον ἀγοραστῆς δι' αὐτάς. γ.) Ἐκάστη ποιότης τῆς γῆς ἐνὸς ἐκάστου χωρίου πρέπει ν' ἀθροισθῆ εἰς ἓν μετὰ τῶν θέσεων καὶ τῆς ἐκτάσεως. δ.) Δὲν συγχωρεῖται δι' οὐδένα λόγον ἢ κατακύρωσις τῶν γαιῶν κάτω τῷ προσδιορισθέντος παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐλάχιστου ὅρου, ὅστις καθ' ἡμᾶς πρέπει νὰ ὀρισθῆ ὡς ἐξῆς. Τῆς πρώτης τάξεως δρ. 150 τῆς δευτέρας 120 τῆς τρίτης 80 καὶ τῆς τετάρτης 50. ε.) Δὲν συγχωρεῖται ἐπίσης ἵνα ὁ προικοδοτούμενος λαμβάνῃ ὅλας τὰς γαῖας τοῦ ἐκ τῆς πρώτης ποιότητος, ἀλλ' ὡς ἐξῆς. Τὸ ἥμισυ τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 3000, ἐκ τῆς πρώτης ποιότητος καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ ἐκ τῆς τετάρτης, ἢ τὸ ἥμισυ ἐκ τῆς δευτέρας καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ

ἐκ τῆς τρίτης, διότι ἐν ἐναντία περιπτώσει, οὐδεὶς θέλει ἀγοράσει γαίας τρίτης καὶ τετάρτης ποιότητος, καὶ ἐπομένως ἀπειραι γαῖαι θέλουν μείνει κεχερωσμένοι, πρὸς βλάβην τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ πλούτου. ς) Ἡ δημοπρασία πρέπει νὰ γίνεταί εἰς τεμάχια, ὡς ἐφεξῆς. Νὰ λαμβάνωνται, λόγου χάριν, δέκα στρέμματα γῆς πρώτης τάξεως, τιμώμενα κατὰ τὸν ἐλάχιστον ὄρον δρ. 1500 καὶ 30 στρέμματα γῆς τετάρτης τάξεως, τιμώμενα ἐπίσης 1500 δραχμάς· καὶ ἂν μὲν δὲν γίνεαι προσθήκη τις, θέλει παραχωρηθῆ εἰς τὸν πρῶτον αἰτήσαντα τὸ τεμάχιον προσφερτὴν, ἐὰν δὲ γίνῃ προσθήκη καὶ κατακυρωθῆ εἰς οἰονδήποτε, τότε πρέπει νὰ γίνωσι τὰ ἐξῆς. Ἡ ν' ἀφαιρεθῆ τόσον μέρος κατ' ἀναλογίαν, ἐκ τῶν δύο τεμαχίων, ὅσον δύναται ν' ἀφαιρεθῆ ἐκ τοῦ πλεονάζοντος ποσοῦ ἢ ν' ἀφεθῆ εἰς τὸν λαμβάνοντα αὐτὸ ὑπὸ τὰς ἐξῆς συμφωνίας. 1) Ἡ νὰ πληρώσῃ τὰ περιπλέον διὰ μετρητῶν εἰς δώδεκα ἴσας δόσεις, ἐντὸς ἐνὸς ἔτους. 2) Ἡ ἐπειδὴ τοῦτο θέλει ἀνοίξῃ νέας πηγὰς δοσοληψιῶν καὶ καταδιώξεων ἀπεράντων, ἅς πρέπει ν' ἀποφύγωμεν, ὡς προτιθέμεθα εἰς τὴν παροῦσαν συγγραφὴν, νὰ πληρῶνῃ ὠρισμένον κατ' ἔτος εἰσόδημα εἰς τὸ δημόσιον, μέχρις ὅτου τῶ ἀφαιρεθῆ, κατὰ συνέπειαν νέας δημοπρασίας δι' ἄλλους προικοδοτηθησόμενους, οὐχὶ ὁμῶς πρὶν τριετίας. Τὸ τελευταῖον τοῦτο καθ' ἡμᾶς εἶναι τὸ φρονιμώτερον. α.) Διότι αἱ γαῖαι καθ' ἑκάστην τιμῶνται περισσότερον καὶ 2) διότι ὁ λαβὼν τὸ περιπλέον δύναται ν' ἀποκτήσῃ τέχνα οἰκογειάρχας, ἅτινα δύνανται νὰ ζητήσωσι τὸ περιπλέον τεμάχιον, ἀπέναντι τῆς προικοδοτήσεώς των. γ.) Μετὰ τὸ πέρασ τῶν δη-

μοπρασιῶν ἐκάστου δήμου, ὁ ἀρμόδιος Ἰεωμέτρης μετὰ τοῦ Δημάρχου, ἀπέρχεται καὶ ἐγκαθίστησι τὸν ἀγοραστὴν εἰς τὸ κτῆμα ὅπερ ἠγόρασε, τοῦ ὁποίου ἔκτοτε εἶναι κύριος, δυνάμενος διαθέσαι αὐτὸ ὡς βούλεται. ἦ.) Ἐντὸς τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν μετὰ τὴν παράδοσιν, ἐκδίδει τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν, τὸ ἀναγκαῖον παραχωρητήριον, εἰς ὃ σημειοῦνται καὶ αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ ἀγοραστοῦ, εἰς ἅς ὑπάγεται καὶ πᾶς νέος ἀγοραστὴς, ἐὰν πωληθῆ παρὰ τοῦ πρώτου. Ἐνταῦθα παρατηροῦμεν, ὅτι καλὸν εἶναι, ἀναγκαῖον μάλιστα, ἵνα εἰς ἐκάστην κώμην, κωμόπολιν ἢ πόλιν. 1) Ἀφίεται ἐν μέρος γῆς, διὰ λειβάδια καὶ δι' ἄλλας χρήσεις τῶν κατοίκων καὶ 2) Ἐτερον μέρος ἀδιάθετον, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς μέλλοντας ἀγοραστὰς αὐτόχθοι ἢ ἑτερόχθονας. θ.) Ἐὰν εἰς ἐν χωρίον δὲν ὑπάρχουν γαῖαι, τῶν τεσσάρων ποιότητων διὰ νὰ λάβωσιν οἱ κάτοικοι, δύνανται νὰ λάβωσι τὸ ἐλλεῖπον ἀπὸ γαίας περισσευούσας ἄλλων χωρίων, ἢ ἐὰν προτιμῶσι, δύνανται νὰ λάβωσιν αὐτὰς εἰς γαίας τῆς αὐτῆς ποιότητος τῶν ἄλλων γαιῶν ἅς ἔλαβον.

Αἱ ἐξαιρέσεις τοῦ ἀρθροῦ 11 εἶναι βλαπτικαὶ καὶ πρέπει ν' ἀφαιρεθῶσιν ὀλοτελῶς, πλην τοῦ § δ'. ὅστις κακῶς ἐτοποθετήθη ἐνταῦθα καὶ περὶ οὗ, ὡς καὶ περὶ τοῦ ἀρθροῦ 12, ἀναφέραμεν ἀνωτέρω τὰ δέοντα.

Τὸ κεφάλαιον γ'. διαιρεῖται εἰς ἄρθρα τέσσαρα, ἀλλὰ θεωροῦμεν πάντη περιττὸν νὰ ποιήσωμεν ἐπ' αὐτοῦ λόγον, καθόσον εἶπομεν, ὅτι ὁ προικοδοτηθεὶς ἔχει πᾶν δικαίωμα κυριότητος ἐπὶ τοῦ προικοδοτηθέντος κτήματος, μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν καὶ τὴν ἐκδοσιν τοῦ παραχωρητηρίου, καθόσον, αἱ ὑποχρεώσεις περὶ ὧν

ποιεῖ λόγον, καταστρέφονται ἐκ τῶν κάτωθι ἀναφερομένων, καθόσον ἐπὶ ἐθνικῶν κτημάτων ὑποθήκαι δὲν ὑπάρχουν καὶ ἂν ὑπάρχουν εἰσὶν ἄκυραι, κατὰ τὸν περὶ ὑποθηκῶν νόμον, διότι ὁ ἔχων ἀπαιτήσεις κατὰ τοῦ δημοσίου δύναται δικαιούμενος ἄλλως ν' ἀποζημιωθῇ καὶ διότι τὸ δημόσιον θεωρεῖται πάντοτε ἀξιόχρεον καὶ καθόσον ὡς πρὸς τὰ παραχωρητήρια ἄνωθι εἵπομεν τὰ δέοντα.

Τὸ κεφάλαιον δ'.) τὸ ἀναφέρον τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ προικοδοτομένου, διαιρεῖται εἰς ἄρθρα ἕξ. Κατ' αὐτὰ ὁ προικοδοτηθεὶς ἐπιβαρύνεται μὲ τὰ ἑξῆς βάρη. 1) Μὲ χρεωλύσιον ἐν τοῖς 0|0 κατ' ἔτος. 2.) Μὲ τόκον πέντε τοῖς 0|0 ὅστις διαρκεῖ 36 ἔτη. 3) Μὲ ἔγγειον φόρον 3 τοῖς 0|0 μέχρις ὅτου εἰσαχθῇ ὁ γενικὸς ἔγγειος φόρος, ἀντὶ τοῦ εἰς εἶδη ἀποδιδόμενου. 4) Αἱ οἰκίαι, οἱ μύλοι κτλ. θέλουν πληρόναι ὅσους φόρους ἐπλήρωσαν μέχρι τοῦδε καὶ 5) Ἐκαστος προικοδοτηθεὶς θέλει ὑποχρεωθῇ νὰ φυτεύσῃ δένδρα εἰς τὸ προικοδοτηθὲν κτῆμα.

Ἡ Κυβέρνησις τοῦ 1835, ὅταν ἔπραττε ταῦτα, εἶχεν, ὡς λέγει εἰς τὰς διασαφήσεις τῆς, ὑπ' ὄψιν τὸ ἐπικρατοῦν εἰς ὅλα τὰ πεφωτισμένα ἔθνη σύστημα, ἀλλ' ἄς μᾶς συγχωρηθῇ νὰ εἵπομεν ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο, γρηραῖον τῆς Εὐρώπης ἐπινόημα, δὲν ἦτο δίκαιον νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα. α.) Διότι μ' ὅλους τοὺς ὑπολογισμοὺς καὶ τὰς ὑπερασπίσεις τοῦ νόμου τῆς, αἱ διατάξεις αὗται ὄξουν τιμαριωτισμοῦ ἀναξίου διὰ τὴν Ἑλληνικὴν φυλὴν. β.) διότι γυμνητεύεται ὑπόυλως καὶ ἀνεπαισθῆτως ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς, ὅστις ἐν διαστήματι τῶν 36 ἐτῶν ἀντὶ 2000 δραχμῶν θέλει πληρό-

νει δραχμὰς 4320, ἢ ἀντὶ 3000 δρ. δραχμὰς 6480. πλὴν δρ. 90 ἄς πληρόναι κατ' ἔτος δι' ἔγγειον φόρον. γ.) Διότι εἶναι ὑπὲρ τὸ δέον φορτικὸν νὰ πληρῶνῃ ὁ προικοδοτηθεὶς κατ' ἔτος, διὰ τριῶν χιλιάδων δραχμῶν κτῆματα, δρ. 270. αἵτινες φέρουν τόκον ἐννέα τοῖς 0|0. δ.) Διότι, μολονότι ἡ Κυβέρνησις εἰσέτι δὲν ἐνήργησε τὸν περὶ προικοδοτήσεως νόμον, οὐχ ἦττον ὁμως, μόλις κατ' ἔτος ἐκ τῶν ἐγγείων φόρων, ἐκ τῶν φόρων 3 τοῖς 0|0, ἐκ τῶν ἀμέσων φόρων, ἐκ τῶν χρεολυσίων τῶν προικοκτησιῶν, ἐκ τῶν δεκαετῶν πιστώσεων, καὶ ἐκ τῶν ἐλαιῶνων, σταφιδῶνων, ἀμπελῶνων, περιβολίων καὶ τῶν ἄλλων φθαρτῶν κτημάτων, ἀπολαμβάνει δραχ. ἑπτὰ ἑκατομμύρια, ἐνῶ, ὡς θέλομεν ἀποδείξει καὶ περισσότερα ὠφελήθησεται διὰ τοῦ τῆς φορολογίας συστήματος, ὅπερ προτείνομεν, καὶ ἐμφρονιστέρα κληθήσεται καὶ οὕτως ἀληθῆς ἐξουσία κληθήσεται. Μένει εἰς τὸ ὑπουργεῖον Μαυροκορδάτου σήμερον, ν' ἀπολαύσῃ τ' ἀγαθὰ ταῦτα, ἅπερ πρὸ τόσου καιροῦ θηρεῦει.

Σφάλμα μέγα τῶν κατὰ καιρὸν Κυβερνήσεων τῆς Ἑλλάδος ἐστὶ, διότι δὲν ἐφρόντισαν μέχρι τοῦδε νὰ κοταγράψωσιν ὅλας τὰς καλλιεργουμένας γαίας τῆς Ἑλλάδος· ἐπράξαν δὲ ἀμάρτημα σοβαρὸν, διότι οὐδ' αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἐγνώρισαν. α.) Πόσαι γαῖαι ἰδιόκτηται ἰδιωτῶν ὑπάρχουν ἐν Ἑλλάδι. β.) Πόσαι γαῖαι ἐδόθησαν εἰς διαφόρους δωρεὰς καὶ γ.) πόσαι εἰσέτι μένουσιν διαθέσιμα. Ἄν τοιοῦτους πίνακας εἶχαμεν σήμερον ἠθέλαμεν, ἡλίου λαμπρότερον, ἀποδείξει εἰς τὴν Κυβερνησίν μας, ὅτι τὸ ἐπικρατοῦν εἰσέτι εἰς Ἑλλάδα σύστημα τῆς φορολογίας τῆς γῆς, περὶ οὗ ἰδίως εἰς

τὸν § φόροι, ἐκτενέστερον θέλομεν λαλήσει, εἶναι ἄδικον καὶ μηδαμινόν. Ἐν τοιαῦτα πατρικὰ μέτρα ἐλάμβανον αἱ κατὰ καιρὸν κυβερνήσεις μας, δὲν ἤθελον σφετερισθῆ μυριάδες στρεμμάτων ἐθνικῆς γῆς, οὔτε ἤθελον τολμήσει πλεονέκται πολλοί, ἐθνικὰ κτήματα νὰ θεωρήσωσιν ιδιόκτητα. Ἐν καὶ σήμερον ἐτι πρὶν τῆς διανομῆς τῆς γῆς, θελήσῃ ἢ ἐνεστῶσα ἐξουσία, νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν ἀλήθειαν θέλει τάχιστα τὴν εὐρη.

1) Διότι εἶναι γνωστὸν ποῖοι ἐκ τῶν Ἑλλήνων εἶχον ἐπὶ Τουρκοκρατείας κτήματα ιδιόκτητα. 2) Διότι γνωστὸν ἐπίσης δύναται νὰ γίνῃ, ποῖοι κινήσαντες ἀγωγὰς κατὰ τοῦ Δημοσίου ἐδικαιώθησαν νὰ λάβωσι πολλὰ, ἢ ὀλίγα κτήματα. 3) Διότι ὑπάρχουν τ' ἀρχεῖα τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν καὶ ἄλλων ἀρχῶν, ἐξ ὧν δύναται ν' ἀνακαλυφθῆ ποῦ καὶ πότε, διὰ διαφόρους λόγους, ἐδόθησαν δωρεὰν, ἢ ἄλλως πῶς, γαῖαι εἰς φαλαγγίτας, Κρήτας κτλ. 4) Διότι αἱ ἐπιλοιπαὶ γαῖαι εἰσὶ πλέον ἐθνικαί· καὶ 5) διότι τῶν γαιῶν τούτων ὡς καὶ τῶν λοιπῶν, δύναται νὰ γίνῃ καταμέτρησις, ἂν οὐχὶ τελεία ἐντελῶς, τοῦλάχιστον ὡς ἐγγιστα. Τί ποιητέον ὅμως ὅταν ὑστερούμεθα τῶν τοιούτων διασαφῆσεων; Πρέπει νὰ προστρέξωμεν εἰς τὴν πείραν διὰ νὰ πληροφορηθῶμεν, ὡς ἐγγιστα, τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ πρὶν τούτου ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν τινὰ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τοῦ 1835 διὰ νὰ φωτίσωμεν τὰ ἐνεστῶς.

Ὁ Νόμος τῆς προικοδοτήσεως, δὲν εἶναι νόμος περὶ ἀμισθὶ προικοδοτήσεως τῶν ἐθνικῶν κτημάτων, οὔτε δύναται νὰ ἦναι τοιοῦτος, λέγουσιν εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν διασαφῆσεων οἱ ὑπουργοὶ τοῦ 1835. ὁ σκοπὸς αὐτοῦ, προσθέτουν, εἶναι, νὰ κατορθώσῃ ἐλευθέραν τελείαν ἰ-

διοκτησίαν, νὰ βραβεύσῃ κατὰ τὸ δίκαιον τὴν ἡρωϊκὴν τῶν Ἑλλήνων ὑπεράσπισιν ἐπὶ τοῦ πατρώου ἐδάφους, καὶ νὰ ἐλαττώσῃ τὴν φορολογίαν ἀλλ' ἐσυλλογίσθησαν ἄρά γε τί ἔγραφον οἱ Ἵπουργοὶ οὗτοι; ἂν ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου εἶναι νὰ κατορθώσῃ ἐλευθέραν τελείαν ἰδιοκτησίαν, διατί τὴν ἐπιβαρύνει διὰ 36 ἔτη μὲ δουλικὴν ὑποθήκην, ἀφαιροῦσαν τὴν τελείαν ἐλευθερίαν; Διατί, ἐὰν ἐπὶ δύο ἔτη δὲν πληρωθῆ ὁ φόρος, τὸ δημόσιον πωλεῖ τὸ προικοδοτηθὲν; (ἄρθρον 20—21) ἂν προτίθετο ὁ νόμος νὰ βραβεύσῃ τοὺς Ἑλληνας διὰ τὸν ἡρωϊσμόν των, διατί ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν διασαφῆσεων νὰ λέγετε, ὅτι ὁ νόμος δὲν δύναται νὰ ἦναι νόμος δωρεᾶς, διότι οἱ κατ' ἐξοχὴν διαπρέψαντες εἰς τὸν ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνα, ἢ παθόντες, ἀπεξημιώθησαν, διὰ πολιτικῶν, ἢ στρατιωτικῶν θέσεων, συντάξεων, ἐξοικονομήσεων καὶ προσφορᾶς ἐθνικῶν γαιῶν; Τί σημαίνουν ὅλα ταῦτα, ἢ ὅτι παίζετε μὲ τὰς λέξεις καὶ τὰς ἐννοίας, νομίζοντες ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς, δὲν εἶναι ἄξιος νὰ σᾶς ἐννοήσῃ; Μόνοι λοιπὸν Ἑλληνες εἰσὶν οἱ ἀξιοθέντες τῶν δωρημάτων Σας, οἱ δὲ λοιποὶ εἶναι δούλοι αὐτῶν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν τοὺς ἀξιῶνγητε δωρεῶν; Ἄλλὰ μήπως, ἐπειδὴ ἀπεξημιώθησαν τινές, πρέπει ν' ἀποκλεισθῆ τὸ περισσότερον μέρος τοῦ λαοῦ, ὅπερ πολλὰ ὑπέστη καὶ ἐθυσίασεν; Ἄλλὰ δὲν εἶναι ἀπόντοια λειτουργῶν, νὰ δικαιολογῶνται μὲ τὰς λέξεις, ὅτι δὲν σᾶς δωρῶμεν, ὦ Ἑλληνες, τὰς γαῖας ἃς ἐκυριεύσατε, διότι τινές ἐξ ὑμῶν ἐπλουτίσθησαν διὰ τοῦ βραβείων μου; Ἄλλὰ πιστεύουσιν οἱ τοιοῦτοι ὅτι δὲν ἐννοοῦσιν οἱ Ἑλληνες ὅτι ἐνομοθέτησαν τὸν νόμον τοῦτον, ὃν ὁ ἀληθὴς Θεὸς μας δὲν ἄφησε νὰ ἐνεργηθῆ,

διὰ τὰ πλουτισθῶσιν ἐκ νέου οἱ εὐάριθμοι φίλοι τῶν πεσόντων Λειτουργῶν; ἀλλὰ δὲν εἶναι αἰσχος τὰ καυχῶνται οὗτοι ὅτι τοὺς κατ' ἐξοχὴν διαπρέψαντας εἰς τὸν ἀγῶνα ἐβράβευσαν, ἀφοῦ οἱ πλείστοι τούτων οὐδὲ σπιθαμὴν γῆς ἔλαβον; ἄρα κακῶς ἰσχυρίσθησαν ὅτι δωρεὰν δὲν μᾶς δίδουν τὴν γῆν, ἣν βάψαντες μὲ τὸ αἷμά μας ἐλευθερώσαμεν. "Αν, ὡς ἐλέγετε, ἐπροτίθεσθε τὰ ἐλαττώσῃτε τοὺς φόρους διὰ τὴν πληθύν ἄλλων ἐθέτατε, σεις, καὶ οἱ διάδοχοί σας ὑπουργοὶ εἰς ἐνέργειαν; Διατί ἐν μὲν τῷ §. 2. τοῦ ἄρθρου 18, λέγετε, ὅτι αἱ οἰκίαι, οἱ μύλοι κτλ. πληρῶνουν οἷον φόρον ἐπλήρωσαν μέχρι τοῦδε; Διατί διὰ 2000 δρ. γαίας, καταδικάζετε τὸν προικοδοτηθέντα, μὴ ἔχοντα μάλιστα εἰς τελείαν ἰδιοκτησίαν τὰς γαίας, ἅς τῷ προικοδοτῆτῃ, τὰ πληρῶν δρ. 180 κατ' ἔτος; Ἐνῶ καλλιεργῶν σήμερον ἐθνικὰς γαίας, ἴσης ποσότητος μόλις πληρῶνει τὸ ἥμισυ; Ἄρα ὁ σκοπὸς Σας ἦτο κακὸς καὶ ἐνομοθετήσατε νόμον ἀγαθὸν μὲν, ὑποκρύπτοντα ὅμως παγίδας τῆς καταστροφῆς τῶν προικοδοτηθησομένων, διὰ τοῦτο ἐκ θείας παραχωρήσεως, ὁ νόμος οὗτος δὲν ἠδυνήθη τὰ ἐνεργηθῆ, καὶ καλὸν εἶναι τὰ μὴ ἐνεργηθῆ ποτέ, τοιαῦτα πλημμελήματα ἔχων.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἀπεδείξαμεν τὸ ψευδὲς καὶ ἄλογον τῶν τριῶν λόγων, οὓς ἐπικαλοῦνται οἱ ὑπουργοὶ τοῦ 1835, εἰς τὰς διασαφήσεις αὐτῶν, ἅς προσῶμεν εἰς τὸ θέμα μας, πρῶτον ὅμως παρκαλοῦμεν τὴν παροῦσαν Κυβέρνησιν τὰ ἐξοβελίσῃ ἐκ τοῦ νόμου, τὰ περιττὰ ταῦτα καὶ ἀνυπόστατα ψευδολογήματα, καὶ τὰ προσθέσῃ, ὅτι δωρεὴ ὡς τελείαν ἰδιοκτησίαν τοῦ Ἑλληνι-

κοῦ λαοῦ, τὴν γῆν, ἣν ἐκυρίευσεν διὰ τοῦ αἵματος καὶ τῶν θυσιῶν του, ὑπὸ τοὺς ὄρους οὓς ἀναφέραμεν εἰς τὸ ὄλον τοῦ παρόντος μέρους. (ἀκολουθεῖ)

ΠΕΡΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.

(Ἐρανιθὲν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ.)

(ὑπὸ Γ. Γ.)

ΑΡΘΡΟΝ Α΄.

Τὸ δίκαιον καὶ ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη, θείαι ἀρχαί, διαχυθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὴν ἀναμορφωθείσαν ὑπ' αὐτοῦ ἀνθρωπότητα, ἐξήγαγον τῆς ταπεινωτικῆς κοινωνικῆς δουλείας τὸ γυναικεῖον φύλον, καὶ ἔδωκαν αὐτῷ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τὰ φανῆ καὶ ἀναπτύξῃ ἐν τῇ κοινωνίᾳ τὰ ἠθικὰ ἐκεῖνα δῶρα, τὰ ὁποῖα τῷ ἐπροίκισε μὲν ἡ φύσις, ἀλλ' οἱ ἀρχαιότεροι αἰῶνες τῷ ἠρνήθηθησαν μετὰ σκληρότητος. Ἡ Χειραφεσία λοιπὸν αὕτη εἰσήγαγε τὴν γυναῖκα εἰς τὴν κοινωνίαν, τῇ ἀπέδωκε τὴν οἰκίαν ἐν αὐτῇ θέσιν, καὶ τῇ ἐπέτρεψε τὰ μὴ στερηθῆ τῆς ἐπιβρόχης ἐκείνης, ἣτις ἀναγκαίᾳ καθίσταται πρὸς μόρφωσιν καὶ οἰκογενείας καὶ κοινωνίας. Ἐὰν δὲ τὸ γυναικεῖον φύλον ἀπέκτησε πλειοτέραν ἐλευθερίαν καὶ πλειότερα φῶτα, ἢ ἐπὶ τῆς κοινωνίας ἐπιβρόχῃ αὐτοῦ ἠλαττώθη, καὶ τὰ πολιτικὰ συμφέροντα ἔθεσαν αὐτὸ ἐκτὸς τοῦ κύκλου τῶν πλειότερον συγκινοῦτων τὰ πνεύματα ζητημάτων. Ἐπαυσε δὲ καὶ ἡ ἀποδιδόμενη αὐτῷ λατρεία παρὰ τοῦ ἱποτισμοῦ, τοῦ ὁποίου σύμβολον ὑπῆρξε πᾶν γενναῖον καὶ εὐγενὲς αἴσθημα, καὶ λατρεία ἐνθους καὶ πα-

ράφορος τῶν γυναικείων ἀρετῶν, μὴ ἀπαξιοῦντος νὰ κλίνη γόνυ ἐνώπιον αὐτῶν.

Ἄλλὰ τὸ γυναικεῖον αὐτὸ κράτος ἦτο κατάχρησις καὶ κράτος κατακτηθὲν διὰ διαφθορᾶς, καὶ διατηρηθὲν διὰ τοῦ δόλου, καὶ ἐπρεπεν ἀναγκαίως νὰ καταρρεύσῃ.

Ἡ πτώσις λοιπὸν αὕτη ἐπανάγαγε τὸ γυναικεῖον φύλον εἰς τὴν εὐτυχῆ ἐκείνην καὶ ὠφέλιμον διὰ τὴν κοινωνίαν ἐπιβρόην εἰς ἣν εἶναι τοῦτο προωρισμένον ἀνεγνωρίσθησαν δὲ καὶ σεβαστὰ ἐγένοντο τὰ προτερήματα καὶ τὰ φυσικὰ χαρίσματα, τὰ ὁποῖα, ἂν ἀπεκλείοντο τῆς κοινωνίας, ἠδύναντο νὰ φέρωσι βλάβην εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Τὸ φύλον ἄρα τοῦτο, οὐχὶ μόνον ἐπεκτείνει τὴν γενικὴν τῶν ιδεῶν καὶ αἰσθημάτων κλίμακα, ἀλλὰ μεταβιάζον καὶ εἰς τοὺς ἰδίους ἄνδρας τὴν δύναμιν τοῦ ἐκφράζειν τὰς λεπτὰς διαφορὰς τῶν ἐντυπώσεων, ἃς δὲν ἤθελον δοκιμάζει οὐδὲ διακρίνει ἄνευ αὐτῶν, ὥστε πλουτίζει τὸν ἠθικὸν κόσμον καὶ διὰ τῶν πλεονεκτημάτων, ἅτινα ἐκ τῆς φύσεως ἔλαβε, καὶ δι' ἐκείνων, τὰ ὁποῖα εἰς τὴν κοινωνίαν ἀναπτύσσει.

Τὴν κατάλυσιν ἐν τούτοις τῆς ἄλλως καταχρηστικῆς αὐτῆς γυναικείας κυριαρχίας δύναται νὰ θεωρήσῃ τις ὑπὸ τινος ἐπόψεως ὡς ἀξίαν λύπης, διότι ἴσως αἱ ἠθικαὶ ποιότητες, εἰς ἃς ἐξέχουσιν αἱ γυναῖκες, εἶναι τὴν σήμερον ἐκείναι, τῶν ὁποίων ἰδιαζόντως ἔχει χρεῖαν ὁ αἰὼν, καθ' ὃν ζῶμεν.

Τὸ μεγαλύτερον δυστύχημα πάσης γεννεᾶς ἀνθρωπίνου εἶναι ἡ ἀπώλεια τῶν θρησκευτικῶν αἰσθημάτων καὶ τῆς θρησκευτικῆς πίστεως καὶ ἡ καταστροφή τοῦ δεσμοῦ, δι' οὗ ὁ ἄνθρωπος συνδέεται μετὰ τοῦ Θεοῦ, μετὰ τῶν ὁμοίων του, καὶ μετὰ τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ του.

Ἡ νόσος αὕτη τῶν νεωτέρων κοινωνιῶν, ἡ τοιαύτη περὶ τὰ θεῖα ἀδιαφορία, δὲν παρέσυρεν ὀλοτελῶς τὰς γυναῖκας. Ἐπροσπάθησαν μάλιστα αὐταὶ μ' ὄλας τὰς δυνάμεις των ν' ἀναχαιτίσωσι τὰς προόδους του, διότι τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα ἀναπτύσσεται ζωηρότερον εἰς αὐτάς. Αἱ γυναῖκες, αἵτινες, ἅμα γεννηθέντα, ἠσπάσθησαν μὲ ζέσιν τὸν χριστιανισμόν, καὶ ἀπέθνησκον, ἀλλὰ δὲν τὸν ἠρνοῦντο, ὀφείλουσι νὰ αἰσθανθῶσιν, ὅτι αὐταὶ μᾶλλον πρέπει νὰ ἐμμένωσι σταθεραὶ καὶ ἀκλόνητοι εἰς τὰς θείας καὶ εὐεργετικὰς τοῦ Χριστιανισμοῦ Ἀρχάς. Καὶ πῶς νὰ ὑπάρξῃ ἄλλως, ἀφοῦ τὸ Εὐαγγέλιον κηρύττει ὑποστήριξιν καὶ προστασίαν πρὸς τοὺς ἀδυνάτους, καὶ καθιεροῖ ἀπέναντι τῆς ὑλικῆς βίας, τὴν ὑπεροχὴν τῆς ἀρετῆς, τοῦ ὀρθοῦ λόγου, καὶ παντὸς ὅ,τι δύναται νὰ κατέχωσιν αἱ γυναικες; Ἀφοῦ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἡ θρησκεία τηρῆ τὴν πρὸς αὐτάς πίστιν τῶν συζύγων των, τὴν ὑπακοὴν τῶν τέκνων των, τὴν εὐπείθειαν τῶν ὑπηρετῶν των; ἀφοῦ ἡ θρησκεία δίδει εἰς αὐτάς τὴν εἰρηνικὴν ἐκείνην ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐξουσίαν, ἣν δὲν ἠθέλησαν νὰ τὰς παραχωρήσωσιν εἰς εὐρύτερον πολιτικῆς ἐνεργείας κύκλον;

Ἄλλ' ἐκτὸς τούτου, ἡ γυνὴ εἶνε πεπλασμένη ἐκ φύσεως νὰ ἦναι θρησκός· ἡ θεῖα φωνὴ ἐνηγεῖ εἰς τὴν καρδίαν της· ἡ τοῦ Εὐαγγελίου μάλιστα ἐπενεργεῖ δραστηκώτερον. Ἀποτυγχάνουσαι πολλάκις εἰς τὰς προσδοκίας των, ἀναπλάττουσι διὰ τῆς ζωῆς αὐτῶν φαντασίας κόσμον εὐάρεστον, καὶ μὴ δυνάμεναι νὰ ἴδωσιν αὐτὸν πραγματοποιούμενον ἐνταῦθα, ἐλπίζουσι καὶ ἀναμένουσι τὴν αἰωνιότητα, ὅπου αἱ εὐχαὶ αὐτῶν θὰ εἰσακουσθῶσι καὶ αἱ ἀνησυχίαι των θὰ κατασιγα-

σθῶσιν. Ὑποχρεούμεναι νὰ ἦναι ἐν ὑποταγῇ, προτιμῶσι τὴν τοῦ Θεοῦ, ἀνυψοῦνται δὲ τὸ πνεῦμα αὐτῶν ὅταν ἀναλογίζωνται τὴν ἰσότητά των ψυχῶν, καὶ ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι θέλουν ὑποβληθῆ εἰς ἓνα κοινὸν κριτὴν. Κατὰ δὲ τὴν περίστασιν ταύτην ἡ ἐλπίς τῆς συγχωρήσεως τῶν ἁμαρτημάτων, ἐνεργουμένη διὰ τῆς μεσολαβήσεως Θεοῦ τινὸς μεσίτου, ἐπέρχεται νὰ καθησυχάσῃ καὶ νὰ εἰρηνοποιήσῃ τὴν τρυφυρὰν καὶ δειλὴν αὐτῶν ψυχὴν.

Αἱ γυναῖκες λοιπὸν παραδίδονται εἰς τὰ Θρησκευτικὰ αἰσθήματα μὲ πολὺ μείζονα ἀφοσίωσιν. Ναὶ μὲν καὶ οἱ ἄνδρες ἀναγνωρίζουσιν ὡς Θεῖον ἔργον τὸ Εὐαγγέλιον, ἀλλ' ἡ γυναικεῖα καρδιά γνωρίζει καλλιτέρον πάσης ἄλλης τὸ θέλητρον καὶ τὸ μυστήριον Θρησκείας ἀκουσίας καὶ ἐνδομύχου.

Εἰς τὴν γυναῖκα εἶνε μεγάλη ἡ δύναμις τοῦ ἀγαπᾶν. Πιστὴ αὕτη εἰς τὴν φύσιν τῆς ἄλλοι δὲν ἔχει πόθον ἀπὸ τῆς παιδικῆς τῆς ἡλικίας μέχρι τοῦ γήρατος εἰμὴ τὸ ἀγαπᾶν καὶ ἡ τοιαύτη τῆς καρδίας κίνησις οὐδέποτε παύει, οὐδὲ κἀν διακόπτεται. Ἡ μήτηρ εἶνε μήτηρ εἰς πᾶσαν στιγμὴν καὶ παντοῦ, ἐνῶ τοῦ πατρὸς ἡ διάνοια δὲν κατέχεται σταθερῶς καὶ πάντοτε ὑπὸ τῆς πατρικῆς ἀγάπης. Αἰσθημα ἀγάπης εἶναι τὸ ἐλατήριον πάσης πράξεως τῆς γυναικὸς, ἂν ἡ ματαιότης δὲν διέστρεψε τὴν φύσιν τῆς· καὶ βέβαια τὸ ἀεὶ ἐν ἐνεργείᾳ διατελοῦν αὐτὸ ἐλατήριον ἐγείρει καὶ διατηρεῖ τρυφερὰ ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἀνδρῶν αἰσθήματα.

Ἄμα ἡ τοιαύτη μετάθεσις τῶν αἰσθημάτων παύσῃ μὴ ἀκουσμένων τῶν γυναικῶν, τότε ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐκλείπει ἡ ἰδέα τοῦ πρέποντος, καὶ μαραιίνεται ἡ φυ-

σικὴ ἀποστρόφῃ πρὸς πᾶν ὅ,τι προσβάλλει τὴν φαντασίαν καὶ περιυβρίζει τὴν ἠθικὴν.

Οἱ ἄνδρες δὲν ὑπέφερον ἄλλοτε τὴν παραμικρὰν κατὰ τῶν γυναικῶν ὕβριν, προσταστατεύοντες αὐτὰς διὰ τῆς γενναιότητός των. Τὴν σήμερον ὁμως, ὅτε τὸ τοιοῦτον στήριγμα κατέστη ἄχρηστον, πρέπει ν' ἀντικατασταθῇ ἀντ' αὐτοῦ ἡ φροντίς τοῦ νὰ ἀποκτήσωσιν αὐταὶ ἀρετὰς καὶ αἰσθήματα καὶ πᾶν ὅ,τι καθίστᾷ αὐτὰς ἀξιεράστους καὶ ἱεράς.

Ἡ φιλοκαλία εἶνε φυσικὸν δῶρον τῶν γυναικῶν· παραμελοῦντες ταύτην στεροῦμεν τὰς ἐλευθερίους τέχνας ἀπὸ τὴν πρόδοον τὴν ὁποῖαν ἐπιφέρουν εἰς αὐτὰς χειροκροτήματα τῶν γυναικείων χειρῶν. προσώρισται λοιπὸν αἱ γυναῖκες νὰ ὑποθάλωσι τὴν φλόγα τῶν ἐμπνεύσεων, τὴν συμβαδίζουσαν πάντοτε μὲ ζωηρὰν εὐαισθησίαν. Δὲν δυνάμεθα μὲν ν' ἀποδώσωμεν εἰς αὐτὰς (ἂν καὶ ἐνίοτε λαμπρὰς ἔκαμον ἐπιτυχίας) ἔργα μεγάλα δοξάσαντα αἰῶνας καὶ ἔθνη, ἀλλ' ἐν τούτοις προηγουνται καὶ ἀκολουθοῦσι τὰ μεγαλοφυῆ ἔργα, προκαλοῦσαι τὴν ἐπιχειρήσιν των, καὶ συντρέχουσαι τὴν ἀποπεράτωσιν καὶ τελειοποίησιν των.

Ἡ καρτερία εἶνε φυσικὸν προτέρημα εἰς τὰς γυναῖκας, εἴτε ἐνεκα τῆς γλυκύτητος τοῦ ἤθους των, εἴτε ἐνεκεν ἐλαφρότητος τοῦ χαρακτῆρός των, καὶ ἔχουσι καὶ ἐμπνεύουσιν εὐκόλως τὴν καλὴν αὐτὴν διάθεσιν. Ὀλίγον φροντίζουσαι περὶ τῶν μελλουσῶν συνεπειῶν τῶν πράξεων, καθωραΐζουσι τὸ παρόν. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι τὸ τοιοῦτον δύναται νὰ διαστρέψῃ τὰ τέκνα των, καὶ νὰ κολακεύσῃ πολλάκις τὰς ἀδυναμίας τῶν ἀνδρῶν, δὲν δυνάμεθα ὁμως ν' ἀρνηθῶμεν, ὅτι ἐπιμελοῦνται καὶ φροντίζουσι περὶ τῆς ἡσυχίας των καθόσον δέδοται αὐταῖς νὰ κρίνωσι καὶ νὰ ἐννοήσωσι.

Τίς δύναται τέλος νὰ μὴ ἀναγνωρίσῃ ὡς προτέρημα τῶν γυναικῶν τὴν τόσον ζωηρὰν καὶ παθητικὴν ἐκείνην συμπάθειαν, τὴν πρόθυμον καὶ ταχεῖαν παρή-

γορον τῆς δυστυχίας τὴν ὁποίαν παραγγέλλει τὸ Εὐαγγέλιον; Ἡ γυνὴ ἀκατασχέτω δυνάμει συμπάσχουσα λησμονεῖ καὶ ἀντιπαθείας καὶ ἔχθρας παλαιάς, καὶ σφάλματα, καὶ ὕβρεις καὶ περιφρονήσεις.

Καὶ τοιαύτην μὲν σωτήριον ἐπιβρόχην ἐξασκεῖ ἡ γυνὴ εἰς τὴν κοινωσίαν οὕσα ὁποῖα φυσικὰ ἐπλάσθη. Ἄλλ' ὁποῖα ἤθελεν εἶσθαι, ἂν δι' ἀνατροφῆς συνετῆς καὶ θρησκευτικῆς ἀπέκτα τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν καὶ τὰ μέσα τοῦ νὰ συντελέσῃ εἰς τὸ γενικὸν καλόν; Τότε ἠθέλομεν εὐρεῖ εἰς αὐτὰς ἐνωμένας τὰς χάριτας, αἵτινες τὰς καθωραΐζουσι, μὲ προτερήματα ἅτινα τὰς καθιστῶσιν ἀξιεράστους, τὸ πνεῦμα τῆς τάξεως καὶ τῆς λεπτομεροῦς παρατηρήσεως μὲ τὸ ὕψος τῶν ἰδεῶν, τὸ εὐκαμπτον τοῦ ἤθους μὲ τὴν σταθερότητα τῶν ἀρχῶν, τὴν μετριοφροσύνην, τὴν γλυκύτητα, καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ χαρακτῆρος καὶ τελευταῖον τὴν φροντίδα τῶν κοσμικῶν συμφερόντων ἐνωμένων μὲ τὴν ἐσωτερικὴν βελτίωσιν. Πόσον ὠφέλιμον εἶναι νὰ δίδεται τοιαύτη ἀνατροφή εἰς τὰς γυναῖκας! Μὲ πόσῃν ἰσχύν τὰς περιέβαλεν ἡ φύσις! Εἰς τὸ γυναικεῖον κράτος ὑποτάσσεται ἡ παιδικὴ ἡλικία διὰ τὴν ἀδυναμίαν καὶ ἀγνοίαν τῆς, ἡ νεότης, διὰ τὰ ὀρμητικὰ πάθη τῆς, καὶ τὸ γῆρας διὰ τὴν ἀσθενείαν του, τὴν ὁποίαν μόναι αὐταὶ γνωρίζουσι ν' ἀνακουφίζουσιν.

Ὅταν ἡ γυνὴ ἀποκτήσασα ἀνάλογον παιδείαν ἤθελον εἶσθαι εἰς θέσιν νὰ ἐπιληφθῇ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων τῆς καὶ πέραν τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ἤθελεν ἀναπτύξῃ καλλιτέρον, ἀφ' ὅτι σήμερον ἐκτελεῖται, τὴν διάνοιαν αὐτῶν ἀναζωπυροῦσα ἐν αὐτοῖς τὴν ἠθικὴν ζωὴν συνάμα μετὰ τῶν αἰσθημάτων, ἤθελε μεταχειρισθῇ τὰς πλέον ἐρατεινάς αὐτῆς διαθέσεις διὰ νὰ πείσῃ τοὺς φιλτάτους αὐτῆς μαθητὰς, ὅτι ὁ τελικὸς σκοπὸς τῶν προσπαθειῶν των δὲν εἶνε τὸ εὖ ἔχειν, ἀλλ' ἡ ψυχὴ καὶ εἰς αὐτὸν διὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς δεῖον νὰ φθάνωσιν. Ὡστε αἱ γυναῖκες ἤθε-

λεν εἶσθαι τὸ ἰσχυρότερον μέσον τῆς βελτιώσεως τῆς ἀνθρωπότητος· διότι ἔχουσιν ἀποστολὴν ἀπὸ τῆς φύσεως νὰ μεταδίδωσι καὶ διατηρῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς τὰ αἰσθηματὰ, τὰ ὁποῖα εἶνε ἡ ζωὴ τῆς ψυχῆς, καὶ ἡ πρὸς ἄλληλα ἐλξίς τῶν ἐφημέρων ὄντων, ἅτινα γεννῶνται ἐδῶ κάτω διὰ νὰ ὑποφέρωσι καὶ ἀποθάνωσιν· ἔχουσι τὴν ἀποστολὴν νὰ ἀνάγωσι τὸ αἶσθημα εἰς τὴν αἰωνίαν καὶ ἱεράν αὐτοῦ πηγὴν, νὰ τὸ ἐξευγενίζωσι καὶ νὰ τὸ καθαρῶσι ἀπὸ τὰς ἀκαθαρσίας τῆς ἀτομικότητος. Προσηλωμένοι εἰς τὴν ἀποστολὴν ταύτην θέλουσι καταστήσει εὐτυχεῖς ὅσους ἀγαπῶσιν, ἡ δὲ παροῦσα αὐτῶν εὐτυχία θελεῖ συντελέσει εἰς τὴν αἰωνίαν αὐτῶν εὐδαιμονίαν.

ΠΕΡΙ ΚΑΠΝΟΥ (ΝΙΚΟΤΙΑΝΗΣ)

Φίλος τις ἐκ τῶν Ἐπαρχιῶν διεύθυνε τὸ κατέρω ἀρθρίδιον περὶ καπνοῦ διὰ νὰ τὸ δημοσιεύσωμεν. Ἐκτελοῦντες τὴν παραγγελίαν ταύτην προτρέπομεν τοὺς καλλιεργητὰς τοῦ καπνοῦ νὰ κάμωσιν οἱ ἴδιοι τὴν ἐφαρμογὴν, τῆς ἐρμηνείας, καὶ νὰ πεισθῶσιν ἐκ τῆς πείρας περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων. Ἄν τὸ πρᾶγμα ἦναι βέβαιον, ἡ ἐπιτυχία δὲν εἶναι μικρὰ μάλιστα διὰ τοὺς καλλιεργοῦντας καπνὸν εἰς γαίας μὴ παράγοντας ἀρίστης ποιότητος καπνόν.

Σκάψαι ἓνα λάκκον τετράγωνον ἔχοντα δύο μέτρων μῆκος καὶ ἐνὸς πλάτος, καὶ ρίψαι ἐν αὐτῷ δύο τρία ἢ καὶ περισσότερα φορτώματα κοπρίας προβάτων, ἢ αἰγῶν. Ἐπὶ τοῦ λάκκου τούτου στῆσαι ξύλα καθ' ὃν τρόπον κατασκευάζουσι τὸν σκελετὸν τῶν χωρικῶν καλυβῶν, πρὶν σκεπάσουσι αὐτὰς μὲ σάλωμα· ἐπὶ τοῦ σκελετοῦ τούτου, ἀπλωσαι τὰς ὀρμάθας τοῦ καπνοῦ πανταχόθεν, ὥστε καὶ ἐν μέρει νὰ μὴν μένη κενόν. Τοῦτο δὲ νὰ πράξῃς ὅταν αἱ ὀρμάθαι ἦναι στεγναί. Ἐπὶ τῆς κοπρίας ρίπτεις τόσον νερόν, ὅσον νὰ γένη αὕτη ἀρκετὰ νεροῦλή.

Τὴν κοπρίαν τότε ἀνακάτουμε μὲ ξύλον ἐπὶ ἱκανὴν ὥ-
ραν τοῦτο πράττε πρῶτῃ καὶ ἐσπέρας καθ' ἡμέραν. Ὁ-
ταν δὲ δὲν εἶναι ἡ κοπρία ἱκανῶς ὑγρὰ, ρίπτε καὶ ἄλ-
λο νερόν. Τοῦτο ἐξακολουθεῖ νὰ κάμνης ὅσον πλειό-
τερον καιρὸν δύνασαι. Ἀκολουθῶς κάμε τὸν καπνὸν
εἰς δεσμίδας, καὶ τοποθέτησαι τὸν ἐπὶ σανίδων,
βάλλων ἐπ' αὐτοῦ ἱκανὸν βάρος διὰ νὰ πλα-
κωθῇ. Ὁ καπνὸς οὗτος μετὰ ἓνα μῆνα ἀποκτᾶ καὶ
ποιότητα πολὺ καλητέραν, καὶ βράσιμον (ἂν δὲν εἶχεν
ἐκ φύσεως.) Ὅστις ἔχει μεγάλην ποσότητα καπνοῦ,
δύναται νὰ ἀρίνη διὰ μίαν ἐβδομάδα τὸν καπνὸν ἐπὶ
τοῦ λάκκου, καὶ ἔπειτα εὐγάζων αὐτὸν νὰ τοποθετῇ ἑ-
τερον, ὥστε οὕτω νὰ περάσῃ ὅλον τὸν καπνὸν τοῦ ἀπὸ
τὴν ἐργασίαν ταύτην, προσθέτων καὶ νέαν κοπρίαν ὅ-
ταν ἡ δύναμις αὐτῆς ἐξατιμισθῇ.

ΚΥΡΙΕ ΣΥΝΤΑΚΤΑ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ.

Λυποῦμαι ὅτι δὲν δύναμαι νὰ καταγραφῶ συνδρομη-
τῆς εἰς τὸ ὠφέλιμον σύγγραμμά σας ἡ Βιβλιοθήκη
τοῦ Λαοῦ, διότι ὁ μισθός μου εἶναι εὐτελέστατος,
ἔχω πολυμελῆ οἰκογένειαν, καὶ στεροῦμαι τοὺς μισθοῦς
μου ἐπὶ δεκαπέντε μῆνας.

Δεχθῆτε κτλ.

Ὁ δημοδιδάσκαλος . . .

Σ. Σ. Γιαυτῆ εἶναι ἡ κατάστασις τῶν πλειοτέρων
τοῦ κράτους δημοδιδασκάλων, ὁποῖα ἀνωτέρω ἐκτίθε-
ται· διότι ὁμοίως σχεδὸν φύσεως παράπονα μοῦ ἐξέθε-
σαν καὶ πολλοὶ ἄλλοι. Τινὲς δὲ θερμῶς μ' ἐπαρακά-
λεσαν νὰ γένωσι συνδρομηταὶ ἐπὶ πιστώσει ἀορίστῃ,
διὰ τοὺς αὐτοὺς τῆς ἀνεχειρίας καὶ τῆς μὴ ἐγκαίρου πλη-
ρωμῆς λόγους. Ἄς κάμῃ ἕκαστος κρίσιν μὲ πόσῃν
προθυμίαν θέλουν ἐργάζεσθαι οὕτως ἀμειβόμενοι πα-
ρὰ τῶν Δήμων, καὶ οὕτω προστατευόμενοι παρὰ τῆς
ἐξουσίας οἱ δημοδιδάσκαλοι.